

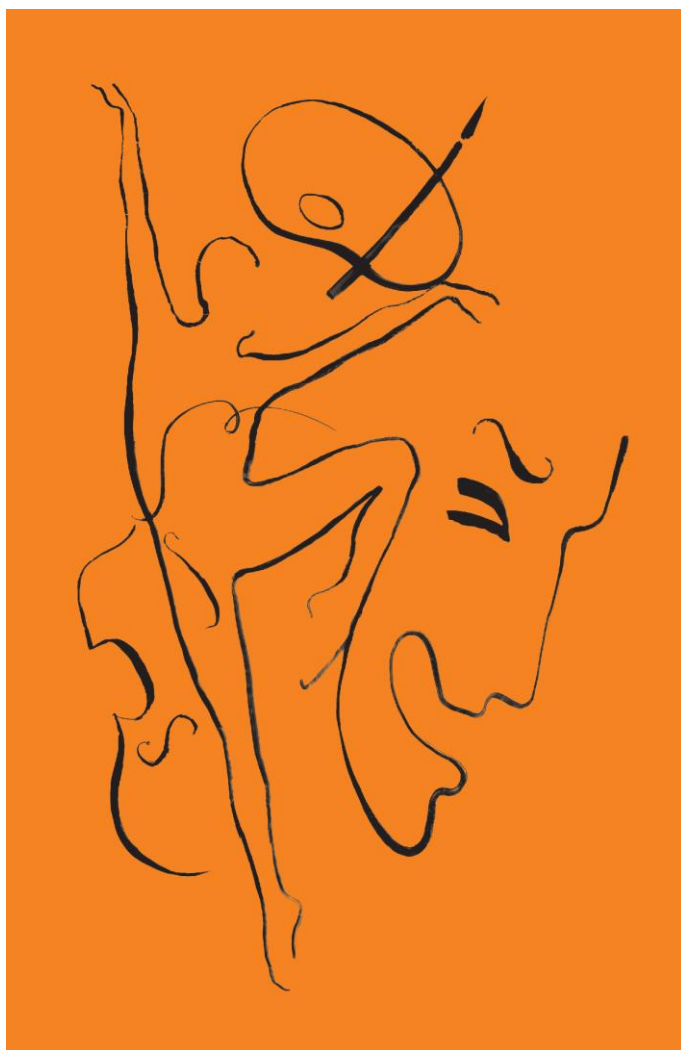

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
PRAHA 9 – PROSEK
U Prosecké školy 92, 190 00
URL: www.zuspraha9.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY
Praha 9, U Prosecké školy 92

„Má – li se člověk stát člověkem, musí se vzdělávat.“

Jan Amos Komenský

„Cílem umění je dělat člověka šťastným.“

Michelangelo Buonarroti

Obsah

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Počet oborů, velikost	6
2.2	Historie a současnost.....	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce.....	6
2.5	Vybavení školy a její podmínky.....	7
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	7
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	9
5.1	Přípravné studium	9
5.2	Studijní zaměření Hra na klavír	10
5.3	Studijní zaměření Hra na cembalo.....	14
5.4	Studijní zaměření Hra na housle/violu.....	19
5.5	Studijní zaměření Hra na violoncello	24
5.6	Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu.....	28
5.7	Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu.....	33
5.8	Studijní zaměření Hra na klarinet	38
5.9	Studijní zaměření Hra na saxofon.....	42
5.10	Studijní zaměření Hra na trubku.....	47
5.11	Studijní zaměření Hra na kytaru	52
5.12	Studijní zaměření Hra na elektrickou a basovou kytaru.....	56
5.13	Studijní zaměření Hra na bicí nástroje.....	64
5.14	Studijní zaměření Sólový zpěv	68
5.15	Studijní zaměření Populární zpěv	73
5.16	Studijní zaměření Hra na elektrické klávesové nástroje	77
5.17	Studijní zaměření Vícežánrový klavír, skladba a improvizace	81
5.18	Studijní zaměření Hra na akordeon	87
5.19	Vyučovací předmět Hudební nauka.....	91

5.20	<i>Povinně volitelné předměty</i>	94
5.20.1	Soubořová hra	94
5.20.2	Komorní hra	94
5.20.3	Seminář klávesových nástrojů	96
5.20.4	Komorní zpěv	97
5.20.5	Sborový zpěv – klasická hudba	100
5.20.6	Sborový zpěv – populární hudba	102
5.20.7	Muzikálový zpěv	103
5.20.8	Improvizační seminář	104
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	107
6.1	<i>Přípravné studium</i>	107
6.2	<i>Studijní zaměření Základní výtvarné studium</i>	111
6.3	<i>Studijní zaměření Keramická tvorba</i>	126
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	130
7.1	<i>Přípravné studium</i>	130
7.2	<i>Studijní zaměření Klasický tanec</i>	131
7.3	<i>Studijní zaměření Současný tanec</i>	137
7.4	<i>Studijní zaměření Irský tanec</i>	143
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ - DRAMATICKÉHO OBORU	152
8.1	<i>Přípravné studium</i>	152
8.2	<i>Studijní zaměření Dramatická tvorba</i>	153
9	STUDIUM PRO DOSPĚLÉ	159
10	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	159
11	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	160
12	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	160
12.1	<i>Zásady a způsob hodnocení žáků</i>	160
12.2	<i>Oblasti vlastního hodnocení školy</i>	162

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy, Praha 9, U Prosecké školy 92

Předkladatel: Základní umělecká škola, Praha 9, U Prosecké školy 92

Adresa: U Prosecké školy 92, 190 00, Praha 9

IČO: 708 48 947

Ředitel školy: Mgr. Roman Holk

Telefon: 286 886 138

E-mail: zusprosek9@email.cz

Zřizovatel: Hlavní město Praha, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1

IČO: 00064581

Telefon: 236 001 111

E-mail: posta@praha.eu

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2024

V Praze dne 9. 3. 2024

Mgr. Roman Holk, ředitel školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

Základní umělecká škola U Prosecké školy 92 poskytuje umělecké vzdělávání ve všech čtyřech uměleckých oborech (hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém) garantovaných sítí ZUŠ v České republice. Škola má kapacitu 1040 žáků. Nejvíce žáků (více než polovina) navštěvuje hudební obor. Za hudebním oborem podle počtu žáků následují obory výtvarný, taneční a literárně-dramatický.

2.2 Historie a současnost

ZUŠ byla založena v roce 1961 původně jako Lidová škola umění. Působíště školy bylo v Klímově ulici ve Vysočanech v části adaptovaného pivovaru. Ve školním roce 1961/1962 měla škola 11 učitelů a cca 250 žáků. Od školního roku 1986/1987 začala škola působit v plném rozsahu v budově bývalé základní školy na Proseku, kde sídlí do dnešních dnů. Ve školním roce 1986/1987 byla naše škola jako jediná čtyřoborová s počtem 27 učitelů a cca 700 žáky největší školou na obvodu Prahy 9. V současné době je ZUŠ U Prosecké školy svou kapacitou 1040 žáků a více než 40 učitelů největší uměleckou školou na obvodu Prahy 9 a jako jediná zajišťuje výuku ve všech čtyřech uměleckých oborech. Výuka všech oborů probíhá v jedné budově, což umožňuje spolupráci mezi jednotlivými třídami i obory.

Budova školy se nachází na dostupném místě pro žáky z obvodu Prahy 9. Po prodloužení trasy metra C se velmi zkvalitnila i dostupnost naší školy pro žáky z ostatních městských částí.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor čítající více než 40 učitelů je plně kvalifikovaný a jeho věkový průměr je cca 45 let. Učitelé jsou absolventy konzervatoří a vysokých škol uměleckého charakteru (např. AMU). Všichni mají kvalifikaci v oblasti pedagogiky a psychologie. Někteří z nich jsou výkonní umělci a to jak v oblasti klasického tak moderního umění.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Z hlediska dlouhodobého je snahou školy plánovat a realizovat akce na úrovni regionální, celorepublikové, popřípadě i mezinárodní. Především se jedná o podporu akcí pořádaných MČ Praha 9. Pokračovat v tradici pořádání slavnostních koncertů na Radnici P-9, připravovat koncerty a vystoupení našich žáků pro slavnostní akce jako je Svatováclavská pouť nebo rozsvěcení vánočního stromu. Nadále je třeba prohlubovat spolupráci s organizacemi sdružujícími seniory a handicapované spoluobčany. Velký důraz je kladen na spolupráci s mateřskými školami na obvodu Prahy 9, kde se nachází nejpočetnější základna našich potencionálních žáků - koncerty v budově ZUŠ, ale i přímo v MŠ.

Škola se prezentuje i na akcích pražského i celorepublikového významu - soutěže, přehlídky, festivaly, výstavy... Dále rozvíjíme spolupráci s ostatními ZUŠ, nejen na obvodu Prahy 9. Účastníme se společných projektů často pod záštitou zřizovatele - hlavního města Praha.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

Naše škola má velice dobré vybavení a to nejen učeben, ale i prostor školy, které využívají rodiče čekající na své děti po dobu výuky. Žáci mají možnost zapůjčení hudebního nástroje z našich nástrojových sbírek. V notovém archivu je velké množství hudebnin pro žáky všech věkových kategorií. Žáci výtvarného oboru dostávají zdarma materiál pro výtvarnou tvorbu, stejně jako žáci tanečního a literárně dramatického oboru mohou bezplatně využívat kostýmy a rekvizity pro přehlídky a představení. Vybavení školy doplňujeme dle potřeb našich pedagogů a žáků.

Velký význam a využití má sál školy, kde kromě výuky tanečního oboru pořádáme koncerty, představení a akce s účastí většího počtu lidí.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Naše ZUŠ nabízí výuku ve všech čtyřech uměleckých oborech – hudebním, výtvarném, tanečním a literárně dramatickém - a nemá jako celek žádnou úzkou specializaci. Chceme poskytovat všeobecné umělecké vzdělávání v těchto oborech, z nichž si každý může vybrat to, co mu je blízké a pro co má přirozené dispozice.

Výuka vychází z tradičních hodnot, které byly budovány po staletí a které jsou časem prověřeny. Vždyť ze ZUŠ vzešla v minulosti celá řada umělců, kteří se prosadili v oblastech umění v českém i mezinárodním měřítku. Tradiční výuka představuje systém a řád, zvládnutí uměleckého řemesla, což odlišuje profesionála od amatéra. Jako škola chceme na tomto základu stavět a poskytovat tak co nejvyšší vzdělání v uměleckých oborech.

Aby však výuka byla životaschopná a atraktivní v dnešní době, reflektujeme rozvoj nejrůznějších technologií a ty zařazujeme do výuky. Můžeme nabídnout výuku hry na elektrické hudební nástroje (klávesové, elektrická kytara, baskytara, elektrické housle).

S tím také souvisí výuka v oblasti populární hudby, která často využívá právě těchto technologií a kterou mají žáci možnost u nás studovat. Ve výtvarném oboru mohou žáci navštěvovat předmět Digitální fotografie a nová media a na tanečním se mohou učit současnému nebo irskému tanci.

ZUŠ má také zaměření výchovné. Utváří osobnost člověka v dětském a mladém věku. Ukazujeme žákům, že kultura je součástí života, obohacuje ho a přináší radost. Klademe důraz na aktivní využití volného času uměleckými aktivitami, čímž předcházíme negativním společenským jevům. Ukazujeme, že umělecké vzdělávání je celoživotní proces, který se může stát pro žáky v dospělosti krásným a hodnotným koníčkem.

Vize naší školy je nabízet vzdělávání v širokém spektru uměleckých disciplín odpovídající současným kritériím a trendům při zachování tradičních hodnot.

Chceme, aby žáci získávali při studiu na ZUŠ zdravé sebevědomí a aby okusili úspěch. Aby se naučili respektu a odpovědnosti. Aby se umění pro ně stalo zdrojem pozitivní energie, která je tolik potřebná pro život.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Společné pro všechny obory

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

- Učíme žáky dovednostem, které jsou nezbytné pro vyjádření v daném uměleckém oboru („řemeslné dovednosti“).
- Poskytujeme žákům potřebné vědomosti v daném oboru – teorie, terminologie, historický vývoj, současná praxe atd. Teoretické vědomosti v souvislosti s praxí jsou nutnou racionální a intelektuální oporou pro umělecké vyjádření.
- Rozvíjíme emocionální složku osobnosti žáka, jeho kreativitu, samostatnost, citový prožitek. Radost z pokroků a úspěchu zvyšuje zdravé sebevědomí, což pozitivně formuje rozvoj lidské osobnosti.

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

- Uplatňujeme u každého žáka individuální přístup ze strany učitele. Množství i tempo probírané látky přizpůsobujeme individuálním schopnostem a dané věkové etapě žáka.
- Vedeme k systematičnosti, pravidelnosti a řádu.
- Učíme žáka kritičnosti a hodnocení sebe i druhých. Vždy chválíme úspěch. K řešení problémů přistupujeme pozitivně - společně hledáme cesty k odstranění chyb a nedostatků. Omyl připouštíme u žáka i sebe sama.
- Vedeme žáka k odpovědnosti za společnou práci – žáci se často podílí na společných aktivitách, kde výsledek záleží na spolupráci.
- Vedeme žáky k úctě ke stáří – pravidelně pořádáme akce pro seniory.
- Umožňujeme žákům získávat zkušenosti s vystupováním na veřejnosti, naučíme je, jak pracovat s trémou, jak kultivovaně komunikovat s okolím.

Strategie pro kompetenci kulturní

- Vedeme žáky k tomu, aby chápali kulturu jako nedílnou součást lidské civilizace a života.
- Pomáháme žákům získávat nové vědomosti a zážitky na poli kultury. Navštěvujeme koncerty, představení, výstavy, galerie, vedeme k četbě knih.
- Učíme žáky jak posoudit a hodnotit uměleckou produkci.
- Vedeme žáky k úctě ke kulturnímu odkazu minulosti.
- Dbáme na to, aby si žáci byli vědomi důležitosti uchování a rozvoje kultury pro budoucnost.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

5.1 Přípravné studium

Učební plán

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova (PHV)	1	1
Hra na nástroj		1
Přípravné studium II. stupně – Hra na nástroj	1	1

Poznámky:

- Učební osnovy přípravného studia (pro I. i II. stupeň) uvádíme pro větší přehlednost (kontinuita vzdělávání) u jednotlivých studijních zaměření.
- Přípravná hudební výchova (PHV) probíhá v 1. pololetí formou kolektivní výuky – výstupy viz Vyučovací předmět Hudební nauka 5.19. Ve 2. pololetí přechází žák na hru na vybraný nástroj – výstupy u konkrétního studijního zaměření, např. Hra na klavír, Hra na kytaru apod.
- Přípravná hudební výchova je realizována formou kolektivní výuky ve skupině maximálně 20 žáků. Hra na nástroj je realizována individuálně nebo ve skupině – Hra na klavír 1-2 žáci, Hra na housle 1-2 žáci, Hra na zobcovou flétnu 1-3 žáci, Hra na kytaru 1-2 žáci, Hra na elektrické klávesové nástroje 1-3 žáci, Hra na akordeon 1-2 žáci, Hra na bicí nástroje 1-2 žáci, Pěvecká hlasová výchova 1-3 žáci.
- Přípravné studium II. stupně je určeno začátečníkům starším 14 let, kteří nemohou být zařazení vzhledem k věku do I. stupně. Výstupy uvedeny u konkrétního studijního zaměření, např. Hra na housle, Hra na trubku apod.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná hudební výchova

Hra na nástroj

Přípravné studium II. stupně

viz Poznámky pod Učebním plánem

5.2 Studijní zaměření Hra na klavír

Charakteristika

Klavír patří mezi strunné klávesové nástroje. Je jedním z nejrozšířenějších hudebních nástrojů, pro který bylo napsáno nepřehledné množství skladeb.

Poprvé byl zkonstruován Italem Bartolomeo Cristoforo v roce 1698, který tím zásadně do celého vývoje hudby. Umožnil interpretaci hudebních myšlenek v nejširší škále dynamických odstínění a především vytváření znělého, barevného tónu podle hráčova úhozu. Klavír nadchl průběhem let řadu hudebních velikanů, zmiňme především Bacha, Haydna, Mozarta, Beethovena, Schuberta, Chopina, Schumanna, Liszta, Brahmsa, Musorgského, Čajkovského, Griega, Ravela, Debussyho, Rachmaninova, z našich skladatelů pak Dvořáka, Smetanu, Janáčka, Suka, Nováka či Martinů.

V dějinách hudby a interpretačního umění zaujímá klavír významné a nenahraditelné místo. Uplatňuje se jako nástroj sólový i doprovodný v profesionální i amatérské sféře a to jak v hudbě klasické, jazzu, tak i v populární hudbě.

Znalost hry na klavír slouží k uplatnění jak v amatérské zájmově umělecké činnosti, tak v profesionálních uměleckých oborech, kde je tato dovednost nutným předpokladem.

Doporučujeme začít s výukou v 5-6 letech věku dítěte. Hře na klavír je možné se učit i ve věku starším.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na klavír

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede tvorbu tónu a orientaci na klaviatuře, správné sezení a práci rukou na nástroji
- zahraje jednotlivými prsty i s prstokladem
- zahraje jednoduchou skladbičku či písničku

- popíše notu – název, výšku, délku
- popíše pauzu – název a délku

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- využívá základní pianistické návyky (sezení s oporou u nástroje, volnost paží při hře, základy prstové techniky)
- užívá základní souhru obou rukou a jejich vzájemnou nezávislost
- předvede základní druhy úhozů: portamento, legato, staccato
- zahraje tři jednoduché skladbičky z paměti (z toho může být jedna lidová píseň s doprovodem základními harmonickými funkcemi T-D)

2. ročník

- předvede základní návyky a dovednosti ve zdokonalené podobě – souhra a nezávislost obou rukou, volnost paží, zaoblené a zpevněné konečky prstů
- rozpozná charakter skladby a volí přiměřené výrazové prostředky – tempo, dynamiku, artikulaci (ve smyslu užitého druhu úhozu)
- zahraje stupnici dur v protipohybu v rozsahu dvou oktáv
- zahraje durový akord tenuto, staccato, rozloženě
- zahraje jednoduchou etudu a minimálně dvě skladbičky z paměti

3. ročník

- předvede osvojené základní návyky a dovednosti při hře na klavír -
- přitom používá základní technické prvky (druhy úhozů, prstovou techniku, nezávislost rukou, souhru rukou, pedalizaci dle návodu pedagoga)
- zahraje stupnici dur v protipohybu nebo v rovném pohybu a akord (tenuto, staccato, rozklad) oběma rukama dohromady
- zahraje jednoduchou etudu a dvě přednesové skladby, vyjádří jejich náladu a charakter – podle svých individuálních schopností
- minimálně jednu skladbu zahraje žák z paměti
- předvede využití harmonických funkcí TSD při vytváření doprovodů k písňím

4. ročník

- zahraje stupnice dur a moll v rovném pohybu
- zahraje akordy dur a moll – způsob dle velikosti ruky
- zahraje etudu dle vlastní technické vyspělosti
- zahraje dvě skladby různých stylových období – předvede na nich smysl a cit pro výstavbu fráze, dynamiku, artikulaci. Minimálně jednu skladbu zahraje žák z paměti.
- při hře vědomě používá pedál
- předvede hru jednoduché skladby z listu

5. ročník

- zahraje stupnice dur a moll v rychlejším tempu
- zahraje akord – velký rozklad zvlášť nebo D7- dle velikosti rukou
- zahraje etudu vyšší technické náročnosti
- zahraje dvě kontrastní skladby – předvede na nich smysl pro krásu klavírního tónu, zvukovou nezávislost rukou a stylovou či žánrovou rozličnost interpretovaných skladeb. Minimálně jednu skladbu zahraje žák z paměti.
- při hře písni s harmonickým doprovodem užívá více harmonických funkcí a stylizovaný doprovod

6. ročník

- zahraje stupnice dur a moll přes čtyři oktávy v rovném pohybu nebo kombinovaným způsobem
- předvede hru velkého rozkladu
- zahraje etudu
- zahraje dvě rozdílné skladby vyšší technické náročnosti, použije agogiku, náročnější pedalizaci a předvede tak vyspělejší interpretaci, kde se uplatňuje smysl pro zvukovou představu a následnou sluchovou kontrolu
- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu

7. ročník

- zahraje stupnice dur i moll kombinovaně a velký rozklad akordů
- předvede propojení všech doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření svých představ, užije vhodné tempo, dynamiku, artikulaci, agogiku, pedalizaci, je už navyklý sluchové sebekontrolé
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu, která je po technické a obsahové stránce úměrná jeho věku a schopnostem
- předvede hru přiměřeně obtížných skladeb z listu

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zahraje stupnice dur i moll kombinovaně
- zahraje velký rozklad akordů rovným pohybem
- zahraje dvě přednesové skladby z různých stylových období
- předvede hru z listu

2. ročník

- užije ve své hře všechny doposud získané dovednosti k vyjádření svých představ
- zahraje stupnice dur i moll kombinovaným způsobem v rychlejším tempu
- zahraje velký rozklad akordů kombinovaným způsobem

- zahraje dvě stylově rozdílné skladby z paměti dle svých individuálních schopností
- užívá samostatně pedalizace
- předvede hru z listu na skladbách úměrných jeho schopnostem

3. ročník

- předvede ve své hře propojené a doposud získané znalosti a dovednosti technické, obsahové i výrazové
- vysvětlí vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- zahraje stupnice kombinovaným způsobem v rychlém tempu
- zahraje velký rozklad kombinovaným způsobem v rychlejším tempu
- zahraje dvě stylově odlišné, obsahově a formálně rozsáhlejší skladby z paměti
- hraje z listu jednoduché skladby

4. ročník

- předvede propojení a využívání všech doposud získaných znalostí a dovedností k interpretaci skladeb
- prezentuje vytvořený vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- vysvětlí profilaci podle svého zájmu a preferencí, samostatně vyhledá a vybere skladbu
- na absolventském koncertě zahraje 1-2 skladby vyšší technické náročnosti z paměti

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na klavír

- viz výstupy 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- viz výstupy 3. ročníku I. stupně

2. ročník

- viz výstupy 4. ročníku I. stupně

3. ročník

- viz výstupy 6. ročníku I. stupně

4. ročník

- viz výstupy 7. ročníku I. stupně

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.3 Studijní zaměření Hra na cembalo

Charakteristika

Cembalo je klávesový nástroj, na který se hrálo v 16. až 18. století. V té době mělo tak výrazné postavení jako později klavír a bylo pro ně napsáno nepřehledné množství sólových i komorních skladeb. Cembalu je určena klávesová hudba velkých skladatelů jako jsou J. S. Bach, G. F. Händel, G. Ph. Telemann, F. Couperin, D. Scarlatti nebo raná díla W.A. Mozarta a J. Haydna. Ve dvacátém století došlo k znovuoživení zájmu o hudbu renesance a baroka, cembalo získalo znovu svou úlohu a to i v soudobé hudbě (B. Martinů, F. Poulenc, I. Hurník, P. Eben).

Bohaté uplatnění má cembalo v komorní hře a neodmyslitelnou součástí umění cembalisty je hra generálbasu. Hráč tvoří doprovod podle dané, číslky opatřené basové linky. K ovládnutí tohoto barokního způsobu zápisu hudby je třeba získat určité teoretické znalosti.

Hře na cembalo je možné se učit od 5-6 let, lehce ovladatelné klávesy cembala jsou vhodné i pro malou dětskou ruku. Zároveň je obor cembalo určen i pro starší žáky, kteří již mají určitou interpretační zkušenost a technickou vybavenost ze hry na klavír a zajímají se o historicky poučenou interpretaci klávesové hudby 16. až 18. století.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na cembalo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Hra na cembalo

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede správné sezení u nástroje, postavení rukou, orientaci na klaviatuře
- ovládá základní úhoz, zahraje non legato, váže skupiny dvou a více tónů, přenáší ruce do různých oktáv
- rozliší metrum, reprodukuje snadné rytmické motivy
- zahraje snadné písně podle sluchu
- vysvětlí základy notového zápisu
- zahraje jednoduché skladby, na základní úrovni vyjádří jejich náladu

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede správné sezení u nástroje a postavení rukou na nástroji
- zahraje oběma rukama dohromady, zvládne základy nezávislosti rukou
- zahraje přípravná cvičení ke hře stupnic dobovým (baroko, renesance) i moderním prstokladem, použije různou artikulaci a úhoz (nonlegato, legato, staccato), odliší těžké a lehké doby
- zahraje 3 snadné skladby z not i z paměti, vyjádří jejich charakter, uplatňuje zvukovou sebekontrolu
- vyhledá základní intervaly, durový kvintakord, v jednoduché formě doprovodí píseň (T,D)

2. ročník

- zahraje oběma rukama dohromady s užitím odlišného úhozu a artikulace, užije hru legatissimo – tzv. prstový pedál
- zahraje durové stupnice různými prstoklady zvlášť i dohromady v protipohybu, durové akordy s obraty
- zahraje snadnou klavírní etudu s užitím různé artikulace
- nastuduje jednoduchou polyfonní skladbu a alespoň jednu skladbu jiného stylového období
- provede základní analýzu hraných skladeb, rozpozná hlavní harmonické funkce, formu
- doprovodí píseň (T, S, D), transponuje

3. ročník

- disponuje základními návyky –předvede sezení a práce rukou na nástroji, použije základní technické prvky – různé typy úhozu, artikulaci, agogiku, základní typy ornamentace
- zahraje stupnice dur i moll moderním i dobovým prstokladem v protipohybu i rovném pohybu, akordy s obraty tenuto, rozloženě, arpeggio
- zahraje minimálně dvě jednoduché skladby s využitím osvojených technických
- a výrazových prostředků, uplatní zvukovou sebekontrolu, předvede zvládnutí jednoduché polyfonní hry
- provede jednoduchou analýzu hraných skladeb (forma, základní harmonické funkce, modulace)
- zahraje základy generálbasu (cvičení), zahraje kadence od kvintové polohy, doprovodí píseň základními harmonickými funkcemi v jednoduchých figuracích

4. ročník

- vysvětlí a předvede technicky výrazové prostředky barokní hudby (inegal, arpeggio, ornamentace)
- předvede hru ozdob, dbá na plasticitu polyfonní hry a zvukovou sebekontrolu
- zahraje stupnice, dominantní septakord
- zahraje minimálně dvě skladby různých stylových období
- základním způsobem analyzuje hrané skladby, rozpozná hlavní a vedlejší harmonické funkce

- zahraje snadná generálbasová cvičení, kadence od všech poloh, doprovází píseň s užitím figurací, transponuje

5. ročník

- při hře uplatňuje své znalosti z oblasti dobově poučné interpretace skladeb období renesance, baroka a raného klasicismu (tempová a taktová označení)
- zahraje durové i mollové stupnice a dominantní septakord s obraty
- zahraje minimálně dvě náročnější skladby různých stylových období
- užije vhodné výrazové prostředky dle typu a charakteru skladby
- skladby zahraje z not i z paměti
- provede analýzu skladeb (harmonická kostra, výplň)
- zahraje generálbas, jednoduchým způsobem harmonizuje píseň
- v komorní hře dle svých schopností zapojuje hru generálbasu

6. ročník

- zahraje stupnice dur i moll a velký rozklad
- zahraje minimálně dvě skladby různých stylových období s technickými prvky (skoky, překlad rukou)
- vyjádří vlastní hudební představu, samostatně nastuduje a analyzuje skladbu přiměřené obtížnosti
- harmonizuje píseň a tvoří variace, hraje generálbas
- v komorní hře dle svých schopností využívá hru generálbasu

7. ročník

- využívá všech získaných znalostí a dovedností, uplatní je při samostatném nastudování skladby přiměřené obtížnosti
- zahraje stupnici dur i moll a velký rozklad v rychlejších tempech
- zahraje minimálně dvě skladby různých stylových období obtížnějšího technického charakteru s užitím vhodných a stylově odpovídajících výrazových prostředků
- provede základní formální a harmonickou analýzu hrané skladby

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- samostatně uplatní znalosti a dovednosti získané v předchozích ročnících
- zahraje minimálně dvě skladby cembalové literatury 17. a 18. století– taneční suita, variační forma, volná forma, sonáta, polyfonní hudba nebo skladby 20. století
- se orientuje v základních pojmech z oblasti dobově poučené interpretace
- provede základní formální a harmonickou analýzu hraných skladeb
- hraje komorní hru, dle svých schopností zapojuje hru generálbasu

2. ročník

- zahraje dvě náročnější skladby 17., 18. nebo 20. století
- při hře volí vhodné technické a výrazové prostředky, vyjádří svou vlastní hudební představu
- uplatní znalosti z oblasti dobově poučené interpretace – traktáty, školy
- provede základní formální a harmonickou analýzu hraných skladeb
- hraje komorní hru, dle svých schopností zapojuje hru generálbasu

3. ročník

- zahraje minimálně dvě skladby obtížnějšího charakteru 17., 18. nebo 20. století
- uplatní znalosti z oblasti dobově poučené interpretace
- provede analýzu hraných skladeb
- se orientuje v základních skladebních formách cembalové literatury
- hraje komorní hru, zapojuje hru generálbasu

4. ročník

- zahraje nejméně dvě náročnější skladby cembalové literatury dle své hudební představy, užije vhodné technické a výrazové prostředky vzhledem k historicky poučené interpretaci
- provede formální a harmonickou analýzu hraných skladeb
- se orientuje v cembalové literatuře a historii nástroje, disponuje znalostmi z oblasti dobové interpretační praxe
- uplatňuje se v komorní hře, zapojuje hru generálbasu

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na cembalo

- předvede správné sezení u nástroje, vysvětlí možnosti, dispozici a historii nástroje
- užije základní typy úhozu a artikulace, dobový i moderní prstoklad
- zahraje cvičení s užitím různého úhozu a artikulace, stupnice a akordy dur i moll dobovým i moderním prstokladem
- zahraje generálbasová cvičení, kadence ve snadnějších tóninách
- zahraje jednodušší skladby s využitím stylově odpovídajících technických a výrazových prostředků, užije základní ornamentaci
- zahraje z not nebo z paměti

1. ročník

- zahraje stupnice dobovým i moderním prstokladem a akordy
- předvede cvičení s užitím různé artikulace a prstokladu, základní typy ornamentace
- zahraje minimálně dvě snazší skladby 17. a 18. století
- provede základní analýzu hraných skladeb
- hraje generálbasová cvičení a kadence v různých tóninách

2. ročník

- zahraje minimálně dvě přiměřeně obtížné skladby 17. a 18. století nebo 20. století
- zahraje stupnice a akordy, orientuje se v typech ornamentiky dle období, oblastí, autorů
- vysvětlí pojem dobově poučená interpretace, urtext, traktát
- základním způsobem analyzuje skladbu
- harmonizuje píseň, zahraje generálbas

3. ročník

- zahraje nejméně dvě přiměřeně obtížné skladby 17., 18. nebo 20. století
- zvolí vhodné technické a výrazové prostředky vzhledem k historicky poučené interpretaci a vlastní hudební představě
- provede základní analýzu hraných skladeb
- se orientuje v hlavních skladebných formách cembalové literatury 17. a 18. století
- dle svých schopností užije hru generálbasu

4. ročník

- zahraje dvě obtížnější skladby cembalové literatury 17. a 18. století nebo 20. století
- užije vhodné technické a výrazové prostředky odpovídající dobově interpretaci, skladbu vyjádří dle vlastní hudební představy
- předvede základní formální a harmonickou analýzu skladby
- se orientuje v cembalové literatuře, disponuje znalostmi z oblasti historicky poučené interpretace
- užije hru generálbasu

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.4 Studijní zaměření Hra na housle/violu

Charakteristika

Tón houslí zná lidstvo už po celá čtyři staletí. Poprvé se housle objevují kolem roku 1540 v severní Itálii v Brescii a v blízkém městečku Salo, kde začali pracovat dnes už bezejmenní houslaři. Teprve Gasparo Bertolotti da Salo je považován za prvního známého tvůrce houslí.

Nejvýznamnějším místem v dějinách houslařství je malé Italské město Cremona, ze kterého pocházejí tři legendární, dodnes známé rody: Amati, Stradivari a Guarneri.

Housle jsou nástroj s velmi širokou možností uplatnění jak v sólové a komorní hře, tak i v symfonických orchestrech a v různých folklorních souborech.

Hra na housle klade značné nároky na hudební, fyziologické a intelektuální dispozice hráče. Obohacuje citové vnímání a rozvíjí nejen všechny složky hudebních schopností, ale také estetické cítění a morálně volní vlastnosti potřebné k formování charakteru člověka.

Na housle může začít hrát žák od 6 let. Podle fyzické vyspělosti žáka se určí velikost nástroje. Žáci zpravidla začínají hrát na velikost houslí $1/16$ či $1/8$ a dále pokračují v návaznosti na tělesný růst velikostí $1/4$, $1/2$, $3/4$ a $4/4$. Pokud žák nemá vlastní nástroj, je možné si nástroj vypůjčit ze školní sbírky nástrojů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle/violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Hra na housle a violu je technikou hry a tedy i postupem při výuce natolik podobná, že osnovy jsou stejné. Viola je svou velikostí větší než housle, tudíž je určena žákům starším, fyzicky vyspělejšími. Zpravidla přechází na tento nástroj žák Hry na housle ve vyšším ročníku.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na housle/violu

Přípravná hudební výchova

Žák:

- popíše části houslí (hlavička, krk atd.)
- předvede správné držení houslí a smyčce
- zahraje pizzicato na prázdných strunách
- použije různé části smyčce na prázdných strunách
- napodobí krátké rytmické a melodické motivy zahrané učitelem

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- aplikuje znalosti správného držení houslí při hře pizzicato
- zahraje pizzicato na všech strunách
- použije základní smyky – tj. détaché a legato
- správně drží smyčec při hře
- užije dva základní prstoklady (dur, moll)
- zahraje jednoduché lidové písně

2. ročník

- rozvine a upevňuje návyky z prvního ročníku
- zahraje podle not
- kombinuje smyky détaché a legato
- zahraje v první, popřípadě ve třetí poloze
- použije základní dynamiku (forte, piano)
- zahraje s učitelem jednoduché lidové písně a melodie

3. ročník

- aplikuje probrané prstoklady při hře a osvojuje si další
- upevní intonační jistotu v první, popřípadě třetí poloze
- užije hry přes struny v détaché, legatu, případně v martelé
- použije další dynamické prostředky (crescendo, decrescendo)
- užije výrazových prostředků (ritardando, koruna apod.)

4. ročník

- aplikuje všechny prstoklady v 1. poloze
- zahraje v polohách s použitím jednoduchých výměn
- použije jednoduché dvojjzvuky a dvojhmaty v 1. poloze
- zahraje s vibratem – na základní úrovni

- kombinuje smyky détaché, legato a předvede další smyky – martelé, staccato, portamento – na elementární úrovni
- užije triolový a tečkovaný rytmus
- zahraje jednoduché skladbičky z listu

5. ročník

- předvede celkovou uvolněnost paží i celého těla
- pokračuje ve studiu poloh a zdokonaluje hru v již probraných polohách
- zahraje stupnice a akordy dur a moll v rozsahu 2 oktáv s výměnou do polohy
- užije složitější techniky levé ruky (trylky, melodické ozdoby a pod...)
- zdokonaluje již probrané smyky a vzájemně je kombinuje
- použije vibrato na jednotlivých tónech a užívá ho jako výrazový prostředek
- zahraje z listu

6. ročník

- užije trylky a dvojhmady při hře
- předvede intonační jistotu při hře v probraných polohách
- rozpozná kvalitu tónu a věnuje pozornost přednesové stránce hry (zapojuje vibrato atd..)
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy
- zahraje z listu jednoduché skladby

7. ročník

- připraví se na absolventské vystoupení za I. stupeň
- spojí techniku levé a pravé ruky
- použije a zdokonalí hru dvojhmadů
- zahraje stupnice + akordy přes 3 oktávy dur i moll
- rozezná kvalitní tón, aplikuje při hře kultivované nasazení tónu a hladké výměny smyku
- užije vlastní hudební představu

II. stupeň - studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zahraje tříoktávové stupnice v rychlejších tempech
- užije výměny a spojování i vzdálenějších poloh
- použije vibrato ve všech polohách jako výrazový prostředek
- zahraje z listu jednodušší skladby

2. ročník

- zahraje dvojhmátové stupnice – řetízkem (tercie, sexty, oktávy)
- použije složitější i virtuosní smyky
- aplikuje vlastní výrazové prostředky a osamostatňuje se při nácviu skladeb

3. ročník

- zahraje složitější stupnice s 5 ti a více křížky a béčky
- užije hry dvojhmatových stupnic a akordických skladeb
- přinese vlastní podněty do studovaných skladeb a vytvoří si vlastní názor na houslovou (violovou) interpretaci
- vyjmenuje slavné houslisty a celkově se orientuje v houslové interpretaci v dějinách i současnosti

4. ročník

- spojí veškerou naučenou techniku levé i pravé ruky
- aplikuje hru z listu i u složitějších skladeb
- užije všechny složky hudebních schopností, získaných během celého studia
- se připraví na absolventské vystoupení II. stupně

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na housle/violu

- předvede správné uchopení nástroje i smyčce
- použije základní smyky (detaché, legato, staccato)
- užije základní prstoklady levé ruky (dur, moll)
- rozpozná noty v notové osnově od g-h2

1. ročník

- předvede při držení nástroje uvolněné tělo, především paže
- zahraje jednoduché lidové písně z paměti
- vědomě ladí v levé ruce a aplikuje doladování pomocí prázdných strun
- použije základní dynamiku

2. ročník

- zahraje stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv
- rozezná a užije další prstoklady (první prst snížený, čtvrtý zvýšený)
- zapojí se do komorní hry (s klavírem nebo jiným nástrojem)
- zahraje jednoduché dvojjzvuky s prázdnou strunou
- zahraje ve skladbách těžší rytmy jako trioly a tečkované rytmy
- použije kombinovanou hru přes struny společně se smykem (rozložené akordy v legatu apod.)

3. ročník

- použije v levé ruce trylky, melodické ozdoby
- použije vibrato jako uvolnění ruky, podpoření tónu i jako výrazový prostředek
- předvede hru spiccato a kombinuje ji s legatovou hrou
- zahraje z listu

- použije nejen jednoduchou dynamiku, ale i složitější výrazové prostředky jako crescendo, sforzato atd.

4. ročník

- užije vlastní výrazové prostředky a osamostatňuje se při nácviu skladeb
- popíše základní harmonický a formální rozbor studovaných skladeb
- rozliší hru v různých dobových stylech (baroko, klasicismus atd.)
- zahraje tříoktávové stupnice s pěti a více předznamenáním
- spojí veškerou naučenou techniku levé i pravé ruky
- aktivně vyhledává prvky pro zdokonalení svého hudebního projevu
- se orientuje v základních repertoárových kusech
- se připraví na svůj absolventský koncert

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.5 Studijní zaměření Hra na violoncello

Charakteristika

Historie violoncella má mnoho společného s historií violy da gamba. Ta měla asi od roku 1550 více než dvě staletí v hudebním světě významné postavení. Její důležitá role byla též jako doprovodný nástroj především v recitálech.

Dalším přechodným nástrojem byl arpeggione, někdy také zvaný kytarové violoncello. Nástroj měl tvar a velikost malého violoncella, korpus se podobal kytarě, s níž měl i stejný počet strun (E, A, d, g, h, e¹) a hmatové pražce.

Violoncello vzniklo přenesením tvaru houslí na nástroj velikosti basové violy da gamba. Začalo vznikat pravděpodobně koncem 16. století. Zásluha o zmenšení violoncella se přičítá Antoniu Stradivariimu. Jako sólového nástroje se používalo violoncella nejprve v Itálii, kde se již v 17. století vyskytují první virtuosoové na violoncello. Sólová hra na violoncello se vyvíjela také jinde, čehož je například důkazem šest suit J. S. Bacha.

Výuku na violoncello lze zahájit již v raném věku, tzn. i od 7 let. Záleží samozřejmě, zda dítě má patřičné dispozice (velikost rukou). Začíná se zpravidla s půlovým violoncellem. Není neobvyklé, že na violoncello se hlásí i větší žáci, kupříkladu houslisté či violisté, kteří v tomto nástroji naleznou zalíbení pro jeho krásný a zpěvný tón, tak blízký lidskému hlasu.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Hra na violoncello

Přípravná hudební výchova

Žák:

- projeví zájem o hru na violoncello
- předvede správné sezení, držení nástroje a smyčce
- postaví správně levou ruku
- zahraje na prázdných strunách v rytmických hodnotách

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- užívá správných návyků pro přirozené a uvolněné držení těla
- zahraje nejjednodušší cvičení etud, písni
- přečte a zahraje podle not v F klíči
- zahraje celým, polovinou, třetinou smyčce
- předvede hru z paměti podle svých schopností

2. ročník

- užívá elementární návyky z 1. ročníku
- dbá na kvalitu tónu, intonaci, rytmus
- zahraje s dynamikou od f po p
- použije základní smyky
- zahraje z listu
- zahraje stupnice v jedné oktávě
- předvede souhru s učitelem

3. ročník

- dbá na kvalitu tónu na vyšší úrovni
- použije různé rytmy
- předvede výměnu poloh
- předvede smyčcovou techniku
- naladí nástroj
- použije vibrato

4. ročník

- použije dynamické odstíny a vibrato
- zhodnotí zvukovou stránku při jednotlivých druzích smyků
- zahraje na vyšší technické úrovni a předvede pružnost prstů
- zahraje z listu
- zahraje durové a mollové stupni do 4 křížků a 4 bé

5. ročník

- rozpozná krásu a zpěvnost tónů
- předvede pohotovost a schopnost samostatného studia
- rozliší klasické, romantické a soudobé autory
- ukáže osobitý projev při hře přednesových skladeb
- použije palcovou polohu
- zahraje z listu

6. ročník

- předvede intonační jistotu při hře v probraných polohách
- zhodnotí kvalitu tónu
- zahraje vibrato v palcové poloze
- předvede bohatší dynamické odstínění, frázování
- samostatně nastuduje lehčí skladbu
- předvede hru v polohách a jejich výměny
- zahraje pizzicata a flažolety
- zahraje rozložené akordy k probíraným stupnicím
- zahraje z listu

7. ročník

- předvede dosavadní získané dovednosti a návyky
- ukáže intonační jistotu a přesnost ve hře v polohách
- posoudí nahrávky vynikajících interpretů
- samostatně nastuduje skladbu
- vysvětlí návyky potřebné k udržení hráčské zručnosti a tónové kultury

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- ukáže všechny dosud probrané polohy na podkladě stupnic, intervalů a rozložených akordů
- předvede všechny druhy prstokladů / dvouprstové, posuvné / přehmatové techniky, trylky za účelem zpevnění i uvolnění prstů
- předvede obratnost a ohebnost pravé ruky, tvoří tóny a nacvičuje některé virtuosní smyky
- předvede pizzicatové techniky a vědomé vibrace

2. ročník

- ukáže hru v palcových polohách – včetně pohyblivého palce
- zahraje z paměti skladbu menšího rozsahu
- předvede pohotovost při hře z listu
- zahraje komorní a orchestrální party

3. ročník

- předvede dosavadní získané dovednosti
- vysvětlí způsob samostatného nastudování skladeb
- použije různé prvky instrumentální hry při studiu etud
- zahraje z listu náročnější skladbu

4. ročník

- zahraje orchestrální party jako doplněk studia etud
- zhodnotí návštěvy koncertů a nahrávky domácích i světových interpretů

- předvede údržbu a nejnutnější opravy nástroje / správné nepřekrývající natažení strun, seřízení kolíků, úpravu šroubu smyčce, narovnání kobyly

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na violoncello

- projeví zájem o hru na violoncello
- předvede uvolněné sezení, správné držení nástroje a smyčce
- aplikuje stavbu levé ruky na pohyblivost prstů
- zahraje na prázdných strunách v rytmických hodnotách
- zahraje nejjednodušší etudy, písně
- přečte a zahraje podle not v F klíči

1. ročník

- zahraje celým, polovinou, třetinou smyčce
- předvede přechody smyčce na vedlejší struny
- dbá na kvalitu tónu, intonaci, rytmus
- zahraje s dynamikou od f po p
- použije základní smyky
- zahraje stupnice v jedné oktávě
- předvede souhru s učitelem

2. ročník

- předvede hudebně technické schopnosti
- předvede práci s tónem
- použije různé rytmy
- užívá výměny poloh

3. ročník

- předvede smyčcovou techniku
- naladí nástroj, předvede nácvik vibrata
- zahraje v duetu nebo v souboru
- zahraje na vyšší technické a výrazové úrovni

4. ročník

- použije vibrata a dynamického odstínění
- předvede pružnost prstů
- zahraje v duetu, triu nebo v souboru
- zahraje z listu
- zahraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 bé

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.6 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu

Charakteristika

Výuka hry na zobcovou flétnu je v dnešní době oblíbeným předmětem na Základních uměleckých školách a to z několika důvodů. Zobcová flétna je nástroj vhodný pro elementární nástrojové vzdělávání dětí již od věku pěti, šesti let (děti často začínají již v mateřské škole), a proto je vhodným přípravným nástrojem pro všechny dechové nástroje dřevěné i žestové. K výuce je však nutno od počátku přistupovat s ohledem k tomu, že se žák bude hře na zobcovou flétnu věnovat jako hlavnímu oboru, později s uplatněním v komorních souborech.

V minulosti se altová zobcová flétna těšila velké oblibě a z tohoto důvodu můžeme čerpat z bohaté notové literatury pro flétnu jak v sólových skladbách, tak ve skladbách komorních. Žák je tedy vzděláván v sólovém projevu, ale i připravován a co nejdříve začleňován i do komorní a souborové hry. Velkým úkolem pro učitele je v žáku probudit a udržovat zájem o hudbu, zejména v oboru dechových nástrojů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- V průběhu studia lze žáka dle individuální vyspělosti a zájmu seznámit s hrou na altový nástroj in F, tenorový nástroj in C či basový nástroj in F.
- Vyučovací předmět Hra na zobcovou flétnu je vyučován individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na zobcovou flétnu

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede elementární hráčské dovednosti potřebné ke hře na zobcovou flétnu tj. nasazení a ukončení tónu, artikulaci, polohu jazyka v ústech, správné držení flétny
- zahraje v pružném, stabilním a vyváženém postoji
- aplikuje cviky, které mu pomáhají pochopit způsob bráničního dýchání
- určí správnou polohu flétny v ústech
- zahraje stabilní tón přirozeným způsobem a s příjemným pocitem
- předvede práci se zvukem nástroje formou jednoduchých hravých dechových cvičení metodou napodobování rozmanitých zvuků
- popíše správné návyky potřebné ke hře na zobcovou flétnu

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede správný postoj při hře a držení nástroje
- použije brániční dýchání
- použije formu správné artikulace, střídání tvrdšího a jemnějšího nasazení TýDý (artikulační slabiky jsou hrány co nejdelší), dbá na ukončování tónů
- zahraje stabilním rovným tónem, věnuje pozornost kvalitě tónu a intonaci
- zvládá hru na nástroji přibližně v rozsahu c1 – e2
- předvede práci se zvukem nástroje formou jednoduchých hravých dechových a zvukových cvičení metodou napodobování
- zahraje jednoduché motivy z paměti

2. ročník

- se při cvičení kontroluje
- použije brániční dýchání v koordinaci se správnou artikulací, předvede nasazení a ukončení tónu v rytmických obměnách
- zahraje zdravým stabilním tónem
- použije legato, portamento, staccato
- ovládá nástroj v rozsahu c1 – a2
- předvede správné umístění nádechů na jednoduché skladbě
- zahraje z paměti jednoduché (zejména lidové) písně, snadné skladby

3. ročník

- předvede základní návyky a dovednosti tj. správné držení těla a nástroje, práci s dechem v koordinaci s artikulací, techniku prstů v rozsahu c1 – c3

- dle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá a vyjádří náladu skladby, interpretuje ji elementárními výrazovými prostředky dle svých schopností se zapojí do souhry s dalším nástrojem
- orientuje se v notovém zápisu a jednoduchých hudebních útvarech
- rozvine výrazové prostředky - dynamiku, uplatňuje své hudební cítění v interpretaci skladby

4. ročník

- zahraje skladby různých stylových období
- ovládá nástroj v celém rozsahu
- interpretuje skladby s doprovodem různých nástrojů
- ve skladbě použije základní melodické ozdoby - především trylek (návětr pomocných hmatů a jejich běžného užití)
- Pozn.: Tělesně a hudebně vyspělý žák může být přeorientován na altový nástroj in F.

5. ročník

- předvede technické a výrazové dovednosti, použití všech druhů artikulací
- použije trylkovou techniku za využití pomocných hmatů
- předvede správné utvoření hudební fráze, správné umístění nádechů a pojetí celé skladby jako celku, vysvětlí skladbu z hlediska hudební formy
- zahraje s přesvědčivou dynamikou
- zahraje skladby v celém rozsahu nástroje, věnuje pozornost správné palcové technice při hře tónů vysokého registra
- improvizuje na daný motiv

6. ročník

- při hře využívá výrazové a interpretační schopnosti za použití dynamických prostředků a artikulačních dovedností, propojuje s technickou vyspělostí
- předvede techniku správného dýchání v dlouhých frázích v koordinaci s vyspělou artikulací (ve vhodných skladbách návětr dvojitého či trojitého jazyka)
- zahraje přednesovou skladbu vyrovnaně ve všech registrech na daném nástroji, dbá na kvalitu tónu
- pozn. základním nástrojem zůstává zobcová flétna altová, dle vyspělosti lze žáka obeznámit s hrou na tenorový nástroj in C či basový nástroj in F

7. ročník

- při hře použije všechny získané technické i výrazové dovednosti v koordinaci s důrazem na tvoření tónu, kvalitu tónu a intonaci
- předvede dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- zahraje skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- transponuje na elementární úrovni

Hra na zobcovou flétnu - II. stupeň – navazující studium po I. stupni

Žák:

1. ročník

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje v tonálních sekvencích a
- v artikulačních obměnách, příslušné kvintakordy a septakordy
- zahraje stabilním tónem v celém rozsahu, ve vysoké a nízké poloze jsou
- tóny stejné kvality jako v ostatních polohách
- předvede techniku správného dýchání v dlouhých frázích v koordinaci s vyspělou artikulací

2. ročník

- nástroj ovládá přesvědčivě a s jistotou v celém rozsahu, dbá na intonaci
- zahraje stupnice v rytmických obměnách, sekvencích a artikulacích
- při hře melodických ozdob a v technicky náročných pasážích použije pomocné hmaty
- zahraje instrumentální skladby větší technické obtížnosti různých stylů a žánrů
- zahraje z listu

3. ročník

- zahraje vyváženým tónem s dynamickým projevem, v celém rozsahu zvládá
- intonaci, hraje vyspělou dechovou technikou
- se při hře z listu orientuje v notovém zápisu bez potíží a hraje skladbu ve středním tempu
- zahraje náročné skladby a má vlastní představu o interpretaci dané skladby
- transponuje na odpovídající úrovni (především v oktávě)
- improvizuje na dané téma či motiv

4. ročník

- při hře využívá výrazové a interpretační schopnosti za použití dynamických prostředků a artikulačních dovedností, propojuje s technickou vyspělostí
- předvede techniku správného dýchání v dlouhých frázích v koordinaci s vyspělou artikulací
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu vyšší obtížnosti, pracuje s barvou a kvalitou tónu
- užívá všech doposud získaných znalostí a dovedností v celém rozsahu
- nástroje k interpretaci skladby a vyjádření svých vlastních tvůrčích představ
- prezentuje svoje stylové a žánrové zájmy

Hra na zobcovou flétnu – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na zobcovou flétnu

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- předvede základní návyky a dovednosti tj. správné držení těla a
- nástroje, práce s dechem a koordinace artikulace, technika prstů v rozsahu c1 – c3
- dle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá a vyjádří náladu skladby, interpretuje ji elementárními výrazovými prostředky
- dle svých schopností se zapojí do souhry s dalším nástrojem
- se orientuje v notovém zápisu a jednoduchých hudebních útvarech
- rozvine výrazové prostředky - dynamiku, agogiku, uplatňuje své hudební cítění v interpretaci skladby

2. ročník

- ovládá nástroj v celém rozsahu
- interpretuje skladby s doprovodem různých nástrojů
- ve skladbě použije základní melodické ozdoby - především trylek (nácvik pomocných hmatů a jejich běžného užití)
- zahraje skladby různých stylových období

3. ročník

- předvede technické a výrazové dovednosti, použití všech druhů artikulací
- použije trylkovou techniku za využití pomocných hmatů
- předvede správné utvoření hudební fráze, správné umístění nádechů a pojetí celé skladby jako celku
- zahraje přednesovou skladbu vyrovnaně ve všech registrech na daném nástroji, dbá na kvalitu tónu
- zahraje s přesvědčivou dynamikou
- zahraje skladby v celém rozsahu nástroje, věnuje pozornost správné palcové technice při hře tónů vysokého registra
- improvizuje na daný motiv

4. ročník

- při hře použije všechny získané technické i výrazové dovednosti v koordinaci s důrazem na tvoření tónu, kvalitu tónu a intonaci
- předvede dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- zahraje skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- transponuje na elementární úrovni

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.7 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu

Charakteristika

Příčná flétna je v Evropě hojně využívána od osmnáctého století a svou dnešní podobu dostala počátkem devatenáctého století od T. Böhma. Dnes se používají především flétny kovové opatřené klapkovým systémem, ale dle výběru repertoáru se používají i flétny dřevěné či kopie starších nástrojů. Flétna je dnes využívána jak nástroj sólový, tak i nástroj orchestrální. Příčná flétna má využití v širokém spektru hudebních stylů a žánrů – v hudbě klasické, lidové, etnické, jazzové, populární... Výuka probíhá na základech klasických a časem může být obohacena i o jiné styly, nejčastěji repertoár z oblasti hudby jazzové a s tím spojené i frázování a cítění.

Žák je vybírán na základě jeho fyzické a psychické vyspělosti, všímáme si především stavby rtů a zubů, zdravého držení těla.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Do 1. ročníku I. stupně jsou přijímáni fyzicky a psychicky vyspělí žáci zpravidla ve věku 8 - 10 let. U mladších žáků je možno začít s hrou na zobcovou flétnu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na příčnou flétnu

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- popíše nástroj, vysvětlí jeho základní údržbu, rozumí jeho stavbě
- předvede správnou dechovou techniku, dodržuje zásady bráničního dýchání a správnou tvorbu tónu
- předvede správnou techniku nasazení a ukončení tónu – funkci jazyka v dutině ústní
- předvede správný postoj, držení nástroje, základní prstoklad

- používá zásady smysluplné domácí přípravy a provádí sebekontrolu

2. ročník

- předvede zdokonalenou tvorbu tónu, nasazení tónu a správnou techniku dýchání (procvičuje na hře stupnic a hrou různých tónových cvičení)
- předvede základní druhy artikulace – nasazení Ty Dy
- zahraje rovným a stabilním tónem, částečně ovlivňuje intonaci
- zahraje z listu jednoduché skladby
- vymyslí jednoduché melodické motivy v dané tónině – příprava k improvizaci
- zahraje vybrané stupnice z paměti, jejich kvintakordy, obraty

3. ročník

- předvede ustálený nátisk, do jisté míry dokáže ovlivnit barvu a výšku tónu
- předvede návyky správné dechové techniky, techniky tvorby, nasazení a ukončení tónu, ozev tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje tenuto, legato, portamento
- předvede souhru s dalším nástrojem (rytmicko-harmonickým podkladem) dle svých individuálních schopností
- zahraje vybrané stupnice durové a mollové ve dvou oktávách, jejich tónický kvintakord
- zahraje přednesové skladby ve srovnatelné náročnosti

4. ročník

- předvede správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje, propojuje základní návyky a dovednosti (správné držení těla, rukou, artikulaci, techniku nasazení...)
- rozliší základní dynamiku a agogiku, různé způsoby nasazení, legatové hraní
- při hře použije melodické ozdoby
- zahraje z listu a alespoň jednu skladbu z paměti
- zahraje stupnice dur a moll do 4 křížků a 4 bé s příslušným tónickým kvintakordem (případně dominantním septakordem)
- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

5. ročník

- hraje na nástroj v rozsahu c' - c'''
- uplatní melodické ozdoby v daném rozsahu
- předvede náročnější techniku hry – hraje v rychlejším tempu, zvládne zahrát delší frázi na jeden nádech
- rozebere hudební frázi a pracuje s ní
- zahraje jednoduchou improvizaci na dané téma
- zahraje stupnice v tonálních sekvencích a artikulačních obměnách,
- příslušné kvintakordy, septakordy

6. ročník

- předvede hru vyšší technické náročnosti v koordinaci s intonací a dynamickým projevem
- předvede zdokonalený způsob nasazení – staccato i v rychlém tempu
- zahraje melodické ozdoby – příraz, nátryl, náraz, trylek, vibrato

- zahraje instrumentální skladby větší technické obtížnosti
- transponuje na elementární úrovni

7. ročník

- při hře využije všech získaných technických a výrazových dovedností
- s důrazem na tvorbu kvalitního vyrovnaného tónu ve všech polohách
- používá rozsah celého nástroje tedy c' - c'''' a přesvědčivě se v něm orientuje
- zahraje vybrané stupnice dur a moll v celém rozsahu nástroje (tónický kvintakord, dominantní, zmenšený septakord), stupnici chromatickou
- při hře předvede dynamiku, tempové rozlišení, frázování, agogiku
- transponuje melodie v oktávě
- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů dle svých schopností

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje v tonálních sekvencích a v artikulačních obměnách, příslušné kvintakordy a septakordy
- předvede zdokonalený způsob nasazení, techniku dvojitého či trojitého jazyka
- zahraje stabilním tónem v celém rozsahu, ve vysoké a nízké poloze jsou tóny stejné kvality jako v ostatních polohách
- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, zvládá základní péči o nástroj, určí důvod špatného ozvu tónu

2. ročník

- nástroj ovládá přesvědčivě a s jistotou v celém rozsahu, dbá na intonaci
- zahraje stupnice v rytmických obměnách, sekvencích a artikulacích
- při hře melodických ozdob a v technicky náročných pasážích použije pomocné hmaty
- zahraje instrumentální skladby větší technické obtížnosti různých stylů a žánrů
- zahraje z listu

3. ročník

- zahraje vyváženým tónem s dynamickým projevem, v celém rozsahu zvládá intonaci, hraje vyspělou dechovou technikou
- se při hře z listu orientuje v notovém zápisu bez potíží a hraje skladbu ve středním tempu
- zahraje náročné skladby a má vlastní představu o interpretaci dané skladby
- transponuje na odpovídající úrovni (především v oktávě)
- improvizuje na dané téma či motiv, rozebere formu blues z hlediska harmonie

4. ročník

- zahraje samostatně nastudovanou skladbu vyšší obtížnosti, pracuje s barvou a kvalitou tónu
- užívá všech doposud získaných znalostí a dovedností v celém rozsahu nástroje k interpretaci skladby a vyjádření svých vlastních tvůrčích představ

- prezentuje svoje stylové a žánrové zájmy

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na příčnou flétnu

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- hraje rovným a stabilním tónem, předvede ustálený nátisk, do jisté míry dokáže ovlivnit barvu a výšku tónu
- předvede návyky správné dechové techniky, techniky tvorby, nasazení a ukončení tónu, ozev tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje vybrané stupnice durové a mollové ve dvou oktávách a příslušný tónický kvintakord
- předvede způsob hry tenuto, legato, portamento
- zahraje přednesové skladby ve srovnatelné náročnosti
- předvede souhru s dalším nástrojem (rytmicko-harmonickým podkladem) dle svých schopností

2. ročník

- zahraje stupnice přibližně v rozsahu c' - c''' v různých obměnách a tonálních sekvencích dle své vyspělosti
- zahraje stabilním rovným tónem, dbá na intonaci, předvede správnou nátiskovou techniku a techniku dýchání, ozev tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje základní melodické ozdoby
- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- zahraje z listu skladby nižší obtížnosti

3. ročník

- zahraje stupnice v celém rozsahu v tonálních sekvencích a artikulačních obměnách, příslušné kvintakordy a septakordy
- předvede náročnější techniku hry – hraje v rychlejším tempu, zvládne zahrát delší frázi na jeden nádech
- uplatní melodické ozdoby v daném rozsahu
- předvede staccato i v rychlejším tempu
- zahraje jednoduchou improvizaci na daný motiv
- transponuje na elementární úrovni

4. ročník

- se přesvědčivě orientuje v celém rozsahu nástroje, samostatně pracuje s dynamikou a barvou nástroje, rytmem, čistě intonuje
- dle svých interpretačních možností nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, využije svých posluchačských zkušeností a získaných hudebních vědomostí

- orientuje se v hudebních žánrech a stylech, vychází ze svého osobního vkusu a přesvědčivě interpretuje daný styl
- aktivně se zajímá o kulturní dění, orientuje se v hudebních stylech spjatých se hrou na příčnou flétnu, sleduje nové trendy – tyto své zájmy zformuluje

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.8 Studijní zaměření Hra na klarinet

Charakteristika

Klarinet je považován za jeden z nejtypičtějších nástrojů dřevěné dechové skupiny. Vznikl na počátku 18. století a za jeho konstruktéra je považován norimberský nástrojař Johann Christoph Denner. Klarinet je nástroj jednoplátkový. Od doby svého vzniku až do současnosti prošel celou řadou technických zdokonalení. Dnešní typ nástroje, osazený v 19. století Böhmovým celoklapkovým mechanismem je nejvíce rozšířen v ladění B.

V průběhu studia může žák plynule přejít na výuku nástroje příbuzného, kterým je saxofon. Uplatnění klarinetu je prakticky ve všech hudebních žánrech.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Do 1. ročníku I. stupně jsou přijímáni fyzicky a psychicky vyspělí žáci zpravidla ve věku 9 -11 let. U mladších žáků je možno začít s hrou na zobcovou flétnu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na klarinet

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- popíše nástroj a vysvětlí jeho údržbu (sestavování nástroje, usazení plátku, čištění nástroje)
- předvede správný postoj a držení nástroje
- použije základní prstoklad
- při hře na nástroj užije správně nádechy
- elementárním způsobem předvede nasazení tónu pomocí jazyka
- orientuje se ve snadném notovém zápisu

2. ročník

- zahraje vybrané stupnice a snazší technická cvičení v artikulacích, v pomalejších tempech ; hra stupnic po jednotlivých tónech na celý nádech s využitím celé dynamické škály (pp-ff-pp)
- při hře na nástroj použije oba způsoby hry malíky (s přihlédnutím na technické vybavení daného nástroje)
- zahraje jednoduchá dueta s pedagogem, nebo s dalším nástrojem
- zahraje jednoduché skladby (písně) z paměti

3. ročník

- předvede návyky a dovednosti získané pravidelnou samostatnou přípravou (jako je správné držení nástroje, dýchání, nasazování)
- sebekontrolou analyzuje intonační nedostatky a pomocí nátiskové techniky je odstraňuje
- při hře použije obtížnější rytmické útvary (čtvrtová nota s tečkou a nota osminová, triola, synkopa)
- zahraje i ve středně rychlých tempech a využívá dynamiku
- lépe se orientuje v souhře s druhým nástrojem

4. ročník

- zahraje stupnice v rychlejších tempech
- využívá větší rozsah nástroje, používá tvrdší plátek
- ve skladbách více uplatní melodické ozdoby
- jednoduché skladby zahraje z listu
- zahraje skladby s doprovodem klavíru, kytary nebo s hudebním reprodukováním základem na CD

5. ročník

- se orientuje v celém základním rozsahu nástroje s pomocí chromatiky hrané oběma
- způsoby (střídání levý a pravý malík)
- dbá na kvalitu tónu
- pomocí vlastní sluchové analýzy lépe intonuje
- zahraje přednesové skladby
- rozliší různé hudební styly a jejich výrazové prostředky

6. ročník

- předvede prstovou techniku v součinnosti s kvalitním nátiskem
- samostatně využívá dynamické možnosti nástroje při zachování intonační čistoty
- transponuje snadnější hudební útvary o oktávu
- zahraje z listu složitější skladby a to i vícehlasé s pedagogem
- v souborové hře se profiluje a hlouběji se věnuje vybranému hudebnímu stylu (hraje sóla, nebo improvizuje)

7. ročník

- se již orientuje v celém základním rozsahu nástroje (do g3)

- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů dle svých schopností
- dle svých interpretačních možností samostatně nastuduje a zahraje přiměřeně obtížnou skladbu s použitím dynamiky a tempového rozlišení

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- prohlubuje technickou úroveň hry - zahraje stupnice, akordy a etudy v rytmických artikulacích při využití celého rozsahu nástroje a dynamické škály
- zahraje z listu skladby odpovídající individuálním schopnostem
- při souhře s jiným nástrojem dbá na čistotu intonace

2. ročník

- sebekontrolou analyzuje intonační nedostatky a pomocí nátiskové techniky je odstraňuje
- transponuje o oktávu a z C hlasu přiměřeně obtížné písně a skladby
- hraje staccato v rychlejších tempech v celém rozsahu nástroje

3. ročník

- při hraní melodických ozdob již samostatně použije vedlejší hmaty
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- dbá na kvalitu hry legato ve vysoké poloze
- při hře technických cvičení a přednesových skladeb dodržuje správnou intonaci

4. ročník

- při hře samostatně uplatňuje technické i výrazové dovednosti a užije znalosti získané v průběhu dosavadního studia
- zahraje skladby různých slohů a žánrů
- zapojuje se do kulturního života i jako pozorovatel s vlastním vyhraněným názorem na kulturní dění kolem něj, orientuje se v různých hudebních žánrech a profiluje se podle svého zájmu a preferencí – tyto své názory a zájmy zformuluje

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na klarinet

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- dodržuje návyky a dovednosti získané pravidelnou přípravou

- hrou stupnic a etud v pomalých tempech kultivuje kvalitu tónu
- zahraje přiměřeně obtížná dueta s pedagogem
- samostatně vybere vhodný plátek

2. ročník

- dbá na intonaci a kvalitu tónu
- orientuje se v celém rozsahu nástroje
- předvede hru stupnic a etud v rychlejších tempech

3. ročník

- zahraje stupnice a etudy v různých rytmických artikulacích
- sebekontrolou analyzuje intonační nedostatky a pomocí nátiskové techniky je odstraňuje
- zahraje složitější rytmické útvary
- předvede práci s dynamikou

4. ročník

- při hře samostatně uplatňuje technické i výrazové dovednosti a užije znalosti získané v průběhu dosavadního studia
- transponuje o oktávu a z C hlasu přiměřeně obtížné písně a skladby
- zahraje skladby různých slohů a žánrů
- zapojuje se do kulturního života i jako pozorovatel s vlastním vyhraněným názorem na kulturní dění kolem něj, orientuje se v různých hudebních žánrech a profiluje se podle svého zájmu a preferencí- tyto své názory a zájmy zformuluje

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.9 Studijní zaměření Hra na saxofon

Charakteristika

Saxofon je nástroj, který nachází uplatnění v široké škále hudebních žánrů především pro svou zvukovou různorodost. Tento nástroj umožňuje hráči specifický projev, který je ovlivněn individualitou konkrétního interpreta. Pro tyto své charakteristické rysy se využívá především v hudbě jazzové, taneční a populární. Uplatnění však nachází i jako sólový, komorní a orchestrální nástroj v klasické hudbě. V průběhu studia je úkolem učitele seznámit žáka se způsobem interpretace většiny těchto žánrů a usnadnit mu tak pozdější volbu svého zaměření. Při výuce moderních hudebních žánrů a nácviku frázování charakteristického pro swingovou, funkovou nebo rockovou hudbu je vhodné využívat stylově zaměřený notový materiál s nahranými rytmicko-harmonickými podklady. Tyto materiály jsou vhodné i pro nácvik improvizace a jsou také vhodnou přípravou pro hru ve školních souborech. Pro své časté uplatnění v současných populárních skladbách je saxofon mezi žáky oblíben. Úspěch výuky je však z důvodu možnosti volby žánrové profilace do značné míry závislý na žákově kreativě, celkovém zájmu o hudbu, schopnosti vyhledávat nové podněty a aktivnímu přístupu ke studiu. Pro hru na saxofon je třeba dostatečné tělesné vyspělosti žáka a samozřejmostí je hudební nadání. Výuka vychází ze skutečnosti, že většina žáků již v určité míře ovládá hru na jiný nástroj (zobcová flétna, klarinet, příčná flétna) a proto lze těchto dovedností a znalostí využít pro další výuku.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Do 1. ročníku I. stupně jsou přijímáni fyzicky a psychicky vyspělí žáci zpravidla ve věku 10-11 let. U mladších žáků je možno začít s hrou na zobcovou flétnu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na saxofon

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- sestaví nástroj, vybere vhodný plátek a správně ho usadí na hubici
- aplikuje správný postoj, držení nástroje, základní prstoklad
- předvede techniku bráničního dýchání, správné tvorby tónu a techniku nasazení tónu (funkci jazyka v dutině ústní)
- hraje na nástroj přibližně v rozsahu c1 – g2
- aplikuje zásady smysluplné domácí přípravy a sebekontroly při cvičení

2. ročník

- předvede zdokonalené nasazení tónu a správnou techniku dýchání
- zahraje stupnice v artikulacích a cvičení určená k zdokonalování různých druhů artikulace
- použije základní druhy artikulace – nasazení TyDy a ukončení tónů jazykem
- zahraje silným, rovným a stabilním tónem a částečně ovlivňuje intonaci
- zahraje jednoduché melodické motivy v dané tónině -příprava k improvizaci
- zahraje vybrané stupnice z paměti v různých obměnách a tonálních sekvencích dle své vyspělosti

3. ročník

- předvede ustálený nátisk, do jisté míry dokáže ovlivnit barvu a výšku tónu
- předvede návyky správné dechové techniky, techniky tvorby, nasazení a ukončení tónu, ozvě tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje ve středně rychlých tempech a dokáže využívat dynamiku a elementární výrazové prostředky k interpretaci skladby
- jednoduchou skladbu zahraje z paměti, skladbu moderního rázu doplní jednoduchou improvizací
- doprovodí či zahraje s dalším nástrojem (rytmicko-harmonickým podkladem) dle svých individuálních schopností

4. ročník

- zahraje stupnice v rychlejším tempu v celém rozsahu nástroje v artikulacích
- předvede využití stabilního nátisku k pokročilejším zvukovým efektům např. glissando, sforzato
- předvede klasické rytmické cítění, ovládá základy swingového frázování
- vysvětlí příčinu nesnadného ozvu nástroje, rozpozná míru opotřebení a tvrdost plátku v souvislosti s kvalitou tónu
- zahraje jednoduché skladby z listu

5. ročník

- zahraje stupnice do 4 # a 4b ve vybraných intervalech a tonálních sekvencích
- předvede zdokonalenou kvalitu tónu, intonaci a další výrazové prostředky
- zahraje přednesové skladby různých žánrů s využitím rozmanitých výrazových prostředků (kultura tónu, dynamika, frázování)
- zahraje běžně používané melodické ozdoby např. trylek, příraz, nátryl, obal, skupinka
- zaimprovizuje na dané téma
- vysvětlí zásady swingového frázování a artikulace (TyDy) a aplikuje je ve swingových etudách a skladbách

6. ročník

- předvede zdokonalenou techniku hry v koordinaci s intonací a dynamickým projevem
- aktivně se zajímá o problematiku hry, samostatně vyhledává nové podněty v literatuře nebo na internetu, své poznatky zformuluje
- uplatní získané znalosti a dovednosti v souborové hře (improvizace, sóla)
- se orientuje v hudebních žánrech, popíše co je pro daný žánr typické např. frázování, hudební projev
- zahraje z listu v dobré kvalitě a vyšším tempu
- transponuje jednoduché motivy

7. ročník

- využívá všech získaných technických i výrazových dovedností s důrazem na tvorbu a kvalitu tónu
- dle svých interpretačních možností samostatně nastuduje a zahraje skladbu
- zahraje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- se přesvědčivě orientuje v celém rozsahu nástroje, využívá dynamiku, agogiku, tempové rozlišení a frázování
- se zapojuje do hudebních uskupení dle výběru žánru a přesvědčivě interpretuje daný styl

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zahraje cvičení zaměřená na techniku dechu a kvalitní ozev tónu vyrovnaně v celém rozsahu nástroje
- zahraje stupnici v rychlém tempu a rytmických obměnách
- předvede hru složitějších rytmických útvarů a melodických ozdob
- zahraje technikou nasazení staccato
- zahraje skladbu moderního rázu dle svého hudebního cítění a doplní ji improvizací

2. ročník

- hraje na nástroj v celém rozsahu, analyzuje intonační nedostatky a odstraní je
- zahraje stupnici v rytmických obměnách, sekvencích, artikulacích a intervalech

- předvede hru vydržovaných tónů chromaticky v celém rozsahu nástroje stabilním a plným tónem
- při použití melodických ozdob a v technicky náročných pasážích, především ve vysokém registru, hraje vyspělou technikou prstů
- hraje z listu skladby odpovídající individuálním schopnostem (dueta, standardy atd.)

3. ročník

- předvede vyspělou kvalitu a barvu tónu, koriguje intonaci v celém rozsahu nástroje
- zahraje technikou nasazení staccato a legato ve vysoké poloze v tempu a v dobré kvalitě stejně jako v ostatních méně náročných polohách
- předvede vyspělou techniku prstů na skladbách vyšší technické náročnosti a zahraje ji v předepsaném tempu
- uplatňuje získané znalosti a dovednosti v souborové hře (improvizace, sóla), žánr si vybral dle svého hudebního vkusu a přináší do souboru své vlastní podněty a názory
- improvizuje na dané téma

4. ročník

- uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu
- nástroje, samostatně volí formu nácviku
- samostatně řeší problémy technického rázu, zvládá péči o nástroj
- pracuje s barvou a kvalitou tónu, samostatně řeší problematiku dýchání, frázování, výrazu, intonace
- rozliší různé styly a žánry, stylově skladbu interpretuje
- improvizuje na vybranou skladbu (blues, jazzový standard)
- ve výběru skladeb se profiluje podle svého zájmu na základě svých
- posluchačských a interpretačních zkušeností a dle svého vkusu, samostatně
- vyhledá a nastuduje skladbu
- sleduje hudební a kulturní dění, aktivně se zapojuje (hra ve vlastní skupině), vytvoří si svůj vlastní názor, který zformuluje

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na saxofon

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- předvede ustálený nátisk, dokáže ovlivnit barvu a výšku tónu
- předvede návyky správné dechové techniky, techniky tvorby, nasazení a ukončení tónu a ozev tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje ve středně rychlém tempu a dokáže využívat dynamiku a elementární hráčské dovednosti a koordinovat je
- jednoduchou skladbu zahraje z paměti, skladbu moderního rázu doplní jednoduchou improvizací

- vysvětlí příčinu nesnadného ozvu nástroje, rozpozná míru opotřebení a tvrdost
- plátku v souvislosti s kvalitou tónu a se svými individuálními potřebami

2. ročník

- zahraje stupnice v celém rozsahu nástroje v různých obměnách a tonálních sekvencích
- zahraje stabilním rovným tónem, dbá na správnou intonaci, předvede správnou nátlakovou techniku a techniku dýchání, ozev tónu je jistý a bezproblémový
- zahraje s dalším nástrojem či rytmicko-harmonickým základem
- popíše zásady swingové artikulace a swingového frázování, hraje swingové i klasické etudy
- improvizuje na jednoduché akordické značky (12 ti taktová forma blues...)

3. ročník

- zahraje stupnice v rychlejším tempu v celém rozsahu nástroje v artikulacích a složitějších rytmických obměnách
- ovládá zásady swingové artikulace a aplikuje ji ve swingových etudách a skladbách
- zahraje přednesové skladby různých žánrů s využitím rozmanitých výrazových prostředků (dynamika, frázování, kultura tónu...)
- zahraje z listu v dobré kvalitě
- zaimprovizuje na dané téma

4. ročník

- se přesvědčivě orientuje v celém rozsahu nástroje, samostatně pracuje s dynamikou a barvou nástroje, rytmem a řeší problémy s intonací, volí formy nácvičku
- samostatně řeší problémy technického rázu, zvládá péči o nástroj
- dle svých interpretačních možností a vkusu je schopen si zvolit a nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu, využívá svých posluchačských zkušeností a získaných hudebních vědomostí
- uplatňuje získané dovednosti a znalosti v souborové hře (improvizace, sóla), orientuje se v hudebních žánrech a stylech, vychází ze svého osobního vkusu a přesvědčivě interpretuje daný styl, pracuje na vytváření specifického zvuku daného souboru, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se aktivně zajímá o kulturní dění, orientuje se v hudebních žánrech a stylech spjatých se hrou na saxofon

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.10 Studijní zaměření Hra na trubku

Charakteristika

Trubka je nejběžnějším zástupcem skupiny žestvových nátrubkových nástrojů. Moderní ventilová trubka byla vyrobena počátkem 19. století, kdy díky své schopnosti zahrát všechny chromatické tóny ve svém rozsahu rychle nahradila starší předchůdce.

Trubka se velmi dobře uplatňuje v klasické, jazzové i populární hudbě, při sólové, komorní i orchestrální hře.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Do 1. ročníku I. stupně jsou přijímáni fyzicky a psychicky vyspělí žáci zpravidla ve věku 10-11 let. U mladších žáků je možno začít s hrou na zobcovou flétnu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na trubku

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- udrží správný postoj při hře, držení nástroje
- popíše stavbu nástroje, způsob ošetření a údržby
- použije správné bráničň-žeberní dýchání
- vytvoří tón – bez nátrubku i s nátrubkem, dbá na nenásilnou tvorbu nátisku bez nadměrného tlaku na rty
- nasadí čistě, dbá na kvalitu tónu a jeho ukončení, cvičí vydržované tóny

2. ročník

- popíše základy historie nástroje

- zahraje v rozsahu tónů od g do c2
- vysvětlí základní notové hodnoty (nota osminová – celá)
- zahraje čistě jednotlivé tóny (přiměřeně věku a schopnostem)
- zahraje v legatu intervaly do čisté kvinty
- zahraje stupnici C dur a G dur s kvintakordem po třech tónech

3. ročník

- zahraje jednoduché lidové písně a instruktivní skladby
- vysvětlí rytmickou strukturu základních taktů
- zahraje s metronomem
- použije podle svých možností výrazové prostředky (dynamika, agogika)
- zahraje dbajíc správného členění frází
- zahraje v souhře s jiným nástrojem

4. ročník

- používá postupně nenásilně rozšiřovaný rozsah nad c2 (podle možností)
- používá různé druhy artikulace (staccato, portamento, tenuto, legato)
- zahraje vybrané jednodušší skladby nazpaměť
- zahraje durové stupnice do 4# a 4b včetně tónického kvintakordu
- zahraje průběžně se soustředíc na správné dýchání, nasazení a kvalitu tónu
- předvede pravidelné cvičení jednoduchých nátiskových cvičení
- zahraje jednoduché melodie podle sluchu

5. ročník

- předvede, že disponuje při hře jednoduchých písní a instruktivních skladeb představou o rytmické a melodické struktuře skladby
- zahraje kontrolujíc kultivovanost svého projevu
- zahraje v rozsahu fis - g2 (podle možností)
- zahraje retní vazby legato v rychlejším tempu – kontrola metronomem
- předvede v základech techniku jednoduchého staccata
- popíše principy zodpovědné přípravy na vystoupení

6. ročník

- zahraje pedálové tóny, složitější retní vazby, intervalové skoky (podle možností)
- zahraje stupnice dur, moll do 4# a 4b včetně kvintakordů v artikulacích
- předvede, jak pracuje s dynamikou, agogikou, frázováním
- prokáže zdokonalenou prstovou techniku
- popíše, jak postupně proniká do jiných hudebních žánrů
- uplatní se ve skupinové interpretaci

7. ročník

- zahraje chromatické stupnice, dominantní a zmenšené septakordy

- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- ztransponuje elementární skladby z B do C (podle možností)
- prokáže, že vnímá náladu skladby a vyjádří ji a interpretuje různými výrazovými prostředky
- je všestranně připraven na absolventskou zkoušku, nebo koncert

II. stupeň - studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- prokáže, že se orientuje v notovém zápisu, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně, dýchání, frázování, výrazu, základní péče o nástroj
- při nácviu a interpretaci skladeb se dokáže podle dispozic a zájmu zařadit do komorní hry, souborové hry (tria, kvartety apod.), ale i do uskupení s jinými nástroji (komorní hudba různého obsazení)

2. ročník

- prokáže znalost využívání internetu jako prostředku k dohledání hudebních vzorů
- uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje, tj. vědomě využívá technické a intonační možnosti nástroje, ladění, rozsah, zvládnuté artikulační modely (vždy s důrazem na stylovou interpretaci)

3. ročník

- popíše v základech pestrost moderních žánrů, principy rozboru jednotlivých složek a frázování, rozdílnosti notového zápisu používaného ve swingu, jazzu apod.
- prokáže osvojení hlubší znalosti ve zvoleném hudebním směru, ať už je jakýkoliv (klasická hudba, dechová hudba, dixieland, swing, jazz, funky, rock, vlastní tvorba), v jazzu dle svých schopností improvizuje na základě znalosti harmonie

4. ročník

- je všestranně připraven na zakončení studia II. stupně absolventským koncertem, případně veřejným vystoupením jako člen hudebního seskupení (komorní soubor, orchestr, combo aj.)

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Charakteristika

Je určen zájemcům o studium hry na trubku starším čtrnácti let, kteří jsou v oboru dechových nástrojů úplnými začátečníky. Přístup těchto studentů ke vzdělávání umožňuje většinou mnohem více využívat jejich samostatnosti (zejm. v domácí přípravě), motivačně je možno pracovat s touhou studenta využít hru na trubku jako prostředek vlastního uměleckého vyjádření.

Vzhledem k absenci I. cyklu se zařazuje též přípravný ročník II. stupně. Další skutečnosti, na nichž je přístup k tomuto předmětu založen, jsou společné se základní charakteristikou popsanou v osnovách pro I. stupeň základního studia (viz výše).

Přípravné studium II. stupně – Hra na trubku

Žák:

- udrží správný postoj při hře, držení nástroje, popíše stavbu nástroje, způsob ošetření a údržby, popíše základy historie nástroje
- používá správné bráničň-žeberní dýchání, vytvoří tón – bez nátrubku i s nátrubkem, dbá na nenásilnou tvorbu nátisku bez nadměrného tlaku na rty, dbá na čistotu nasazení, znění tónů a jejich ukončení, cvičí vydržované tóny
- zahraje v rozsahu tónů od g do c2, vysvětlí základní notové hodnoty (nota osminová – celá), zahraje čistě jednotlivé tóny (přiměřeně schopnostem), zahraje v legatu intervaly do č.5, zahraje stupnici C dur a G dur s kvintakordem po třech tónech

1. ročník

- použije podle svých možností výrazové prostředky (dynamika, agogika), zahraje dbajíc správného členění frází, zahraje v souhře s jiným nástrojem, používá postupně nenásilně rozšiřovaný rozsah nad c2 (podle možností)
- používá různé druhy artikulace (staccato, portamento, tenuto, legato), zahraje vybrané jednodušší skladby nazpaměť, zahraje durové stupnice do 4# a 4b včetně tónického kvintakordu
- zahraje jednoduché lidové písně a instruktivní skladby, vysvětlí rytmickou strukturu základních taktů, zahraje podle metronomu.

2. ročník

- zahraje průběžně se soustředíc na správné dýchání, nasazení a kvalitu tónu , předvede pravidelné cvičení jednoduchých nátiskových cvičení, zahraje jednoduché melodie podle sluchu
- zahraje kontrolujíc kultivovanost svého projevu, zahraje v rozsahu fis - g2 (podle možností), zahraje retní vazby legato v rychlejším tempu – kontrola metronomem
- předvede v základech techniku jednoduchého staccata, popíše principy zodpovědné přípravy na vystoupení

3. ročník

- zahraje pedálové tóny, složitější retní vazby, intervalové skoky (podle možností), zahraje stupnice dur, moll do 4# a 4b včetně kvintakordů v artikulacích, předvede, jak pracuje s dynamikou, agogikou, frázováním
- prokáže zdokonalenou prstovou techniku, ukáže, jak postupně proniká do jiných hudebních žánrů, uplatní se ve skupinové interpretaci, zahraje chromatické stupnice, dominantní a zmenšené septakordy

4. ročník

- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu, transponuje elementární skladby z B do C (podle možností), prokáže, že vnímá náladu skladby a vyjádří ji a interpretuje různými výrazovými prostředky
- je všestranně připraven na absolventskou zkoušku, nebo koncert

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.11 Studijní zaměření Hra na kytaru

Charakteristika

Kytara je nástrojem s bohatou tradicí a prošla zajímavým stylovým vývojem. Žák by měl při studiu hry na klasickou kytaru poznat renesanční a barokní kompozice, upravené pro kytaru z tabulatur, pak klasicistní období (např. Carulli, Carcassi, Giuliani, Sor), romantickou literaturu (zejména španělské autory) a hudbu 20. století. Posledně jmenované období si nelze představit bez alespoň orientačního seznámení s hudbou populární, lépe je samozřejmě, když žák hraje kromě klasických skladeb občas i jazz apod. s použitím klasické prstové techniky. Důvodem je požadavek stylové všestrannosti, kterou se kytara vždy vyznačovala a žák (zejména na počátečním stupni vývoje, což je případ ZUŠ!) by měl pochopit, že to je výhoda a nikoliv handicap tohoto nástroje. Kromě sólových skladeb by měl žák hrát aktivně i doprovody k lidovým i umělým písním a zapojovat se do komorních seskupení s jinými nástroji.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
-Komorní a souborová hra											
-Komorní zpěv											
-Seminář klávesových nástrojů											
-Sborový zpěv - klasická hudba						2	2	1	1	1	1
-Sborový zpěv - populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámka:

- Vyučovací předmět Hra na kytaru je vyučován individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na kytaru

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede správné držení nástroje
- předvede správné postavení pravé ruky
- provede nácvik střídavého úhozu prstů pravé ruky
- zahraje na prázdných strunách s použitím říkanek a deklamace slov pro pěstování správného rytmického cítění

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede postavení nástroje
- dbá na správné držení pravé i levé ruky
- orientuje se na hmatníku v I. poloze ve stupnici C dur
- zahraje jednoduché melodie, lidové písně

2. ročník

- dbá na kvalitu hraných tónů, zvukovou vyrovnanost a plynulost hry
- zahraje bez dopadu (tirando), tříhlas, čtyřhlas v rozkladech
- zahraje stupnice s použitím prázdných strun
- zahraje jednoduché melodie a písně s použitím basové opory (palec pravé ruky)
- dle svých možností zahraje z paměti

3. ročník

- použije technické i výrazové prvky ve spojení s notovým zápisem
- zahraje z listu, pěstuje souhru (s pedagogem)
- zahraje stupnice bez prázdných strun a jednoduché kadence
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti

4. ročník

- předvede další prvky hry např. legato, malé barre, tlumení tónů, staccato, výměnu poloh
- se orientuje na hmatníku ve vyšších polohách
- vytvoří doprovod k písním podle akordických značek
- dbá na dynamickou, tónovou a výrazovou stránku hry
- zahraje skladby různých stylových období a žánrů

5. ročník

- zahraje rozsáhlejší skladby dle svých schopností
- vysvětlí obsah skladeb
- předvede na elementární úrovni velké barré a flažolety

6. ročník

- se orientuje po celém hmatníku
- samostatně realizuje vlastní představy při výběru skladeb, tvorbě prstokladu a interpretaci skladby a zdůvodní to
- zahraje z listu

7. ročník

- hraje skladby různých stylů a žánrů střední obtížnosti
- zahraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách
- si naladí samostatně nástroj

- doprovodí podle not i akordických značek

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- uplatní dosud získané dovednosti a využívá je k prohloubení o další technické prvky
- spoluvytváří svůj repertoár
- se orientuje po celém hmatníku nástroje, hraje z listu, doprovází písně podle akordových značek

2. ročník

- zahraje skladby různých stylů a žánrů vyšší technické i výrazové úrovně
- při studiu repertoáru porovnává své pojetí interpretace s profesionálními výkony, vytvoří si vlastní názor na věc a ten zformuluje
- se zapojuje do komorní hry v kytarových souborech, nebo v kombinaci s jinými nástroji

3. ročník

- diskutuje o provedení hrané skladby, uplatňuje vlastní názor
- si rozšíří repertoár o náročnější skladby různých stylů a většího rozsahu
- hraje z listu, hraje doprovody, improvizuje a předvede souhru s ostatními nástroji

4. ročník

- se profiluje co se týká stylu a žánru
- hraje kvalitním tónem a úhazem, využívá dynamiku a barvu nástroje
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na kytaru

- předvede základní technické dovednosti a návyky
- správně užije hudební terminologii
- zahraje jednoduché melodie, lidové písně
- vysvětlí svoji představu o svém dalším stylovém a žánrovém směřování

1. ročník

- se orientuje na hmatníku do VII. polohy
- zahraje vícehlasé akordy v kadencích, doprovodí jimi lidovou píseň
- předvede další technické prvky, jako např. legato, staccato, flažolety, apod.

2. ročník

- přečte plynule všechny typy notace kytarových skladeb

- se orientuje po celém hmatníku nástroje
- rozezná různé možnosti přeladování strun (scordatura)
- zahraje skladby podle svých schopností

3. ročník

- čte pohotově z notového zápisu, tvoří prstoklad
- hraje náročnější skladby různých stylů a žánrů
- dbá na dynamiku, tvorbu tónu a výrazovou stránku hry

4. ročník

- správně zvolí prstoklad dané skladby
- využívá barevných specifik jednotlivých poloh i strun k obohacení výrazovosti hry
- se orientuje ve formálním půdorysu studované skladby
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.12 Studijní zaměření Hra na elektrickou a basovou kytaru

Charakteristika

Elektrická kytara je nejmladším oborem z kytarového ranku reprezentujícím převážně hudební styly vzniklé po roce 1950 (rock'n'roll, elektrické blues, rock, jazz-rock, atd.). Je postavena na novém přístupu k hudebnímu vyjadřování opřeném o komunikaci v hudebních kapelách. Klade důraz na tvůrčí kreativitu (improvizaci) a osobitou stylovost. Podstatou je zvládnutí základních technik za využití různých melodicko-harmonicko-rytmických prvků a orientace v různých stylových odnožích moderní populární a zejména rockové hudby.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Volitelný předmět: Hra na basovou kytaru								1	1	1	1
Povinně volitelné předměty											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improvizační seminář											

Poznámky:

- Volitelný předmět Hra na basovou kytaru se vyučuje pouze na II. stupni. Důvodem je nutnost, aby žák předtím vystudoval hru na klasickou či elektrickou kytaru. Jen ve zcela výjimečných případech je možné hru na tento nástroj začít bez průpravy na klasické či elektrické kytáře. Charakteristika tohoto předmětu je uvedena před ročníkovými výstupy.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na elektrickou kytaru

Přípravná hudební výchova

Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje, typy kytar a základních aparatur a přidavných zvukových efektů, vyjmenuje jména strun, naladí nástroj
- předvede správné držení nástroje (postavení levé a pravé ruky), trsátka (ovládá úhoz směrem dolů)
- zahraje rytmická cvičení (noty celé, půlové, čtvrtové a jejich pauzy), koordinuje pohyby pravé ruky

- zahraje power-chords podle 6. a 5. struny (s přeskokováním mezi strunami)
- předvede melodický a akordický úhoz

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede prohloubené a upevněné technické dovednosti
- ukáže střídavý úhoz trsátkem (od osminových not úhoz směrem dolů i nahoru, tzv. střídavý)
- se orientuje na hlubokých strunách E a A do XII. polohy zpaměti (chromaticky)
- se orientuje na hmatníku v rámci první polohy (na všech šesti strunách včetně posuvek)
- předvede tlumení zápěstím pravé ruky (palm muting)
- zahraje durové stupnice do tří předznamenání v rámci I. polohy s prázdnými strunami
- zahraje akordické doprovody kadencí stupnic (kvintakordy, dominantní septakord)
- postaví rozšířené power-chordy podle struny D (včetně popisu intervalů) a zahraje slide (skluz power chordů)
- vytvoří jednoduchá témata (melodie)
- zahraje i kvartové obraty powerchordů

2. ročník

- užije tlumení prsty levé ruky a též tlumení v koordinaci obou rukou
- předvede různé rytmické artikulace, vibrato, hammer-on (příklep) a pull-off (odtrh)
- vysvětlí pojmy triola, synkopa
- použije mollovou pentatoniku
- ovládá 12ti taktové schéma blues a zahraje základní bluesové doprovody
- zahraje otevřené durové a mollové akordy (kvintakordy) a jejich vybrnkávání (trsátkové variace)
- provede transkripce jednoduchých sól a témat (mix stylů) do not a tabulatur

3. ročník

- zahraje durové a mollové barré akordy podle struny E a A
- uplatní doprovodné rytmické patterny (strumming) a rockové riffy
- pracuje v kytarové praxi s pojmy sekvence a rytmizace
- zahraje mollovou a durovou pentatoniku (bez prázdných strun) a bluesovou stupnici (bez prázdných strun)
- vysvětlí volbu oblíbeného stylu či směru pro další práci (rock, blues, jazz, ad.)
- zahraje z listu
- zahraje přirozené (základní) a umělé (odvozené) flažolety, bending (tahání strun)

4. ročník

- se pohotově orientuje po celém hmatníku
- zahraje diatonické durové a mollové (aiolské) stupnice bez prázdných strun (v rozsahu dvou oktáv)

- zahraje základní hmaty septakordů a akordů sus, lomené akordy a orientuje se v akordových značkách
- zahraje barré akordy podle struny D, včetně hmatů pro septakordy
- harmonizuje durové a mollové stupnice (kvintakordy i septakordy)
- předvede transpozice kadencí veškerých stupnic
- předvede dělení rytmu šestnáctinově (figury, riffy, patterny, běhy a melodie) i triolově
- zahraje různé skladby a improvizuje dle svých možností

5. ročník

- zahraje další typy septakordů a nónové akordy
- zahraje nepravidelné rytmy (liché dělení)
- použije různé podoby ladění kytary (open, dropped, ad.)
- zahraje modální stupnice (bez prázdných strun)
- zahraje a umí při improvizaci použít harmonickou mollovou stupnici (bez prázdných strun)
- rozezná shuffle rhythm (houpavý či tečkovaný rytmus) od „rovného“ osminového
- připraví si tónový materiál pro vlastní improvizaci

6. ročník

- rozliší nejčastější rocková klišé (průřez všelijakých stylů a žánrů)
- zahraje rychlostní technická cvičení
- aplikuje speciální techniky (předvytažení, pomalé vytažení, blue-tóny, rake, staccato)
- vysvětlí reálnou melodickou stupnici a její použití
- zahraje variace témat, správně frázuje a improvizuje
- vysvětlí vlastní představu o stylu

7. ročník

- zahraje arpeggia (rychlostní rozklady akordů a kadencí)
- zahraje rozklady dalších nových typů akordů (zmenšený septakord, zvětšený kvintakord)
- hraje zmenšenou stupnici začínající půltónem (bez prázdných strun), transponuje ji, dokáže ji analyzovat a dát do harmonických souvislostí
- předvede rozšířenou prstokladovou polohu stupnic a akordů
- předvede improvizální schopnosti a projeví vlastní tvůrčí kreativitu

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- při interpretaci skladby předvede pestré možnosti jejího pojetí (styly)
- ukáže vlastní postup při komplexním nastudování skladby (např. jazzového standardu)
- hraje celotónovou stupnici a vysvětlí její použití
- experimentuje pomocí kytarových efektů (zvukových a modulačních) se svým zvukem a to i při tvorbě tónu
- napodobí zvuk elektrické kytary v různých časových a stylových obdobích

2. ročník

- si udrží a rozšíří repertoár dle své stylové a žánrové vyhraněnosti
- navštěvuje koncerty, poslouchá a analyzuje nahrávky, vytvoří si vlastní názory a ty zformuluje
- kriticky reflektuje vlastní i cizí kytarovou hru a zaujímá svá stanoviska
- zdokonalí technické dovednosti o nové náročnější prvky a představí je
- předvede alterovanou stupnici a uvede ji do harmonických souvislostí
- zhodnotí audio záznam své hry

3. ročník

- se individuálně zaměří na technické prvky, které jsou pro něho obtížné a předvede způsob jejich nácviku
- přizpůsobuje zaměření studia dle svých preferencí, ukáže a vysvětlí svoji volbu
- odvodí chromatickou stupnici a objasní její využití v praxi při improvizaci
- modifikuje a předvede skladby klasických autorů v úpravě pro trsátkovou techniku hry
- komponuje témata, objasní jejich harmonizaci, připraví aranžmá a ukáže na nich improvizaci

4. ročník

- dbá na zdokonalování své hry po stránce technické i umělecké, zahraje další nové skladby
- zahrne a zkombinuje všechny dovednosti ve své herní praxi
- aktivně se zapojuje do koncertní činnosti
- preferuje svůj oblíbený hudební styl, ale díky šíři studia I. a II. stupně je nadžánrovým universálem, který je schopen hrát jak v malém souboru (duo, triu, apod.), tak i ve velkém orchestru (big bandu, atd.)

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na elektrickou kytaru

- předvede základy hry na nástroj, rozliší typy kytar a aparatur
- drží správně nástroj i trsátko
- od osminového dělení ve vyšším tempu uplatní střídavý úhoz trsátka
- využívá hmatník v rámci první polohy (na všech šesti strunách včetně posuvek)
- vysvětlí základy hudební teorie v kytarové praxi (stavba základních intervalů, akordů a stupnic)
- objasní představu o svém dalším kytarovém vývoji a preferovaném hudebním stylu (žánru)
- zahraje jednoduché skladby

1. ročník

- se orientuje se na hlubokých strunách E, A a D do XII. polohy z paměti (chromaticky)
- odvodí zjednodušené typy barré akordů podle strun E a A (durový a mollový kvintakord a septakord)
- hraje základní doprovodné akordové patterny a stupnicové kadence
- ukáže stupnice (pentatonika dur a moll, bluesová stupnice, diatonická dur a aiolská moll), témata a riffy

- předvede provedení drobných skladeb (témata, akordy, doprovody)

2. ročník

- se orientuje po celém hmatníku
- zahraje stupnice bez prázdných strun v rozsahu dvou oktáv (včetně harmonické moll), popíše stavbu akordů
- předvede nové doprovody (stylovost) a nejrozšířenější riffová kliše
- rozšíří své kytarové dovednosti o nové techničtější finesy a buduje si stálý repertoár
- improvizuje na snadná harmonická schémata (blues, apod.), správně frázuje a varíruje témata
- experimentuje se zvukem a využívá různá kytarová ladění (open, dropped, transpose, ad.)

3. ročník

- hraje a vysvětlí využití nových typů stupnic (modální, reálná melodická, zmenšená)
- ukáže rozklady nových typů akordů (zmenšený a zvětšený septakord)
- analyzuje nejčastější harmonická kliše (ustálené akordové spoje)
- připraví si tónový materiál k improvizaci a předvede kreativitu při improvizaci vlastních sol
- pořizuje audio záznamy svojí hry a prokáže vlastní reflexi v porovnání s cizí kytarovou nahrávkou

4. ročník

- samostatně nastuduje a hraje skladby dle svých možností
- předvede improvizální schopnosti a vlastní tvůrčí kreativitu
- použije celotónovou a alterovanou stupnici a vysvětlí využití v praxi
- zajímá se o hudbu jako celek, navštěvuje koncerty, vytvoří si vlastní názory, ty zformuluje

Hra na basovou kytaru

Charakteristika

Basová kytara je nástroj, který se objevuje v moderní hudbě druhé poloviny dvacátého století a nahrazuje funkci kontrabasu. Je to převážně doprovodný nástroj, jehož úlohou je hrát basovou linku, společně s bicími nástroji tvoří základ rytmu a potvrzuje harmonické funkce v hudbě. Je tudíž nezbytné, aby se žák při studiu hry věnoval i prohlubování znalostí harmonie a kontrapunktu, bez kterých se neobejde. Dále se klade důraz na stylovou pestrost a všestrannost, žák si pak v průběhu studia sám, dle obliby, volí konkrétní styl za ten hlavní na něm pak pracuje. Při vytváření hráčských dovedností se s žákem postupuje od stylů hráčsky jednodušších (blues, rock, hard -rock) ke stylům obtížnějším (soul, funky, jazz, jazz-rock fusion apod.)

II. stupeň – Absolvent I. stupně hry na klasickou, nebo elektrickou kytaru

Žák:

1. ročník

- se orientuje po hmatníku nástroje do VII. Polohy

- zahraje stupnice jónské, rozklady dur a moll kvintakordu
- zahraje stupnice moll aiolské
- zahraje stupnice dur a moll pentatonické, v boxech s prázdnými strunami

2. ročník

- se orientuje po hmatníku nástroje do XII. Polohy
- použije tlumení strun prsty levé ruky, pravé ruky a v koordinaci obou rukou
- zahraje stupnice jónské, mixolydické, rozklady dur kvintakordu a septakordu
- zahraje stupnice moll aiolské, harmonické, melodické, rozklady moll kvintakordu a septakordu
- aplikuje chromatickou stupnici do walking bass (jednodušší dvanáctitaktové blues)
- zahraje stupnice dur a moll pentatonické, v boxech bez prázdných strun, s výměnami poloh a plynulým přecházením mezi boxy
- zahraje z listu již hotové typické rytmické patterny z převzatých skladeb (z tabulatury nebo basového klíče)
- doprovodí písničku podle zápisu akordových značek, vychází z typických patternů
- aktivně se zapojuje do hudebních souborů

3. ročník

- se orientuje po celém hmatníku, včetně od XII. polohy výše
- zahraje z listu již hotové typické rytmické patterny z převzatých skladeb (z tabulatury nebo basového klíče)
- doprovodí písničku podle zápisu akordových značek, vychází z typických patternů
- se aktivně zapojuje do hudebních souborů

4. ročník

- se orientuje po celém hmatníku, včetně od XII. polohy výše
- zahraje zmenšené, zvětšené, celotónové, modální stupnice a jejich akordy v rozkladech i jako držené
- použije tři prsty pravé ruky (ukazováček, prostředníček a prsteníček) při hře
- použije palec a ukazováček pravé ruky k technice „slap“ a „pop“
- mění barvy tónů a dynamiku hry, použije vibrato a flažolety
- doprovodí jazzový standard podle zápisu akordových značek, využívá improvizaci ve vytváření doprovodu a v sólech

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na basovou kytaru

- se orientuje v prvních čtyřech polohách
- předvede správné držení nástroje a levou i pravou ruku (při hře prsty i trsátkem)
- zahraje stupnici jónskou a aiolskou (do tří křížků) za použití prázdných strun v prvních čtyřech polohách (dvouoktávově)

- zahraje dur a moll pentatonickou za použití prázdných strun v prvních čtyřech polohách (dvouoktávově)
- zahraje jednoduchá rytmická cvičení z tabulatury nebo basového klíče v prvních čtyřech polohách
- doprovodí jednoduchou písničku (v tónině do tří předznamenaní) z akordových značek (používá interval čisté kvinty a čisté oktávy)
- zahraje walking bass ve formě rozkladu dominantního septakordu na jednoduché blues (kadence)

1. ročník

- se orientuje po hmatníku nástroje do VII. polohy
- zahraje stupnice jónské, rozklady dur a moll kvintakordu
- zahraje stupnice moll aiolské
- zahraje stupnice dur a moll pentatonické, v boxech s prázdnými strunami

2. ročník

- se orientuje po hmatníku nástroje do XII. polohy
- použije tlumení strun prsty levé ruky, pravé ruky a v koordinaci obou rukou
- zahraje stupnice jónské, mixolydické, rozklady dur kvintakordu a septakordu
- zahraje stupnice moll aiolské, harmonické, melodické, rozklady moll kvintakordu a septakordu
- aplikuje chromatickou stupnici do walking bass (jednodušší dvanáctitaktové blues)
- zahraje stupnice dur a moll pentatonické, v boxech bez prázdných strun, s výměnami poloh a plynulým přecházením mezi boxy
- zahraje z listu již hotové typické rytmické patterny z převzatých skladeb (z tabulatury nebo basového klíče)
- doprovodí písničku podle zápisu akordových značek, vychází z typických patternů
- se aktivně zapojuje do hudebních souborů

3. ročník

- se orientuje po celém hmatníku, včetně od XII. polohy výše
- zahraje z listu již hotové typické rytmické patterny z převzatých skladeb (z tabulatury nebo basového klíče)
- doprovodí písničku podle zápisu akordových značek, vychází z typických patternů
- se aktivně zapojuje do hudebních souborů

4. ročník

- se orientuje po celém hmatníku, včetně od XII. polohy výše
- zahraje zmenšené, zvětšené, celotónové, modální stupnice a jejich akordy v rozkladech i jako držené
- použije tři prsty pravé ruky (ukazováček, prostředníček a prsteníček) při hře
- použije palec a ukazováček pravé ruky k technice „slap“ a „pop“
- mění barvy tónů a dynamiku hry, používá vibrato a flažolety
- doprovodí jazzový standard podle zápisu akordových značek, využívá improvizaci ve vytváření doprovodu a v sólech

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.13 Studijní zaměření Hra na bicí nástroje

Charakteristika

Bicí nástroje patří mezi nejstarší nástroje. Je pravděpodobné, že v dávných dobách při náboženských a obětních obřadech vznikl dříve rytmus než melodie. Dělí se na nástroje tzv. „symfonické-klasické“ neboli „vážné“ (tympány, velký buben, párové činely, triangel) a na nástroje používané v hudbě lidové, jazzové, rockové a taneční. Do této druhé skupiny patří různé „perkusivní“ nástroje (tamburina, conga, bonga, tam-tamy aj.), ale především souprava bicích nástrojů (z angl. drum set). V soudobé hudbě toto dělení mizí. V hudbě 20. století se již používají všechny známé i méně známé bicí nástroje a to pro barevnost a zpestření hudebních děl. Zájem o studium hry na soupravu bicích nástrojů (dále jen souprava) vzrostl ve druhé polovině 20. stol. V posledních desetiletích se stala hra na tento nástroj i záležitostí sólistickou a prudký rozvoj používaných technik si vyžádal masivní změny v pedagogickém přístupu. Z hlediska studia tohoto oboru je dobré, aby student dle svých schopností již měl určitou průpravu v oblasti hudební teorie, ale také melodie a popř. harmonie a současně se při studiu stále obohacoval těmito vědomostmi (hudební teorie, piano, apod.).

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na bicí nástroje

I. stupeň:

Přípravná hudební výchova

Žák:

- vytleská pravidelně tempo k dané jednoduché (lidové) písničce
- dle svých schopností zopakuje předebraný motiv krátkého charakteru

- předvede jednoduchý rytmus dle svých schopností, např. tleskáním, popř. paličkou na malý buben či jednoduchý bicí nástroj (claves, temple block)

I. stupeň:

Žák:

1. ročník

- vysvětlí základní rozdělení not a pomlky (celá, půlová, čtvrtová, osminová), orientuje se v notové osnově
- předvede správné držení těla a ustálenou polohu rukou při držení paliček
- použije základní typy úhozů každou rukou zvlášť i střídavě
- zahraje cvičení na malý buben výše uvedených rozdělení a čte při hře notový zápis v různých taktech čtvrtového charakteru a orientuje se v nich
- zopakuje předebraný jednoduchý motiv z paměti (ozvěny, otázky a odpovědi)
- v rámci svých možností předvede základy hry nohou na velký buben a hi-hat

2. ročník

- zahraje šestnáctinové noty a jejich pomlky a různé rytmizace těchto hodnot
- dbá na pravidla rukokladů a zahraje v určených dynamikách (p, mf, f)
- použije základní úhozy každou nohou zvlášť i dohromady ve čtvrtových hodnotách
- předvede na malý buben dovednost držet tempo s metronomem při hře jednoduchého rozdělení zápisu rytmu
- zahraje jednoduché, střídavé úhozy v rychlejších tempech
- koordinuje hru rukama na malý buben, nohama na hi-hat a velký buben při hře jednoduchých cvičení
- dle svých schopností zahraje základní-čtyřčtvrtový doprovod na soupravu s jednoduchým předělem na konci fráze (tzv. break)

3. ročník

- použije hru triol ve spojení se sudými hodnotami
- zahraje jednoduché, akcentové modely
- koordinuje hru oběma rukama a nohama
- zahraje základní, rockový doprovod v osminovém, triolovém (popř. šestnáctinovém) dělení s použitím libovolného breaku ve čtvrtém taktu dle svých schopností
- na malý buben předvede vír (tzv. virbl), popř. i ve více dynamikách

4. ročník

- zahraje dvaatřicetinové noty, sextoly a případně liché skupiny not (kvintoly, septoly)
- aplikuje jednoduché přírazy při hře, vysvětlí pojem ligatura a její užití, předvede hru víru při různých notových hodnotách a má jeho rytmickou představu vzhledem k tempu hrané etudy
- používá techniku hry na pedálu velkého bubnu tzv. „skluz“
- se orientuje v různých osminových taktech (3/8, 5/8, atd.) a taktu dvoupůlovém (samba)
- použije akcenty při hře na soupravu, popř. jich využije na tom-tomy
- naladí nástroj

5. ročník

- v mírném tempu zahraje zdvojené údery, tzv. „dvojky“
- použije různé rytmické modely při hře „breaků“ a případně je kombinuje s velkým bubnem
- udrží pozornost při hře dlouhých skladeb
- zahraje jednoduché doprovody s nahrávkou a dovede s ní držet tempo
- orientuje se v různých stylech hudby (rock, disco, shuffle, jazz, metal) a rozpozná je

6. ročník

- předvede základní hru „paradiddle“ (kombinace „dvojek“ a střídavých úderů)
- se orientuje v oblastech různých tanečních doprovodů (jazz, latin, funky) a dle svých schopností je hraje
- použije jednoduchou, dvou až čtyřtaktovou výplň (tzv. fill-in, či sólo) ve spojení s doprovodem
- v rámci svých schopností napodobí a následně zahraje různé taneční doprovody a vnímá hudbu jako celek
- předvede koordinační zdatnost v rychlejších tempech dle svých schopností

7. ročník

- užívá „paradiddle“ a „dvojek“ při hře na soupravu
- aplikuje liché a sudé dělení rytmických modelů na vyšší úrovni (3:2, 2:3, 3:4 apod.)
- použije vyšší techniky hry nohou, např. zapojí dvojpedál-double pedal při hře na velký buben
- čte z listu přiměřeně obtížné skladby

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- užije dvojitých úhozů a paradiddle podle svých schopností v této oblasti
- předvede hru tzv. „předražených dob“
- zapíše jednoduchým způsobem daný rytmický model dle svých potřeb

2. ročník

- předvede rozšířenou techniku hry rukou (prstová technika) a techniku nohou (práce s dvoupedálem, skluz, technika hry s patami dole)
- zahraje z listu dle svých schopností
- bez problémů se orientuje ve formách daných skladeb

3. ročník

- zahraje sólově
- hraje náročné etudy na malý buben
- předvede hru různých žánrových doprovodů a užívá je při souborové hře
- užívá v breaku kombinace rukou a velkého bubnu v rychlejších tempech

4. ročník

- samostatně improvizuje k danému tématu, či stylu a tvoří breaky a bubnové výplně (fill-in) v reálném čase hry
- zahraje koncert s vlastním souborem, ve kterém je zapojen i jako tvůrčí osobnost u svého nástroje
- se orientuje v oblasti bubenického světa

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na bicí nástroje

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- zahraje základní, rockový doprovod v osminovém, triolovém (popř. šestnáctinovém) dělení s použitím libovolného breaku ve čtvrtém taktu dle svých schopností
- koordinuje hru oběma rukama a nohama
- aplikuje jednoduché přírazy při hře a vysvětlí pojem ligatura a její užití
- naladí nástroj

2. ročník

- používá techniku hry na pedálu velkého bubnu tzv. „skluz“
- zahraje noty dvaatřicetinové a sextoly
- použije akcenty při hře na soupravu, popř. jich využívá na tom-tomy
- užije různé rytmické modely při hře „breaků“ a případně je kombinuje s velkým bubnem

3. ročník

- předvede koordinační zdatnost v rychlejších tempech dle svých schopností
- se orientuje v různých osminových taktech (3/8, 5/8, atd.)
- na malý buben předvede vír (tzv. virbl) a také jeho hru při různých notových hodnotách a má jeho rytmickou představu vzhledem k tempu hrané etudy
- v mírném tempu zahraje zdvojené údery, tzv. „dvojky“

4. ročník

- předvede hru „paradiddle“ (kombinace „dvojek“ a střídavých úderů)
- zahraje z listu přiměřeně obtížné skladby úměrné k jeho dovednostem
- aplikuje liché a sudé dělení rytmických modelů na vyšší úrovni (3:2, 2:3, 3:4 apod.)
- se orientuje se v oblasti svého oboru

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.14 Studijní zaměření Sólový zpěv

Charakteristika

Pěvecký nástroj je soustava živých orgánů lidského těla. Obecnost ani sami hudebníci si většinou neuvědomují, že mezi pěvcem a instrumentalistou je podstatný rozdíl. Instrumentalista si opatří pokud možno nej kvalitnější nástroj, může jej vyzkoušet, prohlédnout a naučí se s ním zacházet. Rozechvívá jej rukou, prsty, či dechem a ústy – tedy těmi částmi těla, které může bezpečně ovládat, které pohotově reagují na všechny impulzy, vycházející z jeho vůle, z jeho mozku. Naproti tomu pěvec si svůj nástroj nemůže ani koupit, ani vybrat. Hudebním nástrojem je on sám!

Proti jednotné zvukotvorné činnosti hudebních nástrojů zpěv vyžaduje dvě odlišné funkce hlasového ústrojí, tónotvornou a artikulační. Ve stavbě a funkčním dualismu tedy tkví jedinečnost pěveckého nástroje.

Zpěv, který je tak starý jako lidská kultura sama, i v době minulé sloužil člověku k vyjádření radosti, bolesti a jiných citových hnutí. Také dnes je cílem vzdělávání rozvíjet u žáků prostřednictvím kultivovaného pěveckého projevu zejména hudební citění, fantazii, kreativitu a hlubší vnímání emocionálních zážitků.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Pěvecká hlasová výchova a zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
- Muzikálový zpěv											
- Improvizační seminář											

Poznámka:

- Vyučovací předmět Pěvecká hlasová výchova je vyučován individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků, v PHV ve skupině maximálně třech žáků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Pěvecká hlasová výchova a zpěv

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede správné a přirozené držení těla při zpěvu
- ukáže klidný nádech a výdech

- dodržuje správnou artikulaci (uvolněná dolní čelist)
- rozezná jednotlivé vlastnosti tónu (délku, sílu, výšku, barvu)

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede vzpřímené držení těla
- zpívá sestupná cvičení s uvolněným hrtanem
- k navození hlavového tónu použije lehké brumendo shora
- zpívá dle svých momentálních a individuálních schopností ve vyšší střední poloze (odpoutání od „mluvozpěvu“)
- rozliší staccato a legato (příprava kantilény)

2. ročník

- dodržuje základní pěvecké návyky
- předvede klidné a hluboké dýchání, volnou spodní čelist, přirozenou polohu jazyka
- propojuje a zvukově vyrovnává vokály při zachování zásad správné výslovnosti
- zpívá vyrovnaným hlasem v celé své hlasové poloze
- zpívá z paměti nastudované písně

3. ročník

- fixuje a dá do souvislosti všechny dosud probrané prvky
- zpívá dle možností vyrovnaným hlasem
- předvede nádech, zadržení dechu a výdech
- rozliší dynamickou a agogickou škálu (pp až mf, crescendo a decrescendo)
- zpívá dle svých schopností jednoduchou píseň a capella

4. ročník

- dodržuje a obohacuje dovednosti z minulých ročníků o další a náročnější prvky
- zpívá radostně a s chutí
- využívá hrudní a hlavovou rezonanci (navozování voix mixtu)
- odsadí na témže dechu
- zpívá rozložený tónický kvintakord vzestupně a sestupně
- zpívá figurované běhy
- zpívá (dle svých momentálních a individuálních schopností) dvojhlasé písně

5. ročník

- uplatní dosud osvojené dovednosti při studiu nových písní
- vysvětlí zásady hlasové hygieny

- předvede cvičení k předcházení mutačních šelestů – zpívá je pomalu shoru hlavovým tónem
- citlivě interpretuje, vystihne náladu písní lidových i umělých
- dbá na vyrovnaný hlas v celém jeho rozsahu

6. ročník

- propojuje uvědoměle dechovou oporu s aktivní artikulací hlásek
- zpívá hlasová cvičení nejméně v rozsahu půldruhé oktávy
- zpívá plynule, kantabilně s prodlužováním a zdokonalováním dechových frází
- obhájí vlastní názor na předvedený výkon interpreta svého oboru
- zpívá dle svých individuálních schopností a možností vícehlasý repertoár

7. ročník

Poznámka:

V 7. ročníku se uzavírá základní hudební vzdělání žáka. Proto je třeba upevnit dosavadní získané dovednosti tak, aby žák byl schopen zazpívat snadnější písně sólové, komorní a sborové, samostatně poznávat novou pěveckou literaturu a volit vhodné a přiměřené výrazové prostředky na základě porozumění hudby i textu. Veřejně vystoupit.

Získané dovednosti by měly být dostatečným základem, aby na ně žák mohl s úspěchem navázat při studiu na II. stupni, na konzervatoři, pedagogické škole apod.

V 7. ročníku nezařazujeme nové studijní problémy, ale prověřujeme a dle potřeby utvrzujeme ty dovednosti a návyky, které žák potřebuje k udržení potřebné pěvecké techniky a kultury. Pokud se žák nachází v mutačním období, respektujeme všechny problémy z toho vyplývající!

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Cílem pěvecké výchovy na druhém stupni je neustále cílevědomě opakovat, zdokonalovat a rozšiřovat stávající dovednosti. Obojí ústrojí, hlas i sluch sjednotit v dokonalý zpěvný orgán. Vyjádřit myšlenkový obsah zpívaného textu, jeho výraz a dikci, jimiž se má vyjádřit umělecký projev a dále stavba melodie, rytmus, harmonie, čistá intonace, dynamika a vše, co ještě obohacuje skladatelův zápis. Uvědomit si zpěv jako projev našeho nitra.

Hlas jako „živý“ nástroj je mimořádně ovlivněn fyziologickou zralostí jedince, která je velmi rozdílná i z hlediska pohlaví: Dochází totiž k zásadní diferenciaci mezi chlapci a dívkami. Navíc může být vývoj v hlasovém ústrojí během růstu ovlivněn též různými, čistě individuálními podmínkami, vnějšími nebo vnitřními. Někdo má menší hrtan, u každého se jinak vyvinuly rezonanční prostory hlavy apod. Z toho vyplývá, že každý člověk má ke zpěvu naprosto jiné tělesné předpoklady, které se ve stejném věku vyvíjí různě. Je tedy třeba postupovat individuálně a zároveň kontinuálně nejen dle schopností a dovedností žáka/žákyně. Během tohoto období se též dokončuje vývoj anatomických proporcí dechového, hlasového a rezonančního ústrojí a jejich soulad je podmínkou příznivého hlasového vývoje. Z toho vyplývá, že studijní náplň v ročnících je možno stanovit pouze velmi obecnou. Především vzhledem k výše zmíněné diferenciaci pohlaví.

Žák:

1. ročník

- rozvíjí složitější dovednosti
- disponuje poměrně kvalitním tónem s využitím dynamického odstínění
- orientuje se dobře v hudebním zápisu i textu
- citlivě a ohleduplně spolupracuje se spolužáky nejen v rámci třídy, ale při mezioborových projektech i rámci školy

2. ročník

- předvede dosud osvojené technické prvky v náročnějších formách
- použije uvědoměle žeberně - brániční dýchání
- na různých nápěvcích uplatní plynulou kantilénu
- zpívá dle svých individuálních schopností dvojhlasně
- prezentuje na zadaném úkolu schopnost autoevaluace

3. ročník

- samostatně pracuje při korepetici
- analyzuje poslouchanou vokální a vokálně instrumentální skladbu
- kultivovaně a správně interpretuje skladby různých slohových období
- používá vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu

4. ročník

- dodržuje a rozvine dosud osvojené technické dovednosti
- pozná, rozliší a definuje podstatu správného a zdravého zpívání
- vystihne myšlenkový obsah zpívaného textu, jeho výraz a dikci
- samostatně studuje zadanou literaturu
- uplatní dosavadní získané dovednosti schopností zpívat nejen sólově, ale i komorně a sborově

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Přípravné studium II. stupně – Pěvecká hlasová výchova a zpěv

Je možné do něj zařadit žáka podle vyspělosti (vzhledem k tomu, že pěvecká dispozice se rozvíjí velmi individuálně – viz: „Cíle pěvecké výchovy navazující na I. stupeň“), který neabsolvoval studium na prvním stupni.

Obsah učiva je totožný s prvním stupněm, pouze postup ve studiu je, vzhledem k předpokládané psychické a intelektuální vyspělosti žáka, rychlejší.

Přípravné studium II. stupně

viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

viz výstupy 3. ročníku I. stupně

2. ročník

viz výstupy 4. a 5. ročníku I. stupně

3. ročník

viz výstupy 6. ročníku I. stupně

4. ročník

viz výstupy 7. ročníku I. stupně

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.15 Studijní zaměření Populární zpěv

Charakteristika

Předmět Populární zpěv je určen převážně pro starší žáky, nejlépe pro žáky II. stupně, výjimečně mohou navštěvovat tento předmět mladší žáci hlasově a psychicky vyspělí. Studium I. stupně je sedmileté, dle věku začínajícího žáka. Starší žáci, kteří byli přímo přijati na II. stupeň mají studium kumulované do jednoho ročníku přípravného studia + čtyři ročníky. Populární zpěv je předmět, ve kterém je nutno přistupovat k problematice přísně individuálním způsobem s ohledem na fyzické a psychické možnosti žáků, jejich hudební rozhled a zájem pro určitý styl.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Populární zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
-Muzikálový zpěv											
-Improizační seminář											

Poznámky:

- Přípravná hudební výchova pro toto studijní zaměření je realizována ve studijním zaměření Sólový zpěv. – viz charakteristika
- Pro žáky všech ročníků platí předvedení rozezpívání, hlasové hygieny, sluchová analýsy, intonace, zpěv z listu.
- Ročníkové zkoušky jsou prováděny formou veřejné přehrávky či koncertu.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Populární zpěv

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- užívá správné zásady zpěvu - hlasovou fysiognomii, pěvecký postoj, dýchání, tvorbu tónu, artikulaci a dikci
- předvede každou vyučovací hodinu dostatečné rozezpívání (hlavový tón, rozdělení hlasových rejstříků, vše s ohledem na hlasovou hygienu, především chlapci - mutace)

- používá izolovaný falzet v celém hlasovém rozsahu, dále otevírá izolovaný falzet a přechází z otevřeného izolovaného falzetu (a zpět) do plného hlasu se zapojením artikulace
- používá řadu dechových cviků (bránice), další za účelem rozezpívání, tak i pro upevňování tonálního cítění (solfeggia), procvičuje si hudební paměť opakováním motivů a krátkých témat
- dodržuje upevňování pěveckých návyků, zapojuje plně sluchovou analýzu, adaptabilnost sluchu- přenášení spodních a vysokých tónů na neutrální slabiku
- zpívá a vybírá řadu lidových i umělých písní a zpívá je dle naučených správných zásad bez mikrofonu
- se zapojuje na konci škol. roku do veřejných třídních přehrávek, které jsou formou ročníkových zkoušek (platí pro všechny ročníky studia pop. zpěvu)

2. ročník

- se orientuje v upevňování technických pěveckých návyků (platí pro všechny ročníky studia pop. zpěvu)
- užívá plný hlas z pianissima do fortissima a zpět (messa di voce)
- udrží tonální cítění pravidelnou sluchovou analýzou
- vytvoří základní návyky a především zapojuje vnitřní představivost
- se orientuje v proudech a stylech populární hudby a dokáže je správně rozeznat a definovat
- zdokonalí svoji práci s mikrofonom

3. ročník

- používá sluchovou analýzu (harmonické cítění) a vnitřní představivost
- vybere si repertoár samozřejmě s ohledem na výše uvedené zásady. Repertoár je neustále obměňován a doplňován (i v oblasti lid. písní)
- užívá tvorbu Osvobozeného divadla, později Semaforu.
- zpívá vybrané písně i bez mikrofonu s korepitem (klavír), či za doprovodu jiného nástroje (kytara)
- zpívá za doprovodu elektrických kláves spolu s rytmickou složkou

4. ročník

- používá Tugendliebovu metodou
- provede výběr skladeb české populární hudby od počátků jejího vzniku po současnost
- rozebere hudbu nonartificiální dle jejího vývoje (spirituál, gospel, blues, soul music, swing...) a dle individuálních schopností si vyhledá repertoár v této oblasti
- ovládá práci s mikrofonom

5. ročník

- užívá intenzivně Tugendliebovu metodou
- zpívá akordy (dur, moll) od daných tónů - orientuje se v intonaci z listu pomocí spojení více metod
- sluchem rozliší 4 druhy kvintakordů (dur, moll, zmenšený, zvětšený) a dom. septakord
- se vedle všeobecného repertoáru složeného ze všech stylů orientuje na vlastní výběr dle svých zájmů a možností

- vymezí svou stylovou příslušnost a výrazové prostředky (fílin, swingové pojetí, jazzový standard)

6. ročník

- spoluvytváří v souboru svými podněty výběr repertoáru, jeho aranžmá, úpravy a transpozice
- zařadí do svého repertoáru novou kategorii - musical.
- předvede vlastní doprovod ve vlastních recitálech, ale hlavně v souborové hře
- zpívá zahraniční repertoár s využitím základů (karaoke), využívá internet
- použije více výrazových možností, jako jsou forzírování, vibrato, přidech, a pod.

7. ročník

- použije svou technickou vyspělost, jeho hlasový rozsah se ustálil přibližně do 2 oktáv (individuálně), má-li dostatečnou improvizaci představitelství použít se do scatu
- využívá hlasové pohyblivosti, rozsahu a plynulého přechodu mezi rejstříky k výběru poměrně náročných muzikálových skladeb, či skladeb z oblasti R & B
- uspořádá svůj absolventský koncert pečlivým výběrem skladeb a předvede práci se souborem
- využívá možností k veřejnému vystupování a sbírání zkušeností jak na školních, tak i mimoškolních akcích

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zazpívá akordy dur, moll od daných tónů
- se orientuje ve většině stylů a žánrů, využívá především repertoár, který si sám vybere
- obohacuje, obměňuje a doplňuje svůj repertoár
- se podílí na práci v souboru a uplatní se při veřejných vystoupeních

2. ročník

- rozvine svou orientaci v oblasti jazzu a R&B
- určí svou stylovou příslušnost a výraz (fílin, swingové pojetí, jazzový standard)
- předvede vlastní doprovod ve vlastních recitálech a hlavně v souborové hře

3. ročník

- použije karaoke či jiné nahrané základy
- se zapojuje do spolupráce v různých pěveckých seskupeních (dua, tria, back-round vokály a pod.)
- používá pravidelnou sluchovou analýzu k udržení tonálního citění
- užívá plný hlas z pianissima do fortissima a zpět (messa di voce)

4. ročník

- spoluvytváří v souborové hře svými podněty výběr repertoáru, jeho aranžmá, úpravy a transpozice

- rozvíjí používání Tugendliebovy metody
- rozvíjí výrazové možnosti (forsírování, vibrato, přidech)
- uspořádá ve spolupráci se souborem svůj absolventský koncert pečlivým výběrem skladeb

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Populární zpěv

- viz výstupy 1. a 2. ročníku I. stupně

1. ročník

- viz výstupy 3. a 4. ročníku I. stupně

2. ročník

- viz výstupy 5. ročníku I. stupně

3. ročník

- viz výstupy 6. ročníku I. stupně

4. ročník

- viz výstupy 7. ročníku I. stupně

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.16 Studijní zaměření Hra na elektrické klávesové nástroje

Charakteristika

Nástup syntezátorů v 70. letech a pozdější digitalizace v populární hudbě pomohla velké oblibě elektrických klávesových nástrojů pro jejich bohaté možnosti barev zvuku a rytmy, neposledně i pro jejich skladnost a poměrně nízké pořizovací ceny. Klávesy jsou v součinnosti počítačů neodmyslitelným nástrojem nahrávacích studií, předních skupin a interpretů světové i naší hudební scény.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na elektrické klávesové nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
- Muzikálový zpěv											
- Improvizační seminář											

Poznámky:

- Vyučovací předmět Hra na elektrické klávesové nástroje je vyučován individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.
- Při vedení hodin platí všeobecně známé dodržení technických aspektů klavírní hry, pro případný přechod do studijního zaměření vícežánrový klavír a jazz.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na elektrické klávesové nástroje

Přípravná hudební výchova

Žák:

- pozná vzestupnou a sestupnou melodii, rytmické a dynamické změny
- rozliší tónorod, zahraje jednohlasou písničku
- popíše nástroj i po stránce jeho využití - zvukové a rytmické možnosti
- předvede základní návyky - sezení s oporou, uvolněné pohyby a pod.

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede základní obsluhu nástroje
- vyhledá zvuky mezi rejstříky tónové a rytmické banky nástroje
- zahraje úhozy legato, portamento i staccato (stejně s klavírem)
- orientuje se v pětiprstové poloze a jejím rozšíření (stejně s klavírem)
- předvede správné postavení ruky, osamostatnění prstů na elementární úrovni, dbá na základní návyky - sezení, uvolňování (stejně s klavírem)
- zahraje stupnici C dur zvlášť, sluchově rozeznává T,D,S, vytvoří jednoduché doprovody, dbá na správné podklady palce a překlady 2., 3. a 4. prstu (stejně s klavírem)

2. ročník

- hraje durové stupnice v kvint. i kvart. kruhu (C,G,D,A) (F,B,Es)
- použije správný prstoklad kvintakordů v levé i pravé ruce
- zahraje obraty durových kvintakordů v rozsahu 2 oktáv a jejich rozklady
- zahraje lid. písničky dle sluchu s doprovodem T,D,S
- zahraje doprovody prozatím ve funkci Chord, dle odlišností jednotlivých typů kláves

3. ročník

- hraje stupnice dur i moll
- všechny zvládnuté kvintakordy zahraje rozloženě v rozsahu 3 oktáv
- vysvětlí další akordové značky a vytváří D7
- hraje repertoár, který si z části vybírá dle vlastních dovedností a zálib

4. ročník

- hraje tečkovaný rytmus a synkopy
- zahraje na vyšší úrovni akordický doprovod levou rukou
- hraje doprovody téměř výlučně ve funkci Fingered
- hraje z listu ze zpěvníků pop. hudby funkcí Chord, později Fingered
- předvede hru s "hold" pedálem
-

5. ročník

- hraje stupnice, kvintakordy, D7
- hraje malý i velký rozklad akordů dur, moll
- užívá složitější rytmické doprovody a latinsko-americkými styly
- předvede swingové doprovody, "swinguje" melodickou linku

6. ročník

- hraje obraty i rozklady D7
- vysvětlí všech 7 doškálných septakordů a jejich akordové značky
- hraje a vybírá repertoár, který má složitější harmonickou strukturu
- vysvětlí na elementární úrovni "zlomkové" akordy

- na elementární úrovni improvizuje

7. ročník

- používá enharmonickou záměnu ve složce melodické i harmonické
- realizuje výběr repertoáru ze všech stylů pop. hudby
- zapojuje se do souborové hry
- doprovodí zpěváky a instrumentalisty převážně ze sekce pop.hudby

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- hraje malý a velký rozklad dur i moll akordů v rychlejších tempech alespoň ve 4 oktávách
- hraje 7 doškálných septakordů i dle akordických značek ve větším tempu
- samostatně vybere a nastuduje přiměřeně obtížné skladby

2. ročník

- užívá bluesovou stupnici (využití "blue" tónů při počátcích improvizace)
- podrobně užívá programování a rejstříkování svého nástroje (ukládání základů, basových linek a doprovodů do různých bank, harmonizérů), vše dle možností a technické vybavenosti nástroje

3. ročník

- sám si upravuje písničky (internet, CD), přiřadí jim rytmicko-harmonické modely a tempa
- plně využívá funkci Fingered bez použití rytmicko-harmonické složky, doprovodí klavírním způsobem instrumentalisty, či zpěváky

4. ročník

- využívá klavírní, varhanní, smyčcové a další rejstříky pro hru v souborech různého stylového zaměření
- hraje skladby různých stylů a žánrů podle svých preferencí a dovedností

II. stupeň - studium pro začátečníky starší 14 let

Výuka těchto nově nastupujících žáků má zvláštní specifika, která se odvíjí od individuálních schopností a do této chvíle nabytých znalostí a dovedností. Někteří nově nastupující již v minulosti prošli určitým hudebním vzděláním, či mají teoretické i praktické znalosti. Pro rozdílnost znalostí a dovedností nelze výstupy zcela sjednotit.

Přípravné studium II. stupně – Hra na elektrické klávesové nástroje

Žák:

- předvede elementární teoretické znalosti a základní praktické dovednosti hry na nástroj - postavení ruky, sezení, prstoklad

1. ročník

- hraje správným prstokladem durové i mollové stupnice v kvint. a kvart. kruhu do 2 předznamení
- hraje kvintakordy a obraty dur
- používá funkci Chord v jednoduchých doprovodech (T,D,S)

2. ročník

- hraje další stupnice i akordy dur a moll
- hraje a vysvětlí D7
- hraje ze zpěvníků jednoduché populární písničky s doprovody Chord

3. ročník

- hraje akordy v levé ruce pro doprovody Fingered
- realizuje výběr širšího repertoáru
- hraje jednoduché lidové, či populární písničky dle sluchu a sám si je doprovodí základními harmonickými funkcemi v modu Chord, nebo Fingered

4. ročník

- hraje všechny akordické značky včetně D7 s jeho obraty + akordy zlomkové
- doprovodí zpěváky či instrumentalisty v repertoáru pop.hudby
- hraje skladby různých stylů a žánrů podle svých preferencí a dovedností

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.17 Studijní zaměření Vícežánrový klavír, skladba a improvizace

Charakteristika

Pro tento předmět platí téměř v plné míře výuková posloupnost a náplň shodná s hrou na elektrické klávesové nástroje bez výstupů týkajících se elektronických funkcí. Studium I. stupně je sedmileté, II. stupeň je čtyřletý. Studium je určeno pro žáky, kteří nechtějí hrát na elektrické klávesové nástroje (klavír v domácnosti), případně přestoupí z elektrických klávesových nástrojů. Nejideálnější je dokončení studia klasické klavírní hry a pozdější přestup na vícežánrový klavír, neboť žák má již získané správné klavírní dovednosti a návyky.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Vícežánrový klavír a jazz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Volitelný předmět: Skladba a improvizace								1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět - Komorní a souborová hra - Komorní zpěv - Seminář klávesových nástrojů - Sborový zpěv-klasická hudba - Sborový zpěv-populární hudba - Muzikálový zpěv - Improvizační seminář						2	2	1	1	1	1

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Vícežánrový klavír a jazz

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede tvorbu tónu a orientaci na klaviatuře, správné sezení a práci rukou na nástroji
- zahraje jednotlivými prsty i s prstokladem
- zahraje jednoduchou skladbičku či písničku
- popíše notu – název, výšku, délku
- popíše pauzu – název a délku

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- využívá základní pianistické návyky (sezení s oporou u nástroje, volnost paží při hře, základy prstové techniky)

- užívá základní souhru obou rukou a jejich vzájemnou nezávislost
- předvede základní druhy úhozu: portamento, legato, staccato
- zahraje tři jednoduché skladbičky (umělá i lidová píseň s jednoduchým doprovodem T, D)
- zná a používá kvintakord C dur, G dur, D dur, apod.

2. ročník

- předvede základní návyky a dovednosti ve zdokonalené podobě – souhra a nezávislost obou
- rukou, volnost paží, zaoblené a zpevněné konečky prstů
- rozpozná charakter skladby a volí přiměřené výrazové prostředky – tempo, dynamiku, artikulaci (ve smyslu užitého druhu úhozu)
- zahraje durové stupnice protipohybem přes jednu oktávu (C, G, D, A, E, H, F, B,)
- ovládá základní kvintakord a jeho obraty (C dur, G dur, F dur, D dur apod.)
- zahraje alespoň tři skladby, z toho jedna etuda a píseň

3. ročník

- předvede osvojené základní návyky a dovednosti při hře na klavír
- používá základní technické prvky (druhy úhozů, prstovou techniku, nezávislost rukou, souhru rukou, pedalizaci dle návodu pedagoga)
- zahraje stupnice dur v rovném pohybu a akord a jeho obraty oběma rukama dohromady
- používá a prakticky využívá durové akordy ve všech obracech (kvintakord, sextakord a kvartsextakord)
- zahraje jednoduchou etudu a přednesovou skladbičku, vyjádří jejich náladu a charakter
- podle svých individuálních schopností
- doprovodí minimálně jednu lidovou a umělou píseň

4. ročník

- zahraje stupnice dur a moll protipohybem, alespoň přes jednu oktávu
- zná a zahraje dur a moll kvintakordy a jejich obraty
- zahraje etudu dle vlastní technické vyspělosti
- zahraje dvě skladby z oblasti populární hudby dle vlastního výběru – po konzultaci s učitelem
- při hře vědomě používá pedál
- předvede hru jednoduché skladby z listu

5. ročník

- Zahraje všechny durové a mollové stupnice v rovném pohybu
- zná a ovládá akordové značky a dominantní septakord
- zahraje etudu vyšší technické náročnosti
- zahraje minimálně tři skladby z různých odvětví populární hudby (country, blues, rock'n'roll apod.)
- při hře písně s harmonickým doprovodem užívá více harmonických funkcí a stylizovaný doprovod

6. ročník

- zahraje stupnice dur a moll v rychlejším tempu, akordy a jejich obraty
- zahraje kadenci (T, S, D, T,) (T, VI, II, D, T)

- používá a zná náročnější akordové značky (X maj , X moll maj, X dim , atd.)
- ovládá příznávkový doprovod, a doprovod pomocí rozkladů akordů
- dokáže doprovod samostatně aplikovat na vybrané skladby a písně

7. ročník

- zahraje stupnice dur i moll kombinovaně a kadenci k dané stupnici
- předvede propojení všech doposud získaných znalostí a dovedností k vyjádření svých představ, užije vhodné tempo, dynamiku, artikulaci, agogiku, pedalizaci
- zahraje samostatně nastudovanou skladbu, která je po technické a obsahové stránce úměrná jeho věku a schopnostem
- ovládá a zahraje všechny akordové značky
- tvoří samostatně dvojhlas v melodiích
- zahraje minimálně tři skladby z různých hudebních stylů (ragtime, boogie woogie, folk, swing, atd.)

II. stupeň

je zaměřen na výuku jazzu. S tím úzce souvisí výuka jazzové interpretace a improvizace. Žák se seznamuje s užíváním nových doprovodných technik, sazeb a složitějších akordů. Poznává a učí se skladby v duchu tradičního blues, swingu, be bopu, cool jazzu, latinsko – americké hudbě (bossa nova, samba, cha cha atd.), moderního jazzu. Podle hudebního vkusu žáka se lze zabývat i hudbou popovou, folkovou. Rozvíjí se dále znalosti doprovodů.

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- zná a zahraje dominantní jádra
- zahraje blues, dbá na stylovost tohoto žánru, zná hudební formu blues
- ovládá návyky jazzového frázování a hudebního cítění
- zahraje minimálně tři skladby z oblasti jazzové hudby, z toho jedno blues z paměti

2. ročník

- ovládá stavbu jazzových akordů (tercie a septimy, v. a m. nóny atd.)
- zahraje blues s použitím bluesového bloku
- improvizuje a používá bluesovou stupnici
- zahraje tři skladby dle vlastního výběru

3. ročník

- zahraje úzký a decimový blok
- zahraje dvě swingové skladby se stylovou interpretací
- předvede a zahraje hudební styly bossa nova a samba, uvede typické prvky a rozdíly mezi těmito styly
- zná a ovládá základní prvky latinsko americké hudby, vytleská rytmus clave

4. ročník

- samostatně zahraje skladby z oblasti swingu a latin music
- zahraje z listu a ovládá všechny typy akordů a akordových značek
- seznámí se se skladbami moderního jazzu, funku ale i rocku, groove, country atd.
- improvizuje na skladby různých hudebních stylů, umí doprovázet a interpretovat vybrané skladby

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Vícežánrový klavír a jazz

je určeno starším žákům, kteří svým věkem nespadají do prvního stupně a s klavírem teprve začínají. Z tohoto důvodu jsou řazeni do přípravného studia II. stupně. Obsahem výuky je náplň viz. přípravné studium I. stupně a 1. ročník.

1. ročník

- předvede základní návyky a dovednosti ve zdokonalené podobě – souhra a nezávislost obou rukou, volnost paží, zaoblené a zpevněné konečky prstů
- rozpozná charakter skladby a volí přiměřené výrazové prostředky – tempo, dynamiku, artikulaci (ve smyslu užitého druhu úhozu)
- zahraje durové stupnice protipohybem přes jednu oktávu (C, G, D, A, E, H, F, B,)
- ovládá základní kvintakord a jeho obraty (C dur, G dur, F dur, D dur apod.)
- zahraje alespoň tři skladby, z toho jedna etuda a píseň

2. ročník

- předvede osvojené základní návyky a dovednosti při hře na klavír
- používá základní technické prvky (druhy úhozů, prstovou techniku, nezávislost rukou, souhru rukou, pedalizaci dle návodu pedagoga)
- zahraje stupnice dur v rovném pohybu a akord a jeho obraty oběma rukama dohromady
- používá a prakticky využívá durové akordy ve všech obrazech (kvintakord, sextakord a kvartsextakord)
- zahraje jednoduchou etudu a přednesovou skladbičku, vyjádří jejich náladu a charakter podle svých individuálních schopností
- doprovodí minimálně jednu lidovou a umělou píseň

3. ročník

- zahraje stupnice dur a moll protipohybem, alespoň přes jednu oktávu
- zná a zahraje dur a moll kvintakordy a jejich obraty
- zahraje etudu dle vlastní technické vyspělosti
- zahraje dvě skladby z oblasti populární hudby dle vlastního výběru – po konzultaci s učitelem
- při hře vědomě používá pedál
- předvede hru jednoduché skladby z listu

4. ročník

- Zahraje všechny durové a mollové stupnice v rovném pohybu
- zná a ovládá akordové značky a dominantní septakord
- zahraje etudu vyšší technické náročnosti
- zahraje minimálně tři skladby z různých odvětví populární hudby (country, blues, rock'n'roll apod.)
- při hře písně s harmonickým doprovodem užívá více harmonických funkcí a stylizovaný doprovod

Skladba a improvizace

Charakteristika

V tomto oboru musí být znalosti, kreativita a pianistické dovednosti adeptů na vyšší úrovni. Žáci musí umět posuzovat vlastní tvorbu, orientovat se v hudebních stylech a technikách, zvládat notografii a zevrubnou analýzu v různých žánrech a formách. Téměř všechny níže uvedené aspekty studia skladby jsou platné pro hudbu obou žánrů.

Poznámky:

- Volitelný předmět Skladba a improvizace je určen pro absolventy I. stupně studijních zaměření Hra na klavír nebo Vícežánrový klavír, skladba a improvizace.

Žák:

1. ročník

- rozliší základní pojmy hudebních forem
- hraje vlastní úpravy jednoduchých písní (lidové), harmonizace T,D,S
- použije další způsoby doprovodů
- harmonizuje melodickou linku pomocí dalších doškalných akordů
- zapíše vlastní krátké motivy a témata
- použije možnosti základů práce na notačním programu Sibelius, dále používá zavedenou notografii pro klavírní hru + melodická linka a značky

2. ročník

- provede tvorbu nových doprovodů, jazz. klavíristé zvládají walking styl levé ruky a improvizaci ve dvanácti taktovém schématu bluesové hry
- předvede notografické znalosti a realizuje hlavní zásady instrumentace
- se orientuje v pojmech motiv a téma a práce s nimi
- použije v motivické práci opakování s drobnými změnami (tempo, dynamika, doprovod a pod.)
- využívá ozdobování (variace, obohacení motivu pomocí ozdobných tónů), inverze (převrat - volný, přísný)

3. ročník

- zařadí do své práce základy klasické harmonie a vedení basové linky
- užívá motivicko-tematickou práci, jako jsou račí postup, imitace, augmentace, diminuce, rozšíření, zkrácení a pod.
- vytvoří v malé písňové formě instrumentální skladby (dechy, strunné nástroje), které sám korepetuje se sólisty
- vytvoří hudbu k písňovým textům, eventuálně používá vlastní složku hudební i textovou

4. ročník

- zapojuje se do souborové činnosti, kde nastuduje svá aranžmá přejatých či vlastních skladeb, bezpečně se pohybuje ve více stylech jako improvizátor
- popíše všechny stavební funkce (tektonika) artificiální hudby
- realizuje během studia spolupráci s instrumentalisty a zpěváky a předvede vlastní tvorbu na veřejných koncertech i mimoškolních vystoupeních, zúčastňuje se skladatelských soutěží, přehlídek a festivalů
- užívá zápisu na notačním programu a svou vlastní tvorbu předává elektronickým způsobem
- shrne svou práci do absolventského koncertu

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.18 Studijní zaměření Hra na akordeon

Charakteristika:

Akordeon (harmonika) je hudební nástroj klávesový neboli chromatický. Tón vzniká kmitáním kovových jazýčků, které rozezvučí vzduchový sloupec při tahání měchu. Skládá se ze 3 částí: Klávesy, basy, měch. Nástroj má k využití rejstříky, které mění barvy tónů. Basová tastatura má basy pomocné, základní, akordy durové, mollové, septimové a větší nástroje i zmenšené. Hra na akordeon umožňuje žákům zahrát si lidové písně, skladby barokní, klasické, populární i jazzové.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Povinně volitelný předmět											
- Komorní a souborová hra											
- Komorní zpěv											
- Seminář klávesových nástrojů											
- Sborový zpěv-klasická hudba						2	2	1	1	1	1
- Sborový zpěv-populární hudba											
- Muzikálový zpěv											
- Improvizační seminář											

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na akordeon

Přípravná hudební výchova

Žák:

- předvede sezení s nástrojem
- dotváří tóny vedením měchu
- předvede postavení rukou, rytmitizuje na basech ve formě říkánek dětských písní
- hraje v pětiprstové poloze pravou rukou
- využívá v praxi noty, tóny různé výšky a rytmické hodnoty

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- rozliší souvislost mezi vedením měchu a tvorbou tónů
- hraje rozšířenou pětiprstovou polohu v pravé ruce
- rozliší způsoby hry legato, tenuto, staccato
- orientuje se v houslovém a basovém klíči (C-H)

- vypracuje si nezávislost rukou
- zahraje durové stupnice od bílých kláves
- rozliší základní tempa
- užívá sluchovou sebekontrolu na písničkách formou správně - chybně

2. ročník

- hraje s melodickými a akordickými basy
- rozliší způsoby hry v souhře obou rukou
- pozná další stupnice a akordy (dur, moll)
- obohatí si rytmické cítění o další rytmické prvky
- hraje etudy a přiměřeně obtížné skladby
- vysvětlí základní italské pojmy
- vypracuje hru pravé ruky v terciích

3. ročník

- předvede techniku obou rukou na vyšší úrovni
- hraje z listu spolu s pedagogem (střídání rukou)
- použije prstoklady a podklady prstů ke správnému vázání melodie v dvojhmatech
- hraje skladby různých slohů a žánrů

4. ročník

- pozná správný notový zápis při čtení hry z listu
- rozšíří dvojhmatovou techniku pravé ruky
- zahraje melodický bas s basem akordickým
- předvede znalost stupnic, akordů a intervalů
- hraje kompozice tradiční i soudobé

5. ročník

- zahraje čtyřhlasé akordy s obraty podle rozsahu klaviatury
- hraje levou rukou doprovodné basové figury
- hraje etudy
- vhodně uplatní rejstříky
- předvede hru z paměti dle svých možností
- zahraje skladby s prvky zábavné hudby

6. ročník

- transponuje jednoduché melodie
- zahraje velký rozklad akordů, předvede prstovou techniku a citlivost pro dynamiku
- zahraje etudy v různých tempech
- v přednesových skladbách dodržuje předepsané frázování, které podporuje měchovou techniku

7. ročník

- v rámci svých motorických schopností hraje závažnější repertoár, dbá na tempo, dynamiku, rytmus

- vyjádří hlavní zásady pro interpretaci různých žánrů, teoreticky i prakticky
- zahraje přiměřenou skladbu z listu

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede praktickou i teoretickou přípravu pro hru na nástroj – prstové pasáže, dvojhmaty, melodické ozdoby, techniku pravé i levé ruky
- zahraje skladby barokní a populární – vysvětlí dynamiku a tempa

2. ročník

- využívá dosud získaných znalostí a dovedností
- vyjádří vlastní zaujetí pro určitý hudební styl
- uplatní teoretické i praktické znalosti při výběru skladeb

3. ročník

- prezentuje svoji získanou technickou zručnost a tónovou kulturu, navrhuje vhodné rejstříky
- spoluvytváří harmonické doprovody vybraných melodií
- rozebere transpozici melodií tonálně

4. ročník

- se uplatní v komorní hře nebo v některém souboru školy
- pozná různé žánry a styly
- orientuje se v hudebním a kulturním dění
-

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Hra na akordeon

- popíše hudební nástroj a předvede jeho ovládání na elementární úrovni
- vysvětlí základní hudební pojmy, notografii, tempo a dynamiku
- předvede správné návyky při různých způsobech hry na klávesy i na basové tastatuře
- zahraje technická cvičení a jednoduché skladby

1. ročník

- popíše správné návyky domácí přípravy
- vyjmenuje a vysvětlí hudební označení zadaných skladeb
- zahraje skladby polyfonní a skladby s akordickým doprovodem
- předvede basové doprovody s terciovým a kvintovým basem

2. ročník

- předvede pohotovost a zručnost ve hře podle svých schopností

- rozšíří tonalitu dur-moll teoreticky i prakticky
- předvede v doprovodech levé ruky hru akordickou i melodickou
- zahraje různé hudební žánry na instruktivních skladbách
- využívá hudební paměť pro tvorbu repertoáru a pro doprovody v populární hudbě

3. ročník

- dbá na promyšlenou a označenou měchovou techniku při interpretaci skladeb
- slovně zhodnotí svoje hudební projevy
- zařadí předložené skladby podle hudebních (slohových) období

4. ročník

- užívá svoje teoretické znalosti i praktické dovednosti, které potřebuje k zvládnutí skladeb
- samostatně nastuduje skladbu přiměřené obtížnosti
- ukončí studium závěrečnou zkouškou nebo absolventským vystoupením

Hudební nauka – ročníkové výstupy jsou uvedeny v 5.19

Povinně volitelné předměty – viz 5.20

5.19 Vyučovací předmět Hudební nauka

Charakteristika

Vzdělávací oblast Recepce a reflexe hudby se realizuje prostřednictvím kolektivní výuky - hudební nauky.

Hlavním cílem je vychovat poučeného interpreta a posluchače schopného propojit hudební teorii s praxí a hlouběji tak prožít hudbu. Realizace vzdělávacího obsahu předpokládá činnostní pojetí výuky. Umožňuje žákovi orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet zkušenosti, dovednosti a vědomosti získané z praktických činností do vnímání hudby a prostřednictvím aktivního poslechu pak s porozuměním interpretovat hudební díla a kriticky je hodnotit.

Podstatou předmětu jsou činnosti:

- a) interpretační – pěvecké, rytmickopohybové, instrumentální
- b) percepční – sluchové, poslechové
- c) tvořivé – jako součást všech činností interpretačních i percepčních

Všechny tyto činnosti ve vzájemné souvztáznosti přispívají k celkovému utváření žákovy osobnosti, rozvíjí jeho hudebnost, hudební schopnosti, dovednosti a návyky, poznatky o hudbě. Podněcují jeho všestrannou hudební aktivitu a tvořivý přístup k hudbě.

Průpravou k vlastnímu studiu na hudebním oboru je přípravná hudební výchova. Jejím hlavním cílem je správně podchytit hravou formou zájem dětí o hudbu a na základě daných předpokladů soustavně rozvíjet hudební schopnosti, dovednosti a návyky, podněcovat jejich tvořivost v elementárních pěveckých, instrumentálních, pohybových a poslechových činnostech.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hudební nauka	1	1	1	1	1						

Poznámka:

- Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 20 žáků.
- Z kapacitních důvodů školy a podle potřeb žáků mohou být žáci různých ročníků vyučováni v jedné skupině.

Hudební nauka

Přípravná hudební výchova:

Žák:

- pozná různé zvuky a tóny a jejich vlastnosti
- rozliší vzestupnou a sestupnou melodii
- rozliší tónorod (dur – moll)
- určí dle svých schopností počet hraných tónů
- zopakuje (vytleská) drobný rytmický útvar v různém tempu a síle

- reaguje na tempové změny pohybem
- předvede rytmizaci říkadla (hra na tělo, tleskání)
- používá nástroje z orffovského instrumentáře
- vytleská grafický záznam ve dvoudobém a třídobém taktu
- spojí dvě rytmickopohybové činnosti (např. chůze a tleskání)
- používá správnou intonaci prostřednictvím známých lidových písní
- vysvětlí základní uspořádání drobných hudebních celků (předehra, mezihra, dohra)
- zazpívá předehraný či předzpívaný drobný hudební motiv
- dle svých možností interpretuje sám či v kolektivu jednoduché lidové nebo umělé písně
- graficky zaznamená houslový klíč, notu (celá, půlová, čtvrtová, osminová)
- zaznamená noty c1 – c 2

1. ročník

- prohloubí vědomosti získané v PHV
- graficky zaznamená noty v houslovém a basovém klíči (malá oktáva)
- rozliší pojmy – celý tón a půltón, stupnice a tónina
- zaznamená pomlky – celá, půlová, osminová, čtvrtová
- vysvětlí význam pojmu tečka za notou
- vysvětlí hudební pojmy: posuvky (křížek, b, odrážka) předznamenání, koruna, ligatura, repetice, prima volta, seconda volta
- rozliší základní dynamická znaménka: p, mf, f, ff, crescendo a decrescendo
- vysvětlí základní tempová označení – andante, allegro, ritardando, a tempo
- při poslechu skladby rozliší tempo, dynamiku, pohyb melodie...

2. ročník

- navazuje a prohlubuje vědomosti získané v 1. ročníku
- vysvětlí stavbu durových stupnic (kvintový a kvartový kruh)
- vysvětlí stavbu mollových stupnic (používá pravidla pro tvoření moll harmonické a melodické)
- rozezná tónorod hrané skladby
- zdůvodní stavbu kvintakordů a jejich obrátů
- určí pojem interval a znázorní základní intervaly
- vysvětlí pojmy – citlivý tón, předtaktí, triola, synkopa
- vymezí význam tempových a přednesových označení (presto, vivo, adagio, lento, cantabile, dolce)
- se orientuje v základním grafickém záznamu hudebního díla
- rytmicky reprodukuje jednoduchý notový zápis
- vytváří vlastní rytmické útvary
- rozliší pojmy lidová a umělá hudba, zařadí hudební nástroje
- pohybově vyjádří jednoduché lidové tance
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny

3. ročník

- navazuje a prohlubuje vědomosti získané ve 2. ročníku
- popíše tvorbu paralelních stupnic

- graficky zaznamenaná základní a odvozené intervaly
- provede stavbu kvintakordů a jejich obrátů nejen v dur, ale i moll tónině
- objasní význam harmonických funkcí, vytváří jednoduchý doprovod
- sestaví septakord a dominantní septakord
- se orientuje v rozdělení hudebních nástrojů
- vysvětlí princip rozdělení hudby na vokální a instrumentální
- se orientuje v různých hudebních uskupeních, rozliší princip rozdělení hlasů
- vysvětlí na elementární úrovni výstavbu skladeb
- se orientuje v jednoduchých hudebních formách

4. ročník

- navazuje a prohlubuje vědomosti získané ve 3. ročníku
- graficky zaznamenaná zmenšený a zvětšený kvintakord
- graficky zaznamenaná tvrdě velký a měkce malý septakord
- rozliší termíny konsonance a disonance
- se orientuje v grafickém záznamu hudebního díla
- používá nejdůležitější hudební pojmy, názvosloví a označení
- objasní pojem vyjadřovací prostředky hudby
- se orientuje v základních melodických ozdobách
- vysvětlí pojem enharmonická záměna
- aktivně poslouchá hudbu
- na základě svých zkušeností vyjádří své názory na znějící hudbu
- používá pojmy programní a absolutní hudba
- se orientuje v hudebních formách (velká dvoudílná a třídílná)
- popíše pojmy rondo a variace
- rytmicky a intonačně reprodukuje jednoduchý notový zápis
- vytváří vlastní rytmické útvary
- vysvětlí souvislosti vývoje hudby
- popíše charakteristické znaky hudebního vyjadřování v jednotlivých etapách hudebního vývoje (pravěk – baroko)

5. ročník

- navazuje a prohlubuje vědomosti získané ve 4. ročníku
- určí intervaly přesahující oktávu
- graficky zaznamenaná obraty septakordu
- se orientuje v grafickém záznamu hudebního díla
- zaznamenaná jednoduchou hudební myšlenku
- používá nejdůležitější hudební pojmy, názvosloví a označení
- rytmicky a intonačně reprodukuje jednoduchý notový zápis
- vytváří vlastní rytmické a melodické útvary
- aktivně poslouchá hudbu, orientuje se v jejích druzích
- popíše charakteristické znaky hudebního vyjadřování v jednotlivých etapách hudebního vývoje (klasicismu – hudba 20. století)
- na základě vlastních zkušeností vyjádří své názory na znějící hudbu a zdůvodní je
- propojí teoretické vědomosti s praktickými dovednostmi, vysvětlí význam tohoto spojení

5.20 Povinně volitelné předměty

Poznámky:

- Podle svého zájmu a na základě doporučení učitele si žák volí jeden z povinně volitelných předmětů.
- Do kteréhokoli povinně volitelného předmětu může být zařazen i žák nižšího ročníku (1. – 5.), pokud to odpovídá jeho schopnostem a je to doporučeno učitelem hlavního předmětu. Docházku do povinně volitelných předmětů, kterou žák nepovinně absolvoval již v 1. – 5. roč. I. stupně, lze započítat do celkového počtu hodin povinně volitelných předmětů, který musí žák absolvovat během studia v 6. a 7. ročníku I. stupně.
- Souborová hra a Komorní hra mají výstupy shodné. Odlišné je nástrojové obsazení a počet členů souboru.
- Součástí výuky komorní a souborové hry je také teoretická část, která vychází z konkrétního hudebního uskupení, na které žák dochází.

5.20.1 Souborová hra

Souborová hra je realizována v těchto uskupeních:

- Souborová hra – Kytarový orchestr
- Souborová hra – Orchestrální hra
- Souborová hra – bicí nástroje
- Souborová hra – populární hudba

5.20.2 Komorní hra

Charakteristika

Předměty Komorní hra a Souborová hra navštěvují žáci od 6. ročníku I. stupně do konce studia II. stupně. Tento předmět úzce souvisí s individuální výukou hry na jednotlivé nástroje. V praxi to znamená, že žák hraje současně s druhým nástrojem či dalšími nástroji. Možností kombinací různých nástrojů je takřka nepřehledné množství. Dle individuálních schopností a zájmů zapojujeme do jedné komorní (či souborové) hry žáky různých ročníků. Soubory mohou mít různá žánrová zaměření: Soubory zaměřené na klasickou hudbu – dua, tria, kvartety atd... či soubory věnující se populární hudbě, tzv. kapely, které mohou mít zaměření od jazzu přes taneční hudbu až po jazz-rockové syntézy. Dalším faktorem je to, že obsazení jednoho souboru se v průběhu jeho existence mění, někteří členové odejdou, jiní přijdou...Vždy vycházíme z individuálních schopností, možností, zájmů a preferencí žáka. Z těchto důvodů nelze být v jednotlivých ročníkových výstupech zcela přesný a konkrétní. Dále každé žánrové zaměření má svá specifika, proto uvedené výstupy neplatí beze zbytku pro všechny žáky – např. klavírista svůj nástroj nebude ladit... Komorní i souborová hra byla původně určena k domácímu muzicírování, které mělo přinášet především radost a v tom chceme pokračovat i v současnosti.

I. stupeň

Žák:

6. ročník

- naladí nástroj podle komorního „a“ – dle individuálních schopností pomocí ladičky nebo pod vedením pedagoga
- nastoupí včas na gesto spoluhráče či pokyn dirigenta
- předvede souhru s druhým nástrojem (dalšími nástroji)
- vyjmenuje nástrojové obsazení souboru, ve kterém hraje
- se připraví zodpovědně na zkoušky i vystoupení

7. ročník

- zahraje skladbu s druhým nástrojem (dalšími nástroji) dle výběru pedagoga
- naladí nástroj a při hře průběžně doladuje k ostatním nástrojům
- rozezná doprovodné a sólové pasáže v hudbě
- poslouchá spoluhráče a přizpůsobí se celku
- se orientuje v rozdělení hlasů (nástrojů)

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- použije všechny dosud získané dovednosti a vědomosti k nácviku svého hlasu
- zahraje skladbu s druhým nástrojem (dalšími nástroji) dle schopností daného souboru
- se orientuje na elementární úrovni ve formálním půdorysu skladby
- předvede souhru na vyšší úrovni
- hraje s dynamikou a zvukovým rozlišením
- využívá možnosti metronomu

2. ročník

- zahraje skladbu s druhým nástrojem (dalšími nástroji) dle preferencí daného souboru
- rozezná funkce jednotlivých nástrojů v souboru
- správně frázuje dle motivických a tematických vztahů ve skladbě
- se samostatně připraví na zkoušku souboru
- transponuje dle potřeby svůj hlas o oktávu výše či níže

3. ročník

- zahraje náročnější skladbu s druhým nástrojem (dalšími nástroji) dle vlastního výběru souboru
- si připraví dle potřeby part svého nástroje z vícehlasé partitury dané skladby
- zahraje stylově vzhledem k charakteru skladby
- správně frázuje dle společného pojetí skladby
- zahraje jiný hlas z listu (přiměřený obtížnosti jeho hlasu)

4. ročník

- zahraje rozsáhlejší skladbu s druhým nástrojem (dalšími nástroji)
- volí různé varianty prstokladu dle charakteru daného místa ve skladbě
- dle potřeby upraví part jiného nástroje pro svůj nástroj
- se podílí na vylepšování celku svými nápady
- se podílí na výběru repertoáru dle zájmu souboru

5.20.3 Seminář klávesových nástrojů

Charakteristika

Klávesové nástroje patří po staletí mezi nejrozšířenější a nejoblíbenější hudební nástroje. Na rozdíl od jiných nástrojů nepotřebují nástroje doprovodné, dokonce se na ně dají hrát party jiných nástrojů i celého orchestru.

Historie těchto nástrojů je neobyčejně bohatá, od počátečního cembala (které se užívá dodnes) přes kladívkový klavír (patrně nejrozšířenější hudební nástroj) po elektrické klávesové nástroje, které nabízejí takřka nepřeberné množství zvukových a doprovodných efektů...

Využití klávesových nástrojů je nesmírně různorodé co se týká stylů a žánrů, od historicky poučené interpretace barokních a předbarokních skladeb přes literaturu pro klavír, která svým rozsahem nemá obdoby, až po jazz a takřka celou oblast populární hudby.

Tento předmět poskytne žákům v hlavních rysech náhled do této oblasti a rozšíří jim obzory o hudbě jako takové.

Poznámky:

- Volitelný předmět Seminář klávesových nástrojů je určen žákům II. stupně.
- Výuka probíhá ve skupině maximálně 20 žáků.
- Z kapacitních důvodů školy a podle potřeb žáků mohou být žáci různých ročníků vyučováni v jedné skupině.

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- popíše stavbu nástroje (cembala a klavíru)
- vysvětlí tvoření tónu na cembalu a klavíru
- zařadí nástroj do skupiny nástrojů
- prezentuje a rozebere vybranou hudební ukázkou
- napíše referát na dané téma a ten veřejně na hodině prezentuje

2. ročník

- popíše stavbu nástroje (varhany a klavichord)
- vysvětlí tvoření tónu na varhanách a klavichordu
- zařadí nástroj do skupiny nástrojů
- datuje počátky vzniku populární hudby
- popíše bluesovou formu, ragtime a gospel
- prakticky zahraje bluesovou stupnici

3. ročník

- popíše stavbu nástroje (rhodes, klavinet)
- popíše nástrojové složení big bandu a zařadí jednotlivé nástroje do skupin (dechové, bicí, ...)
- objasní pojem latinsko – americká hudba a vyjmenuje základní hudební žánry (samba, bossa nova, merengue apod.)
- vytleská rytmický motiv clave
- sepiše referát na libovolně zvolené téma z oblasti nonartificiální hudby

4. ročník

- odvodí podle sluchu základní harmonické funkce (T, S, D apod.)
- vysvětlí vznik country a rock ´and´ rollu
- popíše el. varhany (Hammondovy), keyboard a synthesizer
- rozliší a vymezí rozdíl mezi keyboardem a synthesizátorem
- sepiše práci na jedno z témat country, rock, hip hop, funky a veřejně odprezentuje

5.20.4 Komorní zpěv

Charakteristika

Cílem komorního zpěvu je, na základě dostatečně zvládnuté pěvecké techniky z individuální výuky hlavního předmětu, vést žáka nejen k tvořivému uplatnění všech dosud získaných poznatků, ale i k vzájemné odpovědnosti. Promyšleným výběrem hudebního materiálu podněcovat a rozvíjet jeho hudebnost a schopnost emocionálního vyjadřování a prožívání.

Vést žáka s ohledem na to, že při zpěvu se vždy uplatňují tři základní složky: dech, fonace a artikulace, jež jsou závislé nejen vzájemně na sobě, ale jsou vždy podmíněny i psychikou zpěváka. Tuto **celostnost organismu** (psychosomatickou jednotu) je třeba mít při práci s hlasem stále na vědomí i ve skupinové interpretaci.

Vzhledem k tomu, že pěvecká dispozice se vyvíjí zcela individuálně, mohou být do komorního zpěvu zařazeni i žáci z nižších ročníků, s ohledem na svou technickou a hudební vyspělost.

I. stupeň

Žák:

6. ročník

- propojuje a předvede dobrou dechovou techniku, hlasovou kulturu a výslovnost, intonaci a rytmus
- nácvik provádí v p, později v mf, neforzírue
- zdůvodní a popíše zásady hlasové hygieny (škodlivost křiku, zesilování a zvyšování hlasu při mluvení, škodlivost kouření)
- zpívá v celém rozsahu s účastí hlavového tónu a hlavové rezonance
- reaguje citlivě na pokyn k nástupu

7. ročník

- vzhledem k předmutačnímu (u některých žáků i mutačnímu) období pracuje s hlasem co nejšetrněji
- uplatní smysl pro krásu plynulé kantilény a hudební fráze
- vystihne vhodnou dynamikou a agogikou náladu a charakter písni
- uplatní hudební představivost, tvůrčí fantazii při studiu písni
- objasní rozdíl mezi přirozenou a temperovanou intonaci ve formách s klavírem

II. stupeň

Cílem komorního zpěvu na druhém stupni je dále rozvíjet a upevňovat osvojené dovednosti. Zpívat dle individuálních schopností i vícehlasně. Interpretovat díla nejrozmanitějších epoch, stylů a žánrů, a tím přispívat k rozvoji hudebního cítění a rozhledu žáka. Vést jej k poznání, že kromě osvojení si a upevňování smyslu pro souhru a seznámení s interpretačním stylem, má souborový zpěv hluboký smysl etický.

Žák:

1. ročník

- uplatní a rozšíří dovednosti z předcházejících ročníků, které jsou nutné ke zvládnutí náročnějších partů komorních
- formuluje vlastními slovy zásady správného zpívání
- při zadání konkrétního úkolu z praxe navrhne nejvhodnější řešení
- propojuje a uplatní získané dovednosti a teoretické vědomosti při společném zpěvu v pěvecké praxi
- samostatně pracuje při korepetici

2. ročník

- zpívá (při zachování zásad správného zpěvu) náročnější hlasová a intonační cvičení
- spolupracuje s instrumentálními odděleními školy
- se orientuje v tvorbě různých epoch (popíše hlavní znaky hudby v období baroka, klasicismu a romantismu, navrhne jejich správnou – obvyklou interpretaci)
- zpívá bez hlasových zlomů v rámci celého rozsahu barevně vyrovnaným hlasem – tzv. smíšený hlas (voix mixte)

- předvede plynulou kantilénu s prodlužováním a zdokonalováním dechových frází

3. ročník

- zpívá z paměti písně s doprovodem a dle schopností i a capella
- nastudovaný repertoár zpívá v originále
- zdůvodní a předvede dýchání a frázování v přednesené skladbě
- skladby studuje podle notového zápisu zpravidla tonální metodou
- sleduje dosažení svého osobního maxima, poznává a rozvíjí schopnost autoevaluace a vnitřní motivace

4. ročník

- předvede na nastudovaném repertoáru smysl pro souhru (respektuje, že výkon kolektivu je cílem, kterému se musí každý souborový interpret podřídit)
- samostatně studuje a poznává novou pěveckou literaturu
- poslouchá a erudovaně analyzuje výkony ve svém oboru, poznané poslechem nahrávek a návštěvou koncertů
- získané dovednosti uplatní na školních koncertech, soutěžích, a po skončení studia také jako dobrý amatér a spoluvůrce kulturního životního stylu

5.20.5 Sborový zpěv – klasická hudba

Poznámky:

- Tento volitelný předmět je určen všem zájemcům o zpěv v kolektivu. Repertoár tohoto sboru vychází převážně z oblasti klasické hudby. Na doporučení učitele mohou tento předmět navštěvovat i žáci z nižších ročníků I. stupně.
- Sborový zpěv – klasická hudba navštěvují žáci I. i II. stupně společně, vzájemně si předávají zkušenosti a učí se týmové práci. Využívají při tom dovednosti i znalosti, které se učí ve svém studijním zaměření.
- Předmět je určen i pro klavíristy a ostatní instrumentalisty, kteří se zde seznámí s korepeticí – nástrojovým doprovodem sboru.
- Vše je přizpůsobeno individuálním dispozicím žáka – jeho schopnostem a možnostem v daném časovém období.

I. stupeň

Žák:

6. ročník

- popíše zásady hlasové hygieny a dá je do souvislosti s hlasovou výchovou
- předvede správný postoj a propojí jej s klidným nádechem a prodlouženým výdechem
- definuje správný postup při tvoření tónu
- objasní navozování a funkci hlavového tónu
- zazpívá s uvolněnou spodní čelistí a bez tzv. široké výslovnosti

7. ročník

- dá do souvislosti správnou artikulaci s kvalitou tónu
- rozliší staccato a legato
- zazpívá bez tlaku dechu a přepětí svalů v oblasti ramen, hrtanu a jazyka
- předvede rozezpívání na jednom tónu na vokály spojené s retnými samohláskami
- zazpívá melodii sestupnou, později i vzestupnou s akordickým doprovodem
- zpočátku zazpívá p, později i mf lehce (legato i polostaccato)

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- dá do souvislosti všechny dosud osvojené dovednosti a prezentuje je v náročnější podobě
- zazpívá náročnější hlasová cvičení v legátu a staccatu, v široké dynamické stupnici a s rytmickým porozuměním mezi zpěváky
- zpočátku zazpívá p, později i mf lehce (legato i staccato)
- zazpívá bez hlasových zlomů vyrovnanou barvou
- zazpívá podle notového zápisu

2. ročník

- orientuje se samostatně v notovém zápisu
- objasní pojem messa di voce jako kontrolu správného vedení tónu
- zazpívá rozložený tónický kvintakord s obraty, stupnice, včetně chromatické unisono, intervaly zvětšené i zmenšené
- zazpívá dle možností nejen s doprovodem, ale též bez doprovodu (a capella)
- reaguje na pokyn k nástupu

3. ročník

- dovednosti získané v individuální výuce uplatní i v kolektivu
- respektuje společné nasazení tónu, sleduje ostatní zpěváky a odpoutá se od vlastního hlasu
- reaguje citlivě na zvukové, intonační a barevné možnosti ostatních zpěváků
- popíše jaký je rozdíl mezi přirozenou a temperovanou intonací ve formách s klavírem
- dodržuje zásady hlasové hygieny (zpívat p a mf, nezpívat tzv. do indispozice, vyvarovat se tvrdého nasazování)

4. ročník

- definuje základní pocit sborového zpěváka, že výkon kolektivu je cílem, kterému se musí každý člen podřídít
- rozliší skladby různých stylových období (popíše hlavní znaky hudby v období baroka, klasicismu a romantismu)
- navrhne jejich správnou (obvyklou) interpretaci
- pozná a definuje kvalitní výkon na základě poslechu např. nahrávky
- samostatně nastuduje a zdůvodní, s dodržáním všech dosud osvojených dovedností a získaných vědomostí, zadanou přednesovou literaturu

5.20.6 Sborový zpěv – populární hudba

Poznámky:

- Tento volitelný předmět je určen všem zájemcům o zpěv v kolektivu. Repertoár tohoto sboru vychází převážně z oblasti populární hudby. Na doporučení učitele mohou tento předmět navštěvovat i žáci z nižších ročníků I. stupně.
- Sborový zpěv – populární hudba navštěvují žáci I. i II. stupně společně, vzájemně si předávají zkušenosti a učí se týmové práci. Využívají při tom dovednosti i znalosti, které se učí ve svém studijním zaměření.
- Vše je přizpůsobeno individuálním dispozicím žáka – jeho schopnostem a možnostem v daném časovém období.

I. stupeň

Žák:

6. ročník

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- rozšíří svůj hlasový rozsah
- uplatní získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě
- zazpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

7. ročník

- zazpívá intonačně čistě a rytmicky přesně unisono i ve vícehlase
- orientuje se v notovém zápise lidových písní a písní z oblasti populární hudby
- zúčastní se veřejných vystoupení; chová se kultivovaně
- zhodnotí projev druhého

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- rozvine své pěvecké dovednosti a návyky
- dle svých schopností zazpívá svůj part intonačně přesně
- orientuje se ve vícehlasé partituru
- zazpívá jednodušší motivy z listu
- rozvine melodickou, rytmickou a tonální představivost

2. ročník

- zazpívá svůj part s intonační jistotou
- posoudí vlastní pokrok; zhodnotí vokální projev druhého
- účinně se zapojí do společných aktivit, veřejných vystoupení
- při zpěvu uplatní výrazové prostředky

3. ročník

- zazpívá intonačně přesně; využívá různé techniky vokálního projevu
- uplatní při interpretaci písní melodickou, rytmickou a tonální představivost
- interpretuje písně s využitím hudebně výrazových prostředků
- odpovědně přistupuje ke kolektivní práci a prezentuje se na veřejnosti

4. ročník

- zazpívá náročnější sborové skladby s intonační jistotou
- bezpečně se orientuje ve vícehlasé partituru; dle svých možností reprodukuje zapsanou melodii z listu
- při zpěvu využívá výrazové prostředky a různé techniky vokálního projevu (scat, falset, plný hlas)
- uplatní svůj hlasový potenciál nejen ve sborovém zpěvu, ale i v sólovém

5.20.7 Muzikálový zpěv

Charakteristika

- Tento volitelný předmět je určen především žákům oboru populární zpěv se zájmem o muzikálový zpěv, o rozvoj svého hlasového potenciálu v muzikálových písních, o muzikál jako hudební formu, dále hlasově talentovaným žákům jiných oborů. V rámci předmětu se žáci naučí na základě svého talentu a svých možností ovládat a rozvíjet svůj hlas, v drobných výstupech z muzikálů spojit zpěv, herectví a pohyb. Cílem tohoto oboru je seznámení žáků s muzikálovou tvorbou (českou i světovou), posílení pěvecké techniky, vlastní nácvik muzikálových písní/výstupů, společné vystoupení, poslech a zhlédnutí muzikálů v rámci výuky, návštěva divadelního představení.
- Muzikálový zpěv – navštěvují žáci I. i II. stupně společně, vzájemně si předávají zkušenosti, sledují práci druhých a učí se týmové práci. Využívají při tom dovednosti i znalosti, které se učí ve svém studijním zaměření. Na doporučení učitele mohou tento předmět navštěvovat i žáci z nižších ročníků I. stupně.
- Vše je přizpůsobeno individuálním dispozicím žáka – jeho schopnostem a možnostem v daném časovém období.

I. stupeň

Žák:

6. ročník

- obohacuje svůj hlasový rozsah a hlasovou techniku
- uplatní získané pěvecké dovednosti při nácviku lehčích muzikálových písní
- podpoří práci ostatních žáků při nácviku muzikálového výstupu

7. ročník

- zdokonalí a rozvine svou hlasovou techniku
- využívá získané pěvecké dovednosti při nácviku muzikálové písně
- porovná práci ostatních žáků a zhodnotí jejich vystoupení

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- zdokonalí svou hlasovou techniku a rozsah hlasu
- rozvine svou melodickou, rytmickou a tonální představivost v rámci zadané písně
- propojuje zpěv s herectvím a pohybem při nácviku muzikálové písně

2. ročník

- rozvine svou hlasovou techniku při samostatném nácviku zadaného repertoáru
- uplatní při interpretaci písní melodickou, rytmickou a tonální představivost
- zkombinuje své hudební a herecké dovednosti v muzikálovém čísle

3. ročník

- uplatní svou pěveckou techniku na náročnějším muzikálovém repertoáru
- předvede písně s využitím hudebně výrazových prostředků
- zapojuje se do společných aktivit při nácviku muzikálového čísla

4. ročník

- zpívá a interpretuje náročnější muzikálové písně
- využívá vhodné výrazové prostředky a různé techniky vokálního projevu
- zařadí se do společných aktivit k přípravě veřejného vystoupení

5.20.8 Improvizační seminář

Využití moderních technik při hře na nástroj: looper, delay, improvizace, experimental

Charakteristika

Seminář umožní studentům osvojit si moderní techniky práce s looperem a efektem delay ve spojení s jejich dovednostmi hry na nástroj. Zdokonalíme interaktivní a inovativní přístupy k hudebnímu vzdělání, které integrují nejnovější technologie a hudební efekty do tradiční praxe. Seminář se zaměřuje na rozvíjení dovedností s looperem a efektem delay, což studentům umožní experimentovat s širokými možnostmi hudebního vyjádření. Studenti budou pravidelně spolupracovat ve skupinách na zadaných tématech, sdílet techniky a tvořivé nápady a vyvíjet společné projekty. Kompozice budou vytvářeny s využitím různorodých nástrojů napříč hudebními obory a studenti budou motivováni k experimentování s hudebními formami a strukturami, což povede k vytvoření originálních hudebních děl. Důležitou součástí kurzu je improvizace a práce se sebevyjádřením při hře na nástroj.

Žák během studia tohoto předmětu:

- ovládne základní i pokročilé techniky práce s looperem pro nahrávání a vrstvení zvukových smyček,
- naučí se pracovat s delay efektem, pochopí jeho vliv na zvuk nástroje,
- využije vybraný notový materiál při práci s delay efektem a při tvorbě druhého hlasu,
- improvizuje, experimentuje a využívá looper a delay efekt k obohacení svého hudebního projevu,
- předvede vrstvení různých zvuků a hudebních motivů, čímž obohatí své hudební aranžmá,
- zpracuje vlastní i přejatý hudební nápad nebo motiv
- je schopen vytvořit a předvést experimentování s moderními efekty a technikami a vytvořit tak vlastní hudební styl,
- využije různé hudební nástroje k sestavení hudebního aranžmá,
- správně propojí a použije looper, delay, mikrofon, kabeláž, PC a další vybavení,
- rozpozná různé efekty v moderní hudbě a efektivně je začlení do vlastní hry.

Poznámky:

- předmět je určen pro žáky I. a II. stupně, vzájemně se učí spolupráci, motivují se, inspirují se, obohacují se svými osobními dovednostmi, zkušenostmi, hudebním přístupem, hudebním vkusem
- předmět je určen pro všechny žáky napříč hudebními odděleními, dle toho se vždy sestaví daný orchestr a následně i skladba

I. stupeň**Žák:****6. ročník**

- využije získaných dovedností a znalostí z individuální výuky pro improvizální techniku a práci s motivem,
- je seznámen se základními principy improvizace a předvede, jak s ní lze pracovat v souvislosti s použitím looperu a delay efektu,
- orientuje se v názvosloví týkajícího se moderních kytarových efektů a hardware,
- spolupracuje s ostatními ohledně vhodné volby motivu s využitím notového materiálu (4 takty),
- vysvětlí využití jednotlivých nástrojů v celkové aranži.

7. ročník

- samostatně vytvoří krátký motiv (4 takty) za pomoci notového materiálu nebo vlastní invence, se kterým zvládne následně pracovat,
- dokáže se jednoduchou improvizální technikou „talking instrument“ pohybovat na nástroji v jedné stupnici (jónská, blues stupnice),
- zná a aktivně využije terminologii ohledně formální stavby skladby, např. motiv, sekvence, fráze, myšlenka, repetice, variace,
- předvede, jak pracovat s motivem ve smyslu sestavení fráze s hudební myšlenkou,
- vymyslí jednoduché aranžmá nástrojům z daného souboru, předvede jejich využití v dané improvizální skladbě

II. stupeň

Žák:

1. ročník

- samostatně vytvoří krátký motiv (4 takty), se kterým zvládne následně pracovat:
- motiv nahraje sám na looper a jednoduše varíruje s daným motivem
- chápe a ovládá vytvoření smyčky, tracku na looperu
- zahraje skladbu s delay efektem z not
- zprovozní looper, delay, mikrofon k použití

2. ročník

- samostatně vytvoří motiv a využije k jeho obohacení výrazové prostředky, např. dynamiku, staccato, legato, melodické ozdoby,
- přizpůsobí a realizuje hudební kompozici svému hudebnímu vkusu, např. se inspirovat oblíbenou skupinou, hudebníkem, stylem improvizace, typickým groovem...,
- popíše historii vývoje moderních hudebních stylů, chápe souvislosti a vlivy etnické hudby na žánry hudby moderní,
- sestaví hudební motiv, frázi ovlivněnou zvoleným hudebním stylem a použije pro práci s delay efektem.

3. ročník

- samostatně vytvoří motiv a dodá mu hudební výraz spojený se stylem, ve kterém je skladba tvořena,
- vyjádří názor ohledně tvorby ostatních studentů, spolupracuje na tvorbě společného díla, vnáší svoje myšlenky, ale dokáže je využít pro tvorbu společného díla,
- propojí jednoduchou improvizaci v dané tónině s využitím zkomponovaného motivu,
- nahraje smyčku, track na looperu a uloží ho do paměti, později ho vyhledá a pracuje s ním dále,
- použije notový materiál k vytvoření kompozice na looperu.

4. ročník

- samostatně zapojí hardware linku, mikrofon, efekty, mix pult, pc,
- vytvoří nápaditý hudební motiv a následně ho zpracuje ve smyslu použití v hudební frázi a promyšlené hudební aranži pro více nástrojů
- vystaví motiv s potřebným rytmem a melodií, který bude následně vhodně využitelný v jeho hudebním záměru,
- vytvoří krátkou, promyšleně improvizovanou skladbu,
- orientuje se v hudebních žánrech a chápe, co je pro ně typické a dokáže toho využít pro stavbu vlastní kompozice s využitím efektů looper a delay
- spolupracuje s ostatními hudebníky při tvorbě společné kompozice,
- zná, ovládá a použije v praxi základní principy improvizace, rozumí a vysvětlí použití stupnic blues, církevních stupnic,
- rozvine a předvede svůj osobitý hudební styl.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

6.1 Přípravné studium

Charakteristika:

Vyučovací předmět Základní výtvarná příprava (dále jen „ZVP“) je určen pro děti ve věku 5 až 7 let, které se tímto připravují po dobu 2 let k Základnímu výtvarnému studiu I. stupně. Pro studenty ve věku 14 až 18 let se zájmem o studium II. stupně Základního výtvarného studia trvá příprava 1 rok.

V těchto přípravných ročnících se děti seznamují s výtvarným oborem a jeho základními výtvarnými technikami. Výuka probíhá formou her, experimentů s barvami, nástroji a materiály. Žáci spontánně reagují na podněty okolního světa a hledají různé způsoby vyjádření. Vzhledem k takto pojaté koncepci není přípravné studium klasifikováno.

Ve výtvarné přípravě pro II. stupeň Základního výtvarného studia si žáci osvojují výtvarné postupy vyučované v I. stupni Základního výtvarného studia. Kvalita výtvarného vyjadřování je závislá také na vývojových, motorických a talentových předpokladech žáka, proto absolvování jednoho roku výtvarné přípravy pro studenty 14 až 18 let je dostatečné pro jejich včlenění do studijního programu II. stupně.

Učební plán – dvouleté přípravné studium I. stupně

	1. ročník	2. ročník
Základní výtvarná příprava	3	3

Učební plán – jednoleté přípravné studium II. stupně

Plošná tvorba	2
Prostorová tvorba	1

Poznámky:

- Výuka probíhá ve skupinách maximálně 15 žáků.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Základní výtvarná příprava

Žák:

1. ročník

- spontánně kreslí své zážitky a představy, všímá si prostředí příběhu
- experimentuje s působením kresby ve vztahu k formátu
- mísí barvy, vytváří barevné kompozice
- zkoumá proměny materiálů při jejich tvarování
- pro tvorbu s modelovací hmotou využívá výtvarných her, hnětení, válení, koulení
- formou her poznává a využívá kreslířské a malířské nástroje a materiály
- vnímá výtvarné jevy v okolí – velikosti, barvy, linie, tvary, struktury a objemy
- samostatně řeší zadání, nepřipodobňuje se k ostatním

- reaguje na motivaci výtvarnou kulturou
- se seznamuje s ilustrátory dětských knih – popíše vybranou ilustraci
- rozliší základní výtvarné obory – díla v plošném či prostorovém vyjádření

2. ročník

- výtvarně reaguje na zážitky a podněty z okolí
- soustřeďuje se na motivaci a na výtvarnou činnost
- kombinuje kreslířské a malířské materiály
- všímá si struktur, povrchů a detailů, experimentuje se způsoby jejich výtvarného vyjádření
- odvozuje zkušenosti z výtvarných her se štětci a barvami
- vnímá vztah mezi námětem a zvolenou technikou
- se otevírá novým možnostem řešení
- spolupracuje s kolektivem žáků
- rozliší funkci základních výtvarných oborů – užité umění, grafika, ilustrace, socha, architektura apod.
- využije podněty motivace výtvarnou kulturou ve své vlastní tvorbě
- se seznamuje s knižní kulturou – ilustruje pohádku nebo příběh
- prožívá atmosféru díla, místa či vnitřního prostoru a na zážitky výtvarně reaguje

Základní výtvarná příprava II. stupně – studium pro začátečníky starší 14 let

Plošná tvorba

Poznámka:

- Tento ročník obsahuje výstupy ze **7. ročníku I. stupně**, který shrnuje učivo prvního stupně. Po absolvování Přípravného ročníku a vykonání postupové zkoušky je žák způsobilý ke vstupu do 1. ročníku - II. stupně, společně s absolventy I. stupně základního studia.

Žák:

a) Kresba

- osobitě kombinuje kreslířské techniky – experimentuje s tradičními i netradičními kreslířskými postupy
- uplatňuje vlastnosti zvolených materiálů a nástrojů
- využívá prvky výtvarného jazyka – aplikuje vlastnosti linií, lineárního rytmu a jeho proměn, výrazové vlastnosti linií v kreslířském přepisu motivu
- vytváří výtvarný přepis reality (tvar, objem, modelaci světelných vztahů, práce s linií, zákonitosti perspektivy)

b) Malba

- používá vyjadřovací prostředky malby – techniky malby akvarelem, temperou, acrylem, suchým i olejovým pastelem
- uplatňuje barevnou kompozici - řešení formátu, vzájemný vztah prvků, vztahy motivu a pozadí, barevné vyvážení celku, dynamické a statické pojetí kompozice

- vyhledává výtvarný problém – kontrastní nebo příbuzné barevné vztahy, výrazné linie a plochy, vztah světla a stínu, charakter povrchů, stavebnost motivu, dekorativní nadsázka

c) Grafika

- uplatňuje směry užité grafiky, zjednodušuje motiv do grafické značky, používá písmo
- se orientuje v grafických technikách tisku z výšky, hloubky a plochy
- vytváří složitější grafické listy – soutisky barev, kombinace technik, tisk na netradiční materiály
- využívá nové grafické technologie

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- koncipuje samostatně větší celky výtvarných řad, samostatně si volí motivační východiska a výtvarně je ztvárňuje
- zdůvodní a obhájí svůj přístup k tématu, zvolenou techniku a způsob zpracování
- dá do souvislosti znalosti výtvarného umění a výtvarného jazyka
- rozlišuje popisnost a imaginativnost v malířském umění
- konfrontuje své práce s díly současných i minulých tvůrců
- navštíví galerii výtvarných umění a přednese krátký referát o vystavených dílech
- v parafrázi zasahuje svým vkladem do výtvarného díla

Prostorová tvorba

Poznámka:

- Tento ročník obsahuje výstupy ze **7. ročníku I. stupně**, který shrnuje učivo prvního stupně. Po absolvování Přípravného ročníku a vykonání postupové zkoušky je žák způsobilý ke vstupu do 1. ročníku - II. stupně, společně s absolventy I. stupně základního studia.

Žák:

a) Modelování

- využívá sochařské i keramické pojetí práce s hlinou – vystaví složitý dutý tvar, techniku spirálového vrstvení i techniku stavění z plátu
- dekoruje povrch keramické plastiky glazurami, engobami i kysličníky
- uplatňuje vícehledovost, přehlednou výstavbu tvaru, pracuje s výrazem detailů
- vytvoří sochařskou studii motivovanou pozorováním skutečnosti, proměňuje měřítko velikostí, využívá struktury
- vymodeluje portrét, figuru
- odlije do sádky jednoduchou plastiku či reliéf

b) Tvarování a konstruování materiálů a objektová tvorba

- experimentuje s tvárnými materiály v plastické nebo prostorové rovině – vnímá rozdílné výrazové prostředky materiálů a samostatně je využívá
- prostorově komponuje dané prvky – plošných nebo prostorových tvarů, linií, ploch, technických prvků, přírodnin apod.

- využívá výtvarných zákonitostí v prostorovém pojetí – proporcí, rytmu, kontrastu, vyváženosti apod.
- vytvoří drobnou skulptivní plastiku z tradičních i netradičních materiálů (polystyren, pórobeton, sádra, dřevo apod.)

6.2 Studijní zaměření Základní výtvarné studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Prostorová tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Volitelný předmět: Fotografie a nová media								3	3	3	3

Poznámky:

- Výuka probíhá ve skupinách maximálně 15 žáků.
- Do skupin jsou žáci zařazováni zpravidla podle věku, ale v jedné skupině mohou být žáci různých (věkově si blízkých) ročníků.
- Výuka na II. stupni probíhá ve skupinách, kde mohou být společně žáci různých ročníků II. stupně i žáci Přípravného studia II. stupně. Navzájem si pomáhají a zkušenější žáci mohou být příkladem a inspirací pro žáky nové.
- Volitelný předmět Fotografie a nová media je určen žákům II. stupně, kteří ukončí I. stupeň nebo kteří nastupují vzhledem ke svému věku rovnou do II. stupně. Ti pak předměty Plošná tvorba a Prostorová tvorba na II. stupni nenavštěvují.
- Pro žáky, kteří se připravují ke studiu na umělecké výtvarné škole vyššího typu (střední, vysoká škola), je možnost navýšení hodinové dotace – viz kapitola 11 Vzdělávání žáků mimořádně nadaných.
- Výuka je realizována v blocích, tedy uvedené časové dotace pro jednotlivé vyučovací předměty jsou pojaty jako týdenní průměr v každém pololetí.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Plošná tvorba

Charakteristika

Vyučovací předmět Plošná tvorba rozvíjí výtvarné dispozice žáků v technikách kresby, malby a grafiky. Důležitou součástí všestranného výtvarného rozvoje dětí, jejich výtvarného vnímání, myšlení a estetického cítění je také práce s námětem a výtvarná kultura. Námět otevírá jevy, vztahy a citové vazby s nimiž se dítě setkává. Pomáhá mu formulovat postoje vůči světu, od kterého se odvíjí i výtvarné transponování reality. Výtvarná kultura pomáhá žákům porozumět výtvarným technikám po stránce teoretické. Žáci se zde také seznámí s dějinami výtvarného umění. Vyučované techniky kresba, malba, grafika se vzájemně propojují a stávají se prostředkem k vyjádření pocitů, názorů a postojů tvůrce.

Žáci pracují v dlouhodobějších tematických celcích – ve výtvarných řadách a projektech, jejichž cílem je hledání inspirativních námětů, které děti ztvárňují, přemýšlí o nich a výtvarně se k nim vyjadřují.

Zároveň jsou v technikách kresby a malby nadané děti připravovány k možným talentovým zkouškám na střední i vysoké školy výtvarného zaměření.

I. stupeň

Žák:

1. ročník

a) Kresba

- využívá lineární projev v kresbě z představy, ve studijní a návrhové kresbě
- využívá různé kreslířské nástroje a materiály a jejich výrazové možnosti
- kombinuje kreslířské techniky
 - ✓ kresba měkkými materiály (dřívko, tužky, štětec, uhel)
 - ✓ kresba tvrdými materiály (pero, tvrdá tužka, rudka, olej, pastel)
 - ✓ kresba mokrou stopou (tuše, inkousty, sépie ...)
- umístí kresbu do formátu v přiměřených poměrech

b) Malba

- vyvozuje vlastnosti barev a jejich výrazové účinky ve vztahu k formátu
- vyhodnotí účinky barevných souladů dominanty s okolím
- využívá základní malířské techniky – malba akvarelem, temperou, suchým i olejovým pastelem

c) Grafika

- uplatňuje vzájemné vztahy černých a bílých ploch, linií a textur
- využívá vlastnosti otisků matrice, struktur přírodních materiálů, textilu, papíru apod

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- výtvarně reaguje na podněty z okolního prostředí
- vyjádří vlastní reakce na vizuální i jiné smyslové podněty, zážitky a situace
- dá do souvislosti vztahy mezi jednotlivými úkoly výtvarných řad, přemýšlí o nich a obohacuje je
- se inspiruje náměty výtvarných děl, výtvarnými technikami, různými výtvarnými směry, odlišnými kulturami, historií, literaturou i hudbou
- parafrázuje umělecké dílo vlastní tvorbou – vyjadřuje a prožívá nálady či obsah díla
- intuitivně komunikuje s uměleckým dílem – haptické prožívání povrchů a objemů, uvědomuje si účinky linií a barev
- vnímá vlastní reakce

2. ročník

a) Kresba

- vyváženě rozvrhne plochu, dá do souvislosti vztah výtvarného motivu a formátu
- rozliší světlo a stín a kresebně zpracuje plochy a objemy
- experimentuje se stopou nástroje, směřuje k uvolnění výtvarného rukopisu
- využívá stopy netradičních nástrojů a kombinuje je s klasickými kreslířskými technikami

b) Malba

- experimentuje s malířskými materiály a nástroji – pracuje se stříkanou, litou i stékající barvou, mísí barevné skvrny, rozmývá barvy atd
- kombinuje různé druhy a velikosti nástrojů – pracuje se štětci, stěrkami, houbami a hadříky
- rozlišuje paletu odstínů

c) Grafika

- rozliší rozdíl mezi grafikou volnou a užitou
- porovná vyjadřovací možnosti grafických nástrojů a vlastností jejich stop
- vytváří jednoduché grafické listy v technikách tisk z koláže, papírorýt, papírořez apod

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- objevuje pomocí výtvarných her vlastnosti materiálů a nástrojů a náhodné objevy rozvíjí v jednoduchých etudách
- výtvarně reaguje na smyslové podněty a převádí je do jiných poloh vyjádření (hmatové podněty, vůně a pachy, hudba, pohyb atd.)
- nachází souvislosti mezi jevy, rozlišuje jejich významy, experimentuje s jejich výtvarnou podobou
- nachází vizuální kvality ve svém okolí a porovnává je s jejich ztvárněním
- využívá inspiračních zdrojů odlišných kultur, výtvarných směrů – seznamuje se tak i se speciálními technikami plošné a prostorové tvorby
- porovná jevy a skutečnosti v denním životě a ve výtvarném umění – příbuznost barev, tvarů a textur, náhoda a symetrie, účinky světla a stínu ...

3. ročník

a) Kresba

- vyjádří tvar a proporční vztahy námětu
- užívá lineárního rytmu a jeho proměn
- dodržuje zásady modelace objemů, proměňuje modelace při změně osvětlení

b) Malba

- využívá kompozičních vlastností barev
- zařadí uložení barev v barevném kruhu
- zjednoduší podoby motivu – zdůrazní jeho základní vlastnosti, omezí detaily na nejvýznamnější
- využívá barevných proměn – barevné nadsázky, postupné zesvětlování a ztmavování

c) Grafika

- objasní rozdíly v základních grafických postupech – tisk z výšky, z plochy a z hloubky
- vyjádří kontrast dominanty, omezí popisnost, uplatní kompoziční řád a čitelnost celku
- používá základní grafické techniky – tisk z koláže, suchá jehla, linoryt, monotyp

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- se inspiruje různými obory lidské činnosti a získané poznatky uplatňuje v námětech výtvarných řad
- vyjádří vztahy mezi námětem, výtvarnou formou a technikou
- porovnává různé oblasti výtvarného umění a objevuje jejich účinky
- užívá animační techniky k poznání a prožití výtvarného díla
- propojuje téma své výtvarné práce s účinky výtvarného díla

4. ročník

a) Kresba

- využívá kreslířské nástroje a materiály dle jejich výrazových možností a svého výtvarného záměru
- objevuje prostřednictvím kreslířských etud specifickou výtvarnou řeč kreslířských prostředků
- nachází vzájemné vztahy mezi liniemi a jejich umístění ve formátu
- užívá kontrasty světlých a tmavých ploch, jejich gradace, tónové přechody a rytmické změny

b) Malba

- využívá harmonií nebo kontrastů – hra s barvami, přepis podnětu, výtvarné etudy
- využívá barevných změn, jejich charakteru nebo rytmu
- modeluje plochy a objemy, využívá černé, bílé a šedých tónů, omezené nebo plné barevnosti

c) Grafika

- aplikuje kontrasty světlých a tmavých ploch a linií, uplatňuje textury
- využívá techniky tisku z výšky, plochy a z hloubky

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- stylizuje skutečnost podle vlastních představ – převádí jí do obrazových znaků a symbolů, nadsazuje její důležité rysy, vynechává detaily
- ztvárňuje různé podoby tématu – celek, detail, textura apod.
- popíše a srovná roli výtvarných prvků v díle dvou autorů – roli světla, linie, barvy, prostoru apod.
- experimentuje s parafrázemi uměleckých děl, vytváří výrazové nebo významové posuny – světlostní nebo grafický přepis kompozice, zvětšení detailu, změněná nebo redukováná barevnost, záměny výtvarných prostředků apod.
- proměňuje reprodukováné dílo – zasahuje do reprodukce, zaměňuje její části, vytváří koláže, roláže, asambláže apod.

5. ročník

a) Kresba

- využívá výtvarné prvky – bod, struktura, linie, plocha, tvar, světlo ...
- uplatňuje kompoziční zákonitosti pomocí kreslířských etud, pracuje s dynamikou, harmonií, kontrastem a výtvarným rytmem
- nakreslí živě plochu, tvar, objem s vyjádřením modelace světelných vztahů
- věrohodně přepíše zobrazovaný materiál i stavebnost modelu

b) Malba

- aplikuje barevné kompoziční řešení – formátu, vzájemné vztahy prvků, vztahy motivu a pozadí, barevné vyvážení celku, dynamické a statické pojetí kompozice
- užívá výrazových vlastností barev vyjadřujících pocity či prožitky

c) Grafika

- vytváří grafické listy v technikách linorytu, suché jehly, monotypu
- ve stylu užité grafiky ztvární výtvarnou kompozici, zjednodušující motiv a doplněnou písmem

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- spolupracuje na vytváření výtvarných řad a projektů, rozvíjí je o další úhly pohledu
- uplatňuje komunikační možnosti výtvarného řádu a vhodně využívá prostředky výtvarného jazyka
- využívá účinků výtvarného jazyka k hledání srozumitelnosti uměleckého díla
- nachází vztahy mezi tématem a výtvarnou formou uměleckého díla
- nachází výrazové prostředky ve výtvarné kompozici uměleckého díla

6. ročník

a) Kresba

- experimentuje s vlastnostmi a účinky kreslířských nástrojů a materiálů, hledá nové originální možnosti vyjádření (perforovaná kresba, litá kresba, kresba pomocí otisků)
- vyjádří v kresbě prostor – pracuje se zákonitostmi perspektivy, podhledu a nadhledu, světla a stínu
- užívá vlivu přítlaku na nástroj a jeho vedení při záznamu světla a stínu
- přepisuje stavbu tvarů, sleduje proporční vztahy, výstižně vyjadřuje podstatné rysy

b) Malba

- využívá barevné kontrasty, vztah motivu a pozadí, jednoduchost nebo komplikovanost, barevné skladby a modelaci objemu

c) Grafika

- kombinuje základní grafické postupy – užívá grafických etud
- využívá nových technologií – xerografie, počítačová grafika ...

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- samostatně volí vlastní námět z daného tématu a různými způsoby jej ztvárňuje
- záměrně využívá a promyšleně kombinuje výtvarné materiály a techniky
- nachází podoby tématu v různých etapách vývoje výtvarného umění
- dává do souvislosti paralely mezi přírodou a různými podobami výtvarné kultury
- srovnává vztahy tématu uměleckého díla z hlediska výtvarné formy, výtvarného slohu, historických kontextů, filozofických či jiných vztahů

7. ročník

a) Kresba

- osobitě kombinuje kreslířské techniky – experimentuje s tradičními i netradičními kreslířskými postupy
- uplatňuje vlastnosti zvolených materiálů a nástrojů
- využívá prvky výtvarného jazyka – aplikuje vlastnosti linií, lineárního rytmu a jeho proměn, výrazové vlastnosti linií v kreslířském přepisu motivu
- vytváří výtvarný přepis reality (tvar, objem, modelaci světelných vztahů, práce s linií, zákonitosti perspektivy)

b) Malba

- používá vyjadřovací prostředky malby – techniky malby akvarelem, temperou, akrylem, suchým i olejovým pastelem
- uplatňuje barevnou kompozici - řešení formátu, vzájemný vztah prvků, vztahy motivu a pozadí, barevné vyvážení celku, dynamické a statické pojetí kompozice
- vyhledává výtvarný problém – kontrastní nebo příbuzné barevné vztahy, výrazné linie a plochy, vztah světla a stínu, charakter povrchů, stavebnost motivu, dekorativní nadsázka

c) Grafika

- uplatňuje směry užití grafiky, zjednodušuje motiv do grafické značky, používá písmo
- se orientuje v grafických technikách tisku z výšky, hloubky a plochy
- vytváří složitější grafické listy – soutisky barev, kombinace technik, tisk na netradiční materiály
- využívá nové grafické technologie

d) Práce s námětem a výtvarná kultura

- koncipuje samostatně větší celky výtvarných řad, samostatně si volí motivační východiska a výtvarně je ztvárňuje
- zdůvodní a obhájí svůj přístup k tématu, zvolenou techniku a způsob zpracování
- dá do souvislosti znalosti výtvarného umění a výtvarného jazyka
- rozlišuje popisnost a imaginativnost v malířském umění
- konfrontuje své práce s díly současných i minulých tvůrců
- navštíví galerii výtvarných umění a přednese krátký referát o vystavených dílech
- v parafrázi zasahuje svým vkladem do výtvarného díla

II. stupeň

Žák:

1. ročník

a) Kresba, malba, grafika

- použije náročnější výtvarné techniky – základy olejomalby, streetartové techniky, šablonová malba, kombinované kreslířské techniky, sítotisku apod.

- využívá principy a prostředky výtvarného jazyka a zdokonaluje jeho účinky ve výrazu výtvarné práce
- experimentuje s vlastnostmi výtvarných nástrojů a materiálů – využívá náhodných objevů k promyšlenému ztvárnění motivu
- zdokonaluje výtvarný přepis reality (modelace objemů, světelné vztahy, stavebnost motivu, barevná perspektiva)
- ztvární studii portrétu, figury, složitějšího zátiží
- vytváří variace kompozičního uspořádání prvků, srovnává je a mění jejich účinky

b) Práce s námětem a výtvarná kultura

- vytváří vlastní koncepty výtvarných řad na společné téma
- spolupracuje s ostatními, vnímá rozdílné přístupy k tématu
- inspiruje se estetickými kvalitami v okolním světě a výtvarném umění
- poznává umění pravěku a starověku-Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína, Japonsko, Jižní Amerika, charakterizuje jeho hlavní rysy
- analyzuje stavbu uměleckého díla
- odvozuje základní kompoziční prvky výtvarného díla
- uvede do souvislosti znalosti výtvarného umění a výtvarného jazyka

2. ročník

a) Kresba, malba, grafika

- formuluje účinky výtvarného jazyka a dokumentuje je v kompozičních etudách
- používá náročnější výtvarné techniky – základy olejomalby, streetartové techniky, šablonová malba, kombinované kreslířské techniky, sítotisku apod.
- zvládá principy perspektivního vyjádření prostoru
- kombinuje vztah tvarů a písma v ploše nebo prostoru
- zdokonaluje výtvarný přepis reality (modelace objemů, světelné vztahy, stavebnost motivu, barevná perspektiva)
- experimentuje s materiály a nástroji pro navrhování grafického designu formou výtvarných her a etud
- vytvoří soubor fotografií dokumentující zvolené téma a využije jej v dalších výtvarných činnostech

b) Práce s námětem a výtvarná kultura

- vytváří vlastní koncepty výtvarných řad na společné téma
- spolupracuje s ostatními, vnímá rozdílné přístupy k tématu
- se inspiruje estetickými kvalitami v okolním světě a výtvarném umění
- poznává umění antiky, raně křesťanského a románského umění, gotiky
- analyzuje roli výtvarného jazyka pro sdělnost výtvarného díla
- formuluje své postoje k modernímu umění, navštěvuje galerie a muzea

3. ročník

a) Kresba, malba, grafika

- využívá a propojuje různou skladbu materiálů a postupů – malířské, kresebné, grafické a současná média, pomocí různých médií transformuje výtvarnou formu v jinou
- výtvarně komponuje, vytváří variace výtvarných řešení, experimentuje
- záměrně užívá principy a prostředky výtvarného jazyka
- vytváří výtvarný přepis reality a transformuje skutečnost podle vlastního výtvarného záměru
- vytváří grafické cykly, kombinuje grafické postupy, používá netradiční materiály (tisk na igelit, na plátno, na malířské struktury)

b) Práce s námětem a výtvarná kultura

- samostatně volí motivační východiska vlastních výtvarných řad, analyzuje náměty a výtvarné problémy s nimi spojené
- prezentuje své práce na výstavách, výtvarných akcích apod.
- konfrontuje svou práci s uměleckými díly minulosti i současnosti
- pojmenuje charakteristické vlastnosti a rozdíly umění novověku – renesance, baroka a klasicismu
- vyhledá rozdíly, shody a společná východiska moderního umění a historických slohů – v malířství, sochařství, architektuře i užitém umění
- samostatně vyhledává motivační impulsy ve výtvarném umění, pro řešení svých vlastních výtvarných konceptů

4. ročník

a) Kresba, malba, grafika

- záměrně využívá a propojuje různou skladbu materiálů a postupů – malířské, kresebné, grafické a současná média, pomocí různých médií transformuje výtvarnou formu v jinou
- výtvarně komponuje, vytváří variace výtvarných řešení, experimentuje
- záměrně užívá principy a prostředky výtvarného jazyka
- vytváří výtvarný přepis reality a transformuje skutečnost podle vlastního výtvarného záměru
- vytváří grafické cykly, kombinuje grafické postupy, používá netradiční materiály (tisk na igelit, na plátno, na malířské struktury)
- samostatně vytvoří výtvarný koncept a realizuje ho ve zvoleném médiu

b) Práce s námětem a výtvarná kultura

- samostatně volí motivační východiska vlastních výtvarných řad, analyzuje náměty a výtvarné problémy s nimi spojené
- prezentuje své práce na výstavách, výtvarných akcích apod.
- konfrontuje svou práci s uměleckými díly minulosti i současnosti
- charakterizuje výtvarné směry 19. a 20. století a reaguje vlastní výtvarnou tvorbou
- se orientuje v současných výtvarných trendech, pop art, performance, konceptuální umění, body art, land art, video art, internetové umění a využije je ve svých výtvarných projektech
- se otevírá myšlenkám a vyjadřování druhých, integruje se, uvědomuje si inspirační zdroje
- se orientuje v současných trendech užitého umění, zařadí tvůrce designu a architektury

Prostorová tvorba

Charakteristika

Studijní program Prostorová tvorba rozvíjí výtvarné myšlení žáků v trojrozměrném výtvarném vyjadřování. Posunuje do prostoru linii, tvar a barvu a rozšiřuje ji o působení světla a stínu, objemů a kontrastů struktur.

Tento předmět vede žáky k vnímání odlišných kvalit materiálu, jeho výrazových vlastností a vhodnému využití ve vlastní výtvarné tvorbě.

Prostorová tvorba obsahuje techniky: Modelování - práce s hlínou převážně v keramickém pojetí, Tvarování a konstruování materiálu a objektová tvorba. Výtvarné akce mající multimediální charakter, přinášejí žákům nezvyklé prožitky a smyslové podněty, které se stávají inspirací pro další výtvarnou práci.

Žáci pracují v dlouhodobějších tematických celcích – ve výtvarných řadách a projektech a prostorová tvorba úzce navazuje na náměty a východiska plošné tvorby.

I. stupeň

Žák:

1. ročník

a) Modelování

- uplatňuje charakteristické vlastnosti modelovací hlíny – tvárnost, spojovatelnost, tvarová stálost
- využívá keramické i sochařské pojetí modelování
- experimentuje s otisky struktur různých materiálů, nástrojů, přírodnin apod.
- pojmenuje a užívá modelovací nástroje
- vytvaruje miskovitý tvar, vykrájí jednoduché tvary z plátu, použije šňůrkovou techniku

b) Tvarování a konstruování materiálu a objektová tvorba

- v souvislosti s námětem experimentuje s vlastnostmi a výrazovými prostředky materiálů
- využívá vlastnosti a výrazové prostředky různých materiálů v prostoru a reaguje na jejich účinky ovlivněné okolním prostředím
- nachází vztahy mezi námětem a vlastnostmi tvarovaného materiálu

2. ročník

a) Modelování

- dodržuje zásady vícehledovosti – otáčí a pozoruje plastiku z různých stran během celého průběhu práce
- experimentuje se strukturou plastiky, gesticky zasahuje do povrchu hlíny
- vytvoří jednoduchý plastický tvar pomocí spirálového vrstvení, dutý tvar metodou hloubení, pracuje s plátem

b) Tvarování a konstruování materiálů

- vytváří haptické objekty, experimentuje s různými tvárnými materiály a s jejich vlastnostmi

- spontánně tvaruje papír, využívá kvalit materiálu a různých pracovních postupů – mačkání, trhání, vrstvení papíru a jednoduché kašírování
- využívá vlivu světelných podmínek na výtvarné působení vytvářené plastiky

3. ročník

a) Modelování

- vytváří jednoduché sochařské studie motivované pozorováním skutečnosti
- proměňuje měřítko velikostí modelovaných objektů, využívá zajímavé struktury, inspiruje se zajímavými tvary, používá tvarovou nadsázku
- vytvoří jednoduchý plastický tvar technikou spirálového vrstvení a stavění s plátu, modeluje z jednoho kusu hlíny

b) Tvarování a konstruování materiálů

- formuje a deformuje různé materiály – využívá jejich tvárnosti a nosnosti
- volně spojuje materiály s jinými, hledá jejich příbuzné nebo kontrastní hodnoty
- využívá kontrastů – střídá plochy a hrany, plochy a objemy, čisté a plasticky pojednané plochy, materiály a jejich zpracování či barevnost
- inspiruje se zvoleným tématem, haptickým prožitkem, působením světla apod.

4. ročník

a) Modelování

- vytváří výtvarné etudy, v kterých se zaměřuje na pochopení konstrukčních a vyjadřovacích vlastností hlíny – kompoziční zákonitosti v trojrozměrném vyjadřování, komponování tvarů a objemů
- uplatňuje vícehledovost, přehlednou výstavbu tvaru, pracuje s výrazem významných detailů
- vystaví větší dutý tvar technikou spirálového vrstvení a složitější tvar z plátů
- dotváří povrch plastiky glazováním, zatíráním kysličníky, engobami

b) Tvarování a konstruování materiálu

- uplatňuje výtvarný rytmus – plastické rytmy na rovné či tvarované ploše, prostupování lineárních rytmů, reliéfní či prostorové rytmy
- spojuje dané prvky technického či přírodního charakteru, využívá jejich lineárních, plošných nebo prostorových kvalit a komponuje je do originálních celků
- vyjádří vztahy mezi námětem vytvořeným v kresbě nebo malbě a východiskem v plastickém provedení

5. ročník

a) Modelování

- vytvoří plastický přepis skutečnosti, měkký růstový nebo pravidelný tvar
- dodržuje reliéfní redukce výšek
- užívá techniky keramického i sochařského pojetí modelování – stavba složitějšího dutého tvaru, techniky spirálového vrstvení i technikou stavby s plátu

- využívá postupy spojené s aplikací sádry – odlévání stop a struktur, modelování se sádry, kašírování

b) Tvarování a konstruování prostorových kompozic

- užívá základní kompoziční vztahy – opakování jediného prvku, spojení dvou nebo více příbuzných prvků, hledání tvarových, proporčních nebo barevných kontrastů, kontrast neporušeného a destruovaného tvaru...apod.
- využije techniku asambláže k vytvoření nového prostoru a jeho proměnám
- vytvoří výtvarný objekt – předmět vyčleněný ze svého přirozeného prostředí zasadí do nových kontextů, jiných estetických či významových kvalit
- vychází z námětů, myšlenkových a estetických východisek plošné tvorby

6. ročník

a) Modelování

- komponuje keramickou či sochařskou hmotu – posouvá a spojuje části geometrických těles, vzájemně provazuje několik tvarů apod.
- uplatňuje směry užité keramiky, samostatně vytváří design nádob a jiných užitných předmětů
- propojuje hlínu s jinými materiály, vytváří neobvyklá materiálová i myšlenková spojení

b) Tvarování a konstruování materiálů a objektová tvorba

- experimentuje s nesoudržnými materiály a předměty – hledá vnitřní souvislosti, spojuje je a vytváří kontrasty či asociální podněty
- vytvoří objekt materiálové povahy (pletivo, drát, plech, papír, igelit apod.), využije vlastnosti zvoleného materiálu k vyjádření své výtvarné představy
- vytvoří intermediální plastiku, využívající vícesmyslové podněty – zvukové, hmatové, mobilní

7. ročník

a) Modelování

- využívá sochařské i keramické pojetí práce s hlínou – vystaví složitý dutý tvar, techniku spirálového vrstvení i techniku stavění z plátu
- dekoruje povrch keramické plastiky glazurami, engobami i kysličníky
- uplatňuje vícehledovost, přehlednou výstavbu tvaru, pracuje s výrazem detailů
- vytvoří sochařskou studii motivovanou pozorováním skutečnosti, proměňuje měřítko velikostí, využívá struktury
- vymodeluje portrét, figuru
- odlíje do sádry jednoduchou plastiku či reliéf

b) Tvarování a konstruování materiálů a objektová tvorba.

- experimentuje s tvárnými materiály v plastické nebo prostorové rovině – vnímá rozdílné výrazové prostředky materiálů a samostatně je využívá
- prostorově komponuje dané prvky – plošných nebo prostorových tvarů, linií, ploch, technických prvků, přírodnin apod.

- využívá výtvarných zákonitostí v prostorovém pojetí – proporcí, rytmu, kontrastu, vyváženosti apod.
- vytvoří drobnou skulptivní plastiku z tradičních i netradičních materiálů (polystyren, pórobeton, sádra, dřevo apod.

II. stupeň

Žák:

1. ročník

a) Modelování

- využívá skulptivní postupy modelování z tradičních i netradičních materiálů , (polystyren, pórobeton, sádra, dřevo apod.)
- modeluje složitější trojrozměrnou studii ve shodném i rozdílném měřítku, hledá výřezy se zajímavým povrchem, modelací či detailem
- stylizuje a proměňuje pozorovanou skutečnost, vytváří různé podoby trojrozměrného vyjádření skutečnosti
- využívá sochařské i keramické pojetí práce s hlinou

b) Tvarování, konstruování a objektová tvorba

- výtvarně zasahuje do podoby materiálů, předmětů nebo prostředí
- vytváří prostředí, zkoumá vztahy mezi prvky a jejich výrazovými možnostmi, využívá výtvarné objekty
- využije venkovní prostor jako prostředek k výtvarnému sdělení – vytváří kompozice v ploše i v prostoru, vnímá principy landartu

2. ročník

a) Modelování

- zdokonaluje práci s hlinou, vytváří složitější tvary inspirované přírodou i technikou – průřezy, detaily, zvětšeniny, studie struktur
- modeluje portrétní skici nebo podobizny
- odlíje do sádry jednoduchou plastiku či reliéf
- důsledně dodržuje zákonitosti keramického pojetí modelování

b) Tvarování, konstruování a objektová tvorba

- komponuje prostorové etudy z nových nebo deklasovaných materiálů
- nahrazuje běžné materiály odlišnými texturami – pevné předměty do materiálů měkkých a naopak, překrývání materiálu jiným apod.
- pojmenuje východiska bodyartu, soustřeďuje se na proces sebeuvědomování, analyzuje působení člověka v prostoru (zanechávání stop, prožívání času, uvědomování si místa v prostoru)

3. ročník

Modelování, tvarování, konstruování a objektová tvorba.

- modeluje studie portrétů, figury i plastiky abstraktních témat v sochařském i keramickém pojetí
- vytváří design předmětů – využívá tvarovou nadsázku, tvarové zjednodušení, proměňuje a spojuje funkce předmětů
- parafrázuje realitu, její vzhled ovlivňuje zvoleným materiálem
- spojuje do výtvarných celků plošné či plastické práce s objektem, vytváří kontrast různých vyjadřovacích poloh
- komponuje v prostoru pravidelné i nepravidelné sestavy prvků, dodržuje členitost tvarových variací
- samostatně kombinuje postupy a materiály prostorového vyjádření, podle požadavku námětu a své představy

4. ročník

Modelování, tvarování, konstruování a objektová tvorba.

- vytváří nefigurativní plastiky, parafrázuje pocity a představy
- samostatně si volí techniku, která nejlépe odpovídá prostorovému vyjádření vlastní představy či celkovému konceptu
- modifikuje skutečnost do volného vyjádření představ s ní spojených, navazuje na námět řešený v technikách plošné tvorby
- samostatně si volí materiál, využívá jeho výrazové kvality k dosažení své představy prostorové práce
- využívá východiska bauhausu, propojuje volnou tvorbu s designem užitého umění
- záměrně užívá prostředky výtvarného jazyka v prostorové tvorbě – linie, tvar, struktura, barva apod.

Fotografie a nová media

Charakteristika

Cílem programu oddělení "Fotografie a nové média" je výuka v oblasti tvůrčí fotografie a spřízněných elektronických médií jako je např. video nebo internetové umění. Kromě technického zvládnutí jednotlivých technik a technologií se žáci učí reflektovat i teoretické pozadí vzniku jednotlivých uměleckých děl. Důraz je kladen nejen na rozvoj uměleckého talentu, ale také na kritické a samostatné myšlení. Součástí výuky je seznámení se s děním na současné české i zahraniční výtvarné umělecké scéně a žáci jsou vedeni ke vnímání fotografie a současného umění obecně v kontextu vývoje umění a společnosti.

Výuka je tematicky členěna do tří částí, které se vzájemně prolínají. První část je věnována zvládnutí technologických postupů, druhá obsahuje teoretickou přípravu včetně úvodu do historie a teorie fotografie a třetí část tvoří práce na studentských projektech. Program je od počátku zaměřen na sledování moderních a progresivních trendů a žáci mají možnost využívat a kombinovat více médií.

Základní součástí praktického cvičení je realizace uceleného souboru prací, který je každý rok prezentován formou společné výstavy. Tento soubor lze použít v případě přijímacího řízení na střední nebo vysokou uměleckou školu nebo samostatně jako součást autorského portfolia. Zadání bývá ve vyšších ročnících volné a žáci se tak mohou vyjadřovat v tématech, které jsou pro ně důležité a osobní.

Přípravné studium II. stupně

Žák:

- objasní princip vzniku fotografického obrazu
- vytvoří fotografii vlastnoručně zhotoveným přístrojem (camera obscura)
- rozpozná základní typy a možnosti jednotlivých fotografických přístrojů
- objasní rozdíly ve výtvarných výrazových prostředcích mezi fotografií a klasickými médii
- vytvoří kvalitní fotografickou reprodukci plošné předlohy

1. ročník

- vytvoří abstraktní výtvarnou kompozici za použití kopírovacího stroje
- používá fotoaparát ve všech základních režimech včetně plně manuálního ovládání
- v rámci digitálního zpracování fotografií aplikuje základní editační nástroje
- spolupracuje na kolektivním výtvarném projektu
- vhodnou kompozicí a osvětlením ztvární reálný svět do podoby abstraktní fotografie
- využívá přirozené denní světlo jako zdroj efektového osvětlování
- za použití běžných předmětů a umělého světla vytvoří imaginární krajinářskou fotografii
- vyfotografuje sérii reportážních snímků z prostředí domova nebo školy

2. ročník

- vytvoří kvalitní fotografickou reprodukci trojrozměrného objektu
- vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými digitálními formáty pro ukládání fotografií
- inscenuje jednoduché fotografické zátiší
- vyfotografuje portrét v přirozeném prostředí i v ateliéru za použití umělého osvětlení
- předvede základy osvětlování a práci s elektronickým bleskem
- vytvoří krátký animovaný film podle vlastního scénáře
- vyfotografuje sérii reportážních snímků z divadelního nebo hudebního vystoupení

3.ročník

- používá pokročilé editační nástroje pro úpravu fotografií v počítači
- vytvoří grafický návrh plakátu, letáku a pozvánky
- navrhne, natočí a sestříhá krátký autorský videoklip nebo videofilm
- inscenuje fotografické zátiší za použití skleněných objektů a kovů
- rozpozná způsob osvětlení u vzorových fotografií a dovede je napodobit
- vysvětlí základní pojmy z historie a teorie fotografie

4.ročník

- definuje technické požadavky pro tisk nebo jinou formu publikace fotografií
navrhne grafickou podobu autorské knihy s použitím kombinace fotografie a textu
- vytvoří grafický návrh webové prezentace vlastní tvorby
- provede prezentaci vlastní tvorby pro žáky nižších ročníků
- vysvětlí základní mezníky ve vývoji výtvarné fotografie a určí příkladů konkrétních autorů
- na základě vzorových fotografií odhadne přibližnou dobu jejich vzniku
- rozpozná autory nejvýznamnějších výtvarných děl druhé poloviny 20. století

6.3 Studijní zaměření Keramická tvorba

Charakteristika

Cílem předmětu je umožnit žákům rozvíjet plastické a prostorové cítění, od spontánní modelace k promyšlené stavbě celku. Obsahem modelování je trojrozměrné vyjadřování představ a reality. Keramické pojetí staví na keramických postupech, na tvarové stylizaci, na dekorativním zdobení i na redukované barevnosti.

Učivo předmětu je postaveno tak, aby žáci zvládli základní manuální dovednosti, osvojili si je a prohloubili si techniky používané při tvorbě uměleckých a dekorativních předmětů z keramiky. Podstatou tvarování je bezprostřední a současně inspirativní kontakt mezi materiálem a lidskou rukou, která proměňuje jeho tvar a podřizuje se jeho vlastnostem. Je nutné od počátku pěstovat u žáků přirozené keramické cítění a dodržovat základní keramické postupy. Keramické pojetí modelování respektuje vlastnosti keramické hlíny a způsoby pálení v peci. Omezená síla střepe a současně jeho dostatečná nosnost využívá tvarování plátu, stáčení šňůrek a pásků nebo stavění dutého tvaru. Součástí učiva je i dekorování keramiky a barevnost keramiky je dalším výrazovým prostředkem. Žáci se učí pracovat s barevnou paletou glazur, engob a oxidů a přirozeně s ní zacházet.

Plošná tvorba – jedinou vyučovanou technikou plošné tvorby je kresba, kterou žáci využívají k přípravným studiím. Součástí plošné tvorby je kresba podle skutečnosti, která rozvíjí schopnosti žáků zobrazovat realitu a využívat jí ve svých návrzích.

Vybrané keramické práce jsou součástí výtvarných projektů.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Keramická tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Poznámky:

- Výuka probíhá ve skupině složené z žáků 1. až 7. ročníku I. stupně, Přípravného studia II. stupně a 1. – 4. ročníku II. stupně.
- Výuka probíhá ve skupině maximálně 15 žáků.
- Žák starší 14 let, který nově nastupuje do studijního zaměření Keramická tvorba, zvládne během přípravného studia II. stupně objem látky I. stupně vzhledem k vyšší manuální zručnosti a psychické vyspělosti.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Keramická tvorba

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- uplatňuje charakteristické vlastnosti hlíny – tvárnost, spojovatelnost, tvarovou stálost
- používá techniku spirálového vrstvení, vykrájí jednoduché tvary z plátu
- experimentuje s otisky struktur různých materiálů, nástrojů, přírodnin
- předvede na elementární úrovni práci s glazurami, barvítka, engobami
- pojmenuje a správně zachází s pomůckami, nástroji a nářadím
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

2. ročník

- dodržuje zásady vícehledovosti – otáčí a pozoruje plastiku z různých stran během celého průběhu práce
- vytvoří plastický přepis skutečnosti, dodržuje reliéfní redukce výšek
- vystaví jednoduchý plastický tvar pomocí spirálového vrstvení, dutý tvar metodou vybírání, pracuje s plátem
- experimentuje se strukturou plastiky, gesticky zasahuje do povrchu hlíny
- zdokonaluje práci s glazurou, barvítka, engobou
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

3. ročník

- proměňuje měřítka velikostí modelovaných objektů, využívá zajímavé struktury, inspirované zajímavými tvary, používá tvarovou nadsázku
- postaví jednoduché plastické tvary z plátu, modeluje z jednoho kusu hlíny a používá techniku spirálového vrstvení a stavění menšího dutého tvaru
- samostatně vybere glazury, barvítka, engoby
- využívá postupy spojené s aplikací sádky, odlévání tvarů a struktur
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

4. ročník

- se zaměřuje na pochopení konstrukčních a vyjadřovacích vlastností hlíny v trojrozměrném vyjadřování a komponování tvaru
- technikou spirálového vrstvení postaví větší dutý tvar a vytvoří jednoduché i složité tvary z plátu
- dotváří povrch keramiky dekorováním a samostatně vybere a kombinuje glazury, barvítka a engoby
- pracuje s různými druhy keramických hmot

- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

5. ročník

- užívá techniky keramického i sochařského pojetí modelování, vytvoří plastický přepis skutečnosti
- uplatňuje vícehledovost, přehlednou výstavbu tvaru, pracuje s detailem, zvládá techniku spirálové vrstvení a stavění dutého tvaru, dokáže modelovat z plátu, z kornoutu
- využívá svoje znalosti techniky dekorování (glazury, barvítka, engoby)
- pracuje s různými druhy keramických hmot a zná jejich využití
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

6. ročník

- komponuje keramickou či sochařskou hmotu – posouvá a spojuje části geometrických těles, vzájemně provazuje několik tvarů
- uplatňuje vícehledovost, přehlednou stavbu tvaru, pracuje s výrazem detailů
- využívá sochařské i keramické pojetí hlíny a postaví složitý dutý tvar, modeluje z plátu, z kornoutu a kombinuje techniky modelování
- uplatňuje směry užití keramiky
- používá svoje znalosti techniky dekorování glazurami, barvítka, engobou a použitím oxidů v keramice
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

7. ročník

- propojuje hlínu s jinými materiály, vytváří neobvyklá materiálová i myšlenková spojení
- samostatně vytváří design nádob a jiných užitných předmětů
- vymodeluje portrét a figuru
- vystaví složitý dutý tvar technikou spirálového vrstvení i technikou z plátu podle svého návrhu
- rozmyslí dekorování keramického výrobku dostupnými technikami, dekorování před přežahem i po přežahu
- řeší keramiku s vědomím souvislostí mezi materiálem, užitnou formou a zamýšlenou funkcí
- dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

II. stupeň

Žák:

Základní výtvarná příprava II. stupně – Keramická tvorba

- uplatňuje charakteristické vlastnosti hlíny – tvárnost, spojovatelnost, tvarovou stálost
- používá techniku spirálového vrstvení, vykrájí jednoduché tvary z plátu
- experimentuje s otisky struktur různých materiálů, nástrojů, přírodnin
- předvede na elementární úrovni práci s glazurami, barvítka, engobami
- pojmenuje a správně zachází s pomůckami, nástroji a nářadím
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

1. ročník

- se zaměřuje na přehlednou stavbu tvaru, porovnává a pracuje s jednotlivými detaily
- zdokonaluje postupy spojené s aplikací sádry, odlévání tvarů a struktur
- technikou spirálového vrstvení postaví větší dutý tvar a vytvoří jednoduché i složité tvary z plátu
- samostatně dekoruje povrch keramiky a vybere a kombinuje glazury, barvítka a engoby
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

2. ročník

- komponuje keramickou či sochařskou hmotu – posouvá a spojuje části geometrických těles, vzájemně provazuje několik tvarů
- vysvětlí techniky keramického i sochařského pojetí modelování, pracuje s detailem, zvládá techniku spirálové vrstvení a stavění dutého tvaru a modeluje z plátu, z kornoutu
- navazuje na svoje znalosti techniky dekorování (glazury, barvítka, engoby)
- kombinuje různé druhy keramických hmot a vysvětlí jejich využití
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

3. ročník

- navazuje na znalosti konstrukčních a vyjadřovacích vlastností hlíny v trojrozměrném vyjadřování a komponování tvarů
- obohacuje sochařské i keramické pojetí hlíny a postaví složitý dutý tvar, modeluje z plátu, z kornoutu a kombinuje techniky modelování
- uplatňuje směry užití keramiky
- experimentuje s technikami dekorování glazurami, barvítky, engobou a oxidy v keramice
- uplatňuje zásady bezpečnosti a hygieny práce

4. ročník

- využívá možností kombinací keramického i sochařského pojetí s netradičními materiály
- postaví složitý dutý tvar technikou spirálového vrstvení i technikou z plátu podle svého návrhu
- využívá znalostí dekorování keramického výrobku dostupnými technikami, dekorování před přežahem i po přežahu
- realizuje keramiku s vědomím souvislostí mezi materiálem, užitnou formou a zamýšlenou funkcí
- dodržuje základní hygienické a bezpečnostní pravidla

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

7.1 Přípravné studium

Učební plán

Přípravná taneční výchova	1
Přípravné studium II. stupně	2

Poznámky:

- Učební osnovy Přípravné taneční výchovy (před I. stupněm) a Přípravného studia (před II. stupněm) uvádíme pro větší přehlednost (kontinuita vzdělávání) u jednotlivých studijních zaměření – Klasický tanec, Současný tanec, Irský tanec
- Přípravné studium II. stupně je určeno pouze začátečníkům starším 14 let, kteří nemohou být zařazeni vzhledem k věku do I. stupně. Výstupy uvedeny u konkrétního studijního zaměření – Klasický tanec, Současný tanec, Irský tanec
- Výuka probíhá ve skupinách maximálně 15 - 20 žáků.
- Přípravná taneční výchova může být rozšířena na 2 vyučovací hodiny týdně.

7.2 Studijní zaměření Klasický tanec

Charakteristika

Cílem výuky v tanečním oboru je podchytit a dále rozvíjet taneční a muzikální schopnosti žáků.

Klasický tanec je základní taneční technika, která kultivuje pohybový projev a poskytuje elementární dovednosti a návyky pro úspěšné zvládnutí všech dalších tanečních technik, kterými se dá plynule na tuto techniku navázat (např. moderní tanec, společenský tanec, street dance, lidový tanec a pod.), je používán jako průprava pro krasobruslaře a gymnasty, a jeho zvládnutí umožní tanečníkovi i velmi technicky náročný projev.

Zvládnutí techniky klasického tance přispívá k optimálnímu a zdravému vývoji pohybového aparátu dítěte (rovnoměrně jsou zatěžovány všechny svalové skupiny, žák si uvědomuje, naučí se správnému držení těla, kultivovanému pohybovému projevu a citlivému vnímání a vyjadřování hudby) touto taneční technikou lze velmi úspěšně předcházet vadnému držení páteře, lze ji považovat za rehabilitační metodu v oblasti držení těla a vývoje klenby nohy.

Prvky klasické taneční techniky se v současné době prolínají s ostatními technikami, jejich vzájemné propojení je velmi obohacující pro moderní taneční styly, které tím získávají na efektnosti.

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava klasického tance	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Poznámky:

- Výuka probíhá ve skupinách maximálně 15 žáků.
- Výuka v tanečním souboru probíhá ve skupině minimálně 5 žáků.
- Do skupin jsou žáci zařazováni zpravidla podle věku, ale v jedné skupině mohou být žáci různých (věkově si blízkých) ročníků.
- Výuka na II. stupni probíhá ve skupinách, kde mohou být společně žáci různých ročníků II. stupně i žáci Přípravného studia II. stupně. Navzájem si pomáhají a zkušenější žáci mohou být příkladem a inspirací pro žáky nové.
- Ve Studijním zaměření Klasický tanec bude žák vzděláván i v lidovém a moderním tanci, jeho taneční vzdělání tak bude ucelené, získá přehled a dovednosti ve všech základních tanečních oblastech.
- Po ukončení tohoto studia se může podle svých schopností uplatnit v jakémkoli amatérském tanečním souboru nebo má možnost pokračovat ve studiu na profesionální úrovni.
- Všechny předměty ve výuce se budou prolínat, přičemž hlavní důraz je kladen na techniku klasického tance.
- Celá výuka je přizpůsobena individuálním možnostem, schopnostem a fyziologickým předpokladům žáka.
- Žák se učí kolektivní spolupráci a odpovědnosti za společné dílo.
- Žák veřejně prezentuje nastudovanou choreografii ve všech ročnících, včetně PTV.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Taneční průprava klasického tance

Přípravná taneční výchova klasického tance

Žák:

- hravým způsobem vytvoří návyk správného držení těla, předvede elementární pružnost a obratnost, orientuje se v prostoru, rozvine základy rytmického cítění, intonace, rozliší dynamiku
- předvede pohybovou fantazii a taneční cítění

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- provede jednoduchá rytmická cvičení
- se správně orientuje v sále (kruh, diagonála, řada apod.)
- vyjádří jednoduchý rytmus – koordinace pohybu v daném tempu, tempové změny
- na elementární úrovni správně drží tělo, v základních polohách na místě, na zemi i v pohybu z místa
- předvede pohyblivost v kloubech (podle individuálních anatomických možností)
- na elementární úrovni správně předvede taneční chůzi, běh, poskočný krok, cval, koníčkový přeskok, trampolínové výskoky

2. ročník

- správně drží tělo v polohách na místě, na zemi i v pohybu z místa
- předvede podle svých anatomických schopností zvýšený rozsah kloubů a posílený svalový tonus
- předvede precizněji základní taneční prvky, práci s nártem, předvede polkový krok rovně i v natáčení
- provede pohyb vázaný, měkký i ostrý
- rozliší v hudbě náladu (pohybově ji vyjádří)
- vysvětlí 2/4 a 3/4 takt
- natočí se o 90° a 180° a otočí se o 360°

3. ročník

- předvede dobře zvládnuté držení těla, pamatuje si a čistě provede delší pohybové vazby
- předvede zvýšený rozsah kloubů a pružnost páteře
- předvede základní prvky obratnosti (kotouly, převaly)
- předvede přemet stranou
- provede cval, přísunný krok, koníčkový přeskok, výskok s přednožením
- zatančí základní taneční kroky (polkový, pérovaný – sousedská, ovládá natáčení)

- prvky a vazby klasického tance provede v postavení čelem k tyči, v paralelním postavení i v I. a II. mírně vytočené pozici
- předvede základní pozice paží (1., 2., 3.)

4. ročník

- plně koordinuje pohyb celého těla s hudbou
- využívá probranou látku v taneční praxi
- má přehled o základech dějin hudby a tance - vyjmenuje některé české i cizí hudební skladatele a jejich nejvýznamnější díla, vysvětlí základní pojmy divadelních forem – opera, balet, činohra, vyjmenuje nejvýznamnější baletní díla)
- předvede postavení čelem i bokem k tyči v I., II. a V. pozici a dle svých dispozic provede základní prvky, které dále uplatní i v postavení na volnosti
- předvede vypracovaný pohyb paží
- provede základní malé skoky
- formou různých tanečních vazeb uplatní svoje dovednosti-základní taneční kroky z oblasti lidových tanců (polkový, valčíkový krok, obkročák)
- provede vazby taneční gymnastiky, které jsou obohaceny prvky současného tance, moderních tanečních směrů (Limon technika, Graham technika)
- v taneční improvizaci rozliší taneční směry, sestaví krátkou taneční vazbu a zhodnotí její provedení
- zhodnotí shlednuté dílo

5. ročník

- podle svých individuálních možností předvede všechny základní prvky v postavení čelem i bokem k tyči ve všech pozicích
- předvede otáčení po diagonále, v postupu vpřed o 360°, užije princip otáčení (práce hlavy)
- podle individuálních možností = technicky dostatečně připravený žák předvede správné postavení na špičkách v postavení u tyče i na volnosti
- v port de brase paží využívá všech pozic
- žák zatančí základy lidových tanců českých
- žák využívá prvky moderního tance v nacvičovaných choreografiích, prvky Graham techniky již provede precizně
- zvládá různé druhy běhů, švihů a skoků, které aplikuje v krátkých vazbách
- v taneční improvizaci vyjádří náladu i rytmus hudby
- provede přemet stranou

6. ročník

- zatančí delší vazby na volnosti s využitím točení i skoků
- všechny prvky klasického tance, které jsou již probrány, provede nejen technicky správně (dle možností), ale i s tanečním a muzikálním prožitkem
- dobře koordinuje pohyb celého těla i paží
- žák, který již tančí na špičkách, provede kratší vazby na volnosti
- využívá všechny dovednosti v přesně prováděných vazbách, zatančí i delší choreografický celek v souladu s hudbou i s ostatními žáky

- zhodnotí výkon svůj i svých spolužáků, rozpozná chyby i jejich příčiny, zejména nedostatky v držení těla a nepřesnosti rytmické
- předvede základy tanců moravských a podle technických předpokladů i tanců cizích národů
- zhodnotí shlédnuté taneční dílo

7. ročník

- užívá dokonale celkovou koordinaci těla
- pohybem vyjádří danou hudební předlohu
- zatančí delší choreografii, technicky i muzikálně přesně
- v případě, že se věnuje tanci na špičkách, zařadí již delší a složitější vazby na volnosti, zatančí krátký choreografický celek s využitím této techniky
- koordinuje hlavu, paže, trup
- předvede adagiové i allegrové vazby
- dle individuálních možností a schopností zatančí delší choreografický celek, kde uplatní získané dovednosti-impulzy, vlny, převaly, obraty, skoky, izolace, velmi jednoduché akrobatické prvky
- předvede prvky lidových tanců českých, moravských, slovenských a základy některých tanců cizích národů (španělský, polský, maďarský, ruský a pod.)

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede vypracované držení těla, při cvičení na zemi i v pohybu v prostoru
- samostatně využívá průpravná cvičení taneční gymnastiky pro vlastní rozcvičení
- předvede při tanci rytmickou i pohybovou přesnost
- ve všech tanečních technikách tančí delší vazby a choreografie
- spolupracuje s tanečním partnerem

2. ročník

- předvede vypracované perfektní držení těla
- ukáže zdatnost v technických cvičeních větší náročnosti
- v taneční improvizaci citlivě vyjádří danou hudební předlohu
- ve všech tanečních technikách tančí složitější taneční celky s využitím dovedností ze 7. ročníku I. stupně v obtížnější verzi
- má přehled o dění na profesionální taneční scéně a objektivně zhodnotí výkony své i druhých tanečníků

3. ročník

- tančí vazby, v nichž využívá znalosti všech tanečních technik
- vyjádří přesně rytmus i charakter dané hudební předlohy
- spolupracuje s partnerem i větší skupinou tanečníků

- v nastudované choreografii využívá všechny taneční techniky na vysoké úrovni a charakter hudební předlohy vyjadřuje výrazem

4. ročník

- provede náročná technická cvičení s propojením všech vyučovaných tanečních technik, zapojuje paže i tělo, má vypracované perfektní držení těla, točí piruety, skáče velké skoky i vazby malých skoků
- improvizuje a využívá svoje dovednosti v tanečních vazbách, které sám vytváří
- samostatně se rozcvičí i procvičí choreografii
- zasvěceně zhodnotí svůj i cizí taneční výkon, má přehled v nejzákladnějších dějinách tance

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Klasický tanec

- se orientuje v rytmu
- provede všechna průpravná cvičení na zemi
- provede základní prvky taneční gymnastiky v prostoru i na zemi
- předvede základní kroky lidového tance
- se orientuje v základních pozicích a prvcích klasického tance

1. ročník

- předvede správné držení těla
- se orientuje v rytmu i v prostoru
- provede základní prvky taneční gymnastiky na zemi i v prostoru
- předvede základní prvky lidového tance
- v taneční improvizaci reaguje citlivě na změny rytmu i charakteru hudby

2. ročník

- správně drží tělo v sedu i lehu na zemi a v pohybu v prostoru
- se orientuje v rytmu
- předvede základní prvky taneční gymnastiky na zemi (Graham technika) i v prostoru
- provede základní prvky lidového tance v základní podobě i v krátkých vazbách (poskočný krok, cval, přísunný krok, polka v natáčení i otáčení)
- předvede základní prvky klasického tance v postavení čelem i bokem k tyči a na volnosti v základní podobě i v krátkých vazbách

3. ročník

- v taneční improvizaci využívá znalosti a dovednosti, získané ve druhém ročníku
- kvalitně provede prvky klasického tance, lidového tance, moderního tance v základní podobě i v krátkých vazbách
- se správně orientuje v rytmu
- vysvětlí základní pojmy z oblasti dějin hudby a tance

4. ročník

- v taneční improvizaci vyjádří rytmus i charakter hudby a aplikuje prvky klasického, lidového i moderního tance
- spolupracuje s partnerem a dobře se orientuje v prostoru
- zatančí krátkou taneční variaci
- objektivně zhodnotí svůj i cizí taneční výkon

7.3 Studijní zaměření Současný tanec

Charakteristika

Třída současného tance projde základní taneční přípravou, bude se věnovat základům důležitých technik - klasický tanec a různé moderní techniky. Získá základní všeobecný taneční rozhled a dobrý technický základ. Specializace se pak projeví v hlubším rozvíjení různých technik současného tance a jeho trendů - práce s podlahou, improvizace, kontaktní improvizace (s partnerem i ve skupině), up side down, posloupnost a následnost v těle, práce s pohybem samotným, uvědomění si těla a práce s jeho zákonitostmi, práce s váhou, práce s extrémami, rozvoj schopnosti se samostatně vyjadřovat a tvořit, schopnost samostatně zpracovat specifická zadání, cítění nejen sebe sama ale i svého okolí. Pěstuje se otevřenost novému, chuť se rozvíjet a hledat jiné, nové, další...

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Současný tanec	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Poznámky:

- Výuka v Přípravné taneční výchově probíhá ve skupinách maximálně 15 – 20 žáků.
- Výuka v základním studiu I. a II. stupně probíhá ve skupinách maximálně 15 žáků.
- Výuka v tanečním souboru probíhá ve skupině minimálně 5 žáků.
- Do skupin jsou žáci zařazováni zpravidla podle věku, ale v jedné skupině mohou být žáci různých (věkově si blízkých) ročníků.
- Výuka na II. stupni probíhá ve skupinách, kde mohou být společně žáci různých ročníků II. stupně i žáci Přípravného studia II. stupně. Navzájem si pomáhají a zkušenější žáci mohou být příkladem a inspirací pro žáky nové.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Současný tanec

Přípravná taneční výchova současného tance

Žák:

- předvede správné držení těla
- se postaví v 1. a 2. paralelní pozici
- se rozestaví ve skupině a prostoru (skupinová formace, diagonála, kruh, dvojice, řada, zástup)
- pozná, a ve svém pohybu reflektuje jednoduché hudební tempo a dynamiku (pomalu, rychle, jemně, razantně)
- vytleská jednoduchý rytmus, počítá do 8
- předvede jednoduché malé skoky a poskoky

- na zemi provede nejjednodušší převaly, polohu X
- roluje páteř
- předvede protahovací cviky zlepšující rozsahy a zvyšující flexibilitu
- velmi jednoduše fragmentuje a izoluje části těla
- provede jednoduché krouživé pohyby
- improvizuje na elementární úrovni s hudebním doprovodem
- na velmi elementární úrovni předvede nejzákladnější baletní prvky

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- se postaví v 1. a 2. vytočené pozici, vtočí a vytočí kyčelní kloub
- postupně odvine chodidlo
- na podlaze provede více druhů jednoduchých převalů
- předvede jednoduché střední skoky
- lépe izoluje hrudník, předvede základní klony těla
- předvede některé základní baletní prvky
- správně drží paže v druhé pozici
- provede základní krokové variace a přípravu na piruety, např. trojkročku, výdrž na relevé
- při improvizaci reflektuje hudbu nebo zadání

2. ročník

- vytleská složitější rytmus
- jednoduchá technická cvičení provede v paralelní i v první vytočené pozici
- provede jednoduchý pohyb od hlavy – vlna páteře
- při improvizaci reflektuje hudbu i zadání
- správně drží paže v základních pozicích
- předvede přípravné cviky pro upside down
- izoluje hlavu, hrudník a pánev do 4 základních směrů (vpřed, vzad, do stran)
- provede rovný předklon (flatback)
- provede jednoduché otočky, jednoduchou piruetu v paralelní pozici na passé
- předvede přípravu na partnering ve dvojici, tah za ruce
- provede jednoduché bounces
- předvede zadržení v jednoduchém pohybu (suspense)
- provede jednoduché velké skoky, při skocích správně uplatní paže
- vytvoří vlastní krátký pohybový materiál, sám i se spolužáky

3. ročník

- na podlaze provede jednoduchá cvičení
- samostatně obrátí jednoduché cvičení na druhou stranu (zadání vpravo sám aplikuje správně vlevo)
- provede jednoduché spirály a rotace
- předvede přípravu na partnering ve dvojici, tlak

- přenese váhu na ruce
- krátce diskutuje a zhodnotí taneční výkony
- předvede jednoduché skokové variace
- provede rovnovážné cviky
- improvizuje ve dvojicích

4. ročník

- jednoduchá technická cvičení provede i se zařazením páté pozice
- po zemi se pohybuje i ve střední úrovni
- předá malé množství váhy partnerovi při partneringu /dovede část partnerovy váhy přijmout
- přenese váhu na ruce v pohybu do prostoru
- při improvizaci reflektuje i složitější zadání a hudbu
- improvizuje ve skupině
- vytvoří vlastní krátký pohybový materiál reflektující specifické zadání
- kloní tělo s rotací
- následuje pohyb za zadanou částí těla
- provede složitější a náročnější stretching
- předvede variaci do prostoru ve skupině

5. ročník

- provede složitější technická cvičení a baletní prvky s jednoduchým zapojením rukou
- na podlaze provede složitější cvičení
- sám obrátí na druhou stranu i složitější cvičení
- při improvizaci se složitějším zadáním pracuje i s omezením v rámci zadání
- předvede kontaktní improvizaci
- aplikuje naučené zásady partneringu i ve skupinové práci
- předvede složitější skokové variace
- interpretuje nálady, rozliší a předvede protikladné extrémy

6. ročník

- v technických cvičeních ukáže požadovanou kvalitu pohybu
- rozliší různé kvality pohybu, např.: švihem, tahem, váhou, plynule, fragmentovaně, ostře atd.
- improvizuje i na podlaze
- při práci vědomě aplikuje doposud naučené zásady a zákonitosti
- pracuje s váhou vlastního těla
- provede složitější rotace a spirály
- provede základní upside down prvky i ve variaci
- pracuje s momenty mimo rovnováhu (off balanc)
- zadrží pohyb i ve složitějším pohybu (suspense)
- fixuje pohybový materiál s partnerem v rámci partneringu

7. ročník

- do technických cvičení zapojí složitější kombinaci rukou, případně i jednoduché klony v těle
- kvalitně pracuje s podlahou v rámci delších cvičení

- vytvoří vlastní delší a propracovaný pohybový materiál na základě uplatnění znalosti technik současného tance, který vysvětlí ostatním za pomoci učitele
- předvede jednoduché zvedačky s přenosem váhy a s využitím těžiště/centra
- předvede delší a různorodé skokové variace
- vyvine následný pohyb od libovolné větší části těla
- stretching provede správně i samostatně

Poznámka:

Rytmické hodiny – spolupráce s korepetitorem, živá hudba

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- předvede těžší floorworkovou variaci
- v technickém cvičení předvede více druhů baletních prvků a pojmenuje je
- předvede delší skokovou či taneční variaci
- předvede některé prvky up side down
- sám si vymyslí téma improvizace a předvede jej

2. ročník

- provede různá technická cvičení větší náročnosti
- na zemi je zkušený, aplikuje princip následnosti a posloupnosti, je kompaktní, fragmentuje
- předvede kontaktní improvizaci, je citlivý a vnímavý k partnerovi a okolí
- improvizuje různými způsoby, které dobře ovládá a rozliší
- předvede náročnější skoky a skokové variace
- pracuje s váhou těla (svého i partnerova) a s centrem (těžištěm)

3. ročník

- ze zadaných prvků vytvoří krátkou variaci
- předvede těžší prvky upside down
- vysvětlí a názorně předvede princip posloupnosti a následnosti
- sám vymyslí zadání pro kontaktní improvizaci a ve dvojici jej předvede
- vybere si druh piruety, kterou správně předvede a technicky vysvětlí

4. ročník

- provede náročná technická cvičení s prvky klasického tance, otočí různé druhy piruet, během technických cvičení zapojí ruce i tělo v různých kombinacích
- použije velké množství technických prvků floorworku, na zemi improvizuje či sám vytvoří pohybový materiál
- improvizuje i na jevišti v rámci představení
- z kontaktní improvizace načerpá pohybový materiál
- fragmentuje a izoluje, zkušeně uplatní princip posloupnosti a následnosti
- vystřídá různé kvality a dynamiky pohybu

- předvede komplikované skoky či skokové variace
- provede několik druhů zvedaček
- se samostatně rozcvičí i protáhne
- zhodnotí umělecké výkony

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Žák:

Přípravné studium II. stupně – Současný tanec

- předvede jednoduché převaly na zemi
- předvede nejzákladnější baletní prvky
- předvede správné držení těla, základní pozice nohou a rukou, klony těla
- samostatně improvizuje na základní úrovni
- předvede jednoduché skoky
- předvede krátkou taneční variaci
- se protáhne

1. ročník

- předvede jednoduchou floorworkovou variaci
- předvede jednoduché technické cvičení
- krátce zaimprovizuje
- předvede jednoduchou skokovou variaci
- předvede tah a tlak ve dvojici

2. ročník

- na zemi užívá základní techniku floorworku
- provede jednoduchá technická cvičení s prvky klasického tance
- improvizuje na dané téma a reflektuje hudební doprovod
- předvede základní malé i velké skoky
- v partneringu využívá tah a tlak, přijímání a dávání váhy
- provede jednoduchou kontaktní improvizaci

3. ročník

- ze zadaných prvků vytvoří krátkou variaci
- vysvětlí a předvede libovolný prvek upside down
- provede technické cvičení a pojmenuje jeho baletní prvky
- předvede delší skokovou či taneční variaci
- ve dvojici předvede krátký kontaktní duet

4. ročník

- na zemi provede náročnější floorworkové variace, improvizuje
- provede náročnější technická cvičení, zapojí do nich tělo a ruce
- předvede kontaktní improvizaci, je citlivý a vnímavý k partnerovy a okolí

- předvede náročnější skoky a skokové variace
- užívá jednoduché zvedačky
- v improvizaci projeví i drobné a detailní požadavky/úkoly
- se samostatně rozcvičí i protáhne
- zhodnotí umělecké výkony

7.4 Studijní zaměření Irský tanec

Charakteristika

Irský tanec má svůj původ již ve středověku, kdy se postupně vyvíjel jako lidový tanec tančený na venkovských sešlostech, step pak vykrytalizoval z vyťukávání rytmu původně v dřevákách. Současná podoba je až doménou konce minulého století. Tančit lze sólově i ve skupinách.

Nejzákladnější dělení je na tanec v měkkých botách, tzv. „*light shoes*“ a tvrdých (stepových) botách, tzv. „*heavy shoes*“.

Podmínkou tradičního pojetí irského tance je přímé držení těla a nehybné ruce podél něho, základem tzv. vytočená a zakřížená pozice nohou, tanec se pak odehrává v této pozici a téměř výhradně na špičkách.

Toto taneční odvětví je vhodné pro děti od cca 7 let, ale jeho výhodou je, že žák může začít v podstatě kdykoli. Dříve, ale s pomalejším postupem, i později až téměř v dospělosti a stále má šanci a dost času být i velmi úspěšný.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Irský tanec	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Základy tanečního umění	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Irský step				2	2	2	2	2	2	2	2

Poznámky:

- Výuka probíhá ve skupinách maximálně 15 žáků.
- Výuka v tanečním souboru probíhá ve skupině minimálně 5 žáků.
- Do skupin jsou žáci zařazováni zpravidla podle věku, ale v jedné skupině mohou být žáci různých (věkově si blízkých) ročníků.
- Výuka na II. stupni probíhá ve skupinách, kde mohou být společně žáci různých ročníků II. stupně i žáci Přípravného studia II. stupně. Navzájem si pomáhají a zkušenější žáci mohou být příkladem a inspirací pro žáky nové.
- Vyučovací předměty Irský tanec a Základy tanečního umění jsou vyučovány ve 14 denním cyklu, kdy jeden týden má předmět Irský tanec časovou dotaci 2h a druhý týden má předmět Irský tanec časovou dotaci 1h a předmět Základy tanečního umění časovou dotaci 1h.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Irský tanec

Přípravná taneční výchova irského tance

Žák:

- předvede základní pozici nohou s pravou nohou vpředu a základní držení těla
- orientuje se v prostoru a začíná vnímat i prostor druhých

- je seznámen se všemi třemi základními kroky irského tance („promenádní krok“, „side-step“, „trojky“)
- ovládá několik rytmických cvičení (vytleskávání)

I. stupeň

Cílem výuky irského tance na prvním stupni je zvládnutí všech 4 rytů pro měkké boty na úrovni beginners (začátečnické) a následně primary (mírně pokročilé) a 2 rytů pro boty tvrdé, stepové na úrovni beginners spolu s přípravou na úroveň primary.

Osvojení metodiky irského tance tak, aby žák na jejím základě dokázal sám vyvodit a poté i vysvětlit předpokládané správné provedení (co do techniky i např. přenosu váhy apod.) neznámého prvku.

Vybudování nadprůměrné fyzické kondice zahrnující výdrž, odolnost vůči únavě i pocitu diskomfortu a vynikající odrazové schopnosti, dále výbornou prostorovou orientaci a představivost, ohledy k druhým, vnitřní disciplínu, kooperativnost a stejně tak i rytmické cítění.

V neposlední řadě také teoretické i praktické seznámení žáků s dalšími základními tanečními styly a prvky pro ně charakteristickými, aby se orientovali obecně v taneční sféře jako takové.

Žáci zkoušejí krátké improvizace, pracují s rekvizitami.

Žák:

1. ročník

- předvede základní pozici nohou s pravou i levou nohou vpředu
- předvede správné držení těla v klidu a aplikuje ho nejprve v jednotlivých prvcích a krocích, následně v sekvencích a tanečním celku, a to přiměřeně své pokročilosti
- ukáže první tři základní kroky: promenádní krok (skip-2-3) vpřed i vzad, sedmičky (side-step), trojky, dále se seznámí s prvky: „point“, „heel“, „up“,
- zatančí naučené kroky a sekvence nejprve v základním rytmu nejnižší úrovně obtížnosti - beginners reelu
- koriguje těžiště svého těla, udrží se na jedné noze, provede na ní výskoky, postupně bez pomoci rukou a zbytku těla
- se orientuje v prostoru, usměrňuje svůj pohyb a ovládá ho, respektuje prostor ostatních
- předvede jednoduchá rytmická cvičení (vytleskávání, vydupávání apod.)

2. ročník

- doplní sérii základních kroků a prvků a předvede: „cut“, „jump-2-3“ a také kopy
- pojmenuje a předvede všechny prvky i kroky, které ovládá
- vytvoří jednoduché cvičení na tříbení rytmického cítění
- správně drží tělo i ruce podél těla v klidu
- dbá na rovnováhu a stabilitu
- předvede své odrazové schopnosti a pohybový rozsah odpovídající dvěma letům studia
- zatančí beginners reel, a předvede na elementární úrovni vybrané prvky rytmu – light jigu

3. ročník

- zatančí „beginners reel“ na soutěžní tempo, tedy 123
- zatančí beginners light jig na hudbu, která se blíží rychlostí předepsanému tempu, tedy 116
- předvede na elementární úrovni vybrané prvky tance ve třetím rytmu - beginners single jigu
- zdokonalí kroky a sekvence vyšší náročnosti i obtížnější kombinace zaměřené na trénink koordinace, správné zapojení svalů, ale i na přemýšlení a paměť
- dosáhne pohybového rozsahu potřebného pro úspěšné zvládnutí všech čtyř beginners tanců
- zhodnotí objektivně taneční výkon svůj i ostatních

4. ročník

- zatančí beginners single jig v požadované rychlosti (tedy tempo minimálně 121)
- předvede na elementární úrovni vybrané prvky a sekvence ze čtvrtého, posledního a nejobtížnějšího rytmu, který se tančí v měkkých botách, a tím je beginners slip jig
- vysvětlí, jak se všechny čtyři dosud zvládnuté rytmy od sebe liší
- spoluvytváří s ostatními krátkou choreografii s respektováním všech pravidel, která si osvojil i se správným zasazením do zvoleného rytmu

5. ročník

- zatančí beginners slip jig (požadované tempo 121) a ovládá nyní všechny čtyři beginners rytmy pro tanec v měkkých botách na předepsané rychlosti
- předvede jednotlivě vybrané kroky úrovně primary
- odhadne předem, jak budou zasazené do rytmu
- popíše technická cvičení, ve kterých se dobře orientuje, objasní, která jsou vhodná pro kterou chybu
- charakterizuje irské tradiční lidové tance, pro různý počet tanečníků, tzv. ceilí tance a zatančí jako první obyčejně „*The Walls of Limerick*“ (v reelovém rytmu) ze sbírky „*Třicet nejoblíbenějších ceilí tanců*““

6. ročník

- rozpozná při poslechu všech 6 soutěžních rytmů
- charakterizuje, co je pro který rytmus typické ať již v tanečních krocích nebo v hudbě
- koordinuje pohyby a drží správně tělo, pohybuje se harmonicky a elegantně – dostává se na úroveň primary reelu
- sestaví vlastní choreografii, kterou naučí ostatní
- správně používá potřebné svaly a svalové skupiny, předvede práci s výškou odrazu
- zatančí další ceilí tanec v reelovém rytmu podle sbírky „*Třicet nejoblíbenějších ceilí tanců*“, např. „*Galway Reel*“, „*Fairy Reel*“

7. ročník

- předvede všech 6 tanečních rytmů na beginners úrovni na hudbu, v předepsané rychlosti
- zatančí tanec v rytmu primary reelu (požadované tempo 116)
- předvádí vybrané prvky a sekvence také z rytmu – primary slip jigu
- zhodnotí výkony sebe i druhých, objasní příčiny chyb a navrhne způsob jejich odstranění
- definuje irský tanec, jeho logiku a princip jeho zvládnutí
- zatančí další ceilí tance v reelovém nebo light jigovém rytmu podle sbírky „*Třiceti*“

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žáci se intenzivně věnují opakování všeho, co si osvojili na I. stupni a zároveň pracují na výkonnostní úrovni intermediate v měkkých botách, což znamená zároveň i učení se zcela novým, velmi pokročilým, zejména skokovým prvkům, které kladou maximální důraz na délku a zpracování letových fází, a pochopitelně dokonalé držení těla, jehož absence by zde již žákovi zcela znemožnila (nikoli pouze zkomplikovala jako na úrovni primary) provedení prvku, proto zde jsou již součástí vyučovacích hodin nejen stabilizační, ale i posilovací cvičení, která žáci pravidelně vykonávají i doma.

Ve stepu zahajují žáci přípravy na úroveň primary a téměř zároveň i intermediate s tím, že intenzivní práce na zvládnutí primary bude hlavní náplní výuky od počátku 1. ročníku, kdežto intermediate bude vzhledem k vysoké obtížnosti spíše pozvolným seznamováním.

Cílem výuky na druhém stupni navazujícím na stupeň I. je, upevnit všechny nabyté dovednosti, které by již žák měl vykonávat automaticky a dává tak vzniknout požadovanému celkovému dojmu, který by měl irský tanec i step vytvářet. Tedy přes veškerou technickou a fyzickou obtížnost a rychlost působit velmi elegantně, esteticky, kompaktně a především lehce a nenuceně.

Také je zde hojně zařazována tvorba vlastních sekvencí a choreografií a také improvizace s důrazem na využití celého těla a s použitím znalostí ostatních tanečních technik z I. stupně. V hojné míře se pracuje na posílení celého těla.

Žák:

1. ročník

- dbá na technické základy, protože jejich dokonalost je základem úspěšného zvládnutí intermediate úrovně
- v nacvičených primary tancích fixuje bezchybné a jisté provedení a dále suverenitu v simulovaných zátěžových situacích
- předvede po krátké přípravě na hudbu kterýkoli ze 4 beginners tanců v měkkých botách
- respektuje zákonitosti vysokých odrazů v kombinaci se správným držením těla
- zatančí jednotlivě nově osvojené intermediate prvky
- předvede naučenou část zvoleného intermediate tance (volí se mezi int. reelem a int. slip jigem)

2. ročník

- samostatně modifikuje stávající technická cvičení tak, aby postihla vše, co je třeba procvičit a osvojit si
- předvede 1. krok (16 taktů), tedy prvních 8 taktů od pravé a levé nohy, zvoleného tance v měkkých botách
- se podílí na spoluvytváření choreografií s vyučujícím i spolužáky
- pojmenuje správně všechny taneční kroky a prvky všech úrovní, které se naučil
- popíše přesně všechna soutěžní pravidla a požadavky
- obohacuje svůj repertoár o další ceíl tance ze sbírky „Třiceti“

3. ročník

- provede bezchybně, jistě a správně všechna dosavadní technická cvičení
- zatančí na hudbu v kolektivu ostatních spolužáků jednodušší verzi zvoleného intermediate tance v měkkých botách, tedy 32 taktů
- udrží stabilní úroveň, techniku a předvedení až do konce požadovaného tanečního celku (na výkonu se vizuálně nepodepisuje únava)
- přiřadí správně tanec k hrající skladbě
- dodržuje ve vysoké míře technické zásady irského tance, které si osvojil

4. ročník

- zatančí sólově i v párech, skupinách a formacích
- v souladu s moderní irsko-taneční produkcí použije v kolektivních choreografiích spolu s naučenými tanečními kroky i práci rukou (ovládá tedy „figure dance“ i „show dance“)
- vysvětlí rozdíl mezi tradičním a moderním pojetím irského tance
- se orientuje v teorii i praxi irského tance a problematice s tím související
- uplatní následně znalost svého těla a toho, jak funguje i v běžném životě - lépe chodí i sedí
- se orientuje v nejrůznějších irsko-tanečních projektech (show) a vyjmenuje řadu známých tanečníků tohoto tanečního odvětví

Poznámka:

Výkonnost jednotlivců nelze již vůbec ujednotit, protože roli hraje nyní vše, od pohlaví a odolnosti vůči zátěži, přes vnitřní disciplínu jakou je žák vybaven, stupeň zvládnutí dosavadní látky, vrozený pohybový rozsah a cit pro vedení pohybu. Ve stepu pak schopnost dosáhnout souladu ve „slyšeném“ rytmu a jeho vytvoření koordinací vlastních nohou a celého těla, navíc se výrazně mění fyzické i výkonnostní možnosti a tělesné proporce nyní dospívající mládeže, což může znamenat i výrazné zhoršení doposud výborného žáka a samozřejmě, avšak méně často, i naopak.

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Pokud přichází žák, který s irským tancem a stepem nemá žádnou zkušenost, musí začít od samého začátku, viz. 1. ročník I. stupně.

V tomto případě žák samozřejmě postupuje rychleji vzhledem k vyšší zejména psychické vyspělosti a disciplíně, musí však postupně projít tímtež bez výjimky, přičemž zkušenost z jiného tanečního oboru mu, krom zvyku hýbat se, učit se taneční kroky a fungovat v kolektivu, není prakticky k ničemu.

Přípravné studium II. stupně

viz výstupy 1. – 3. ročníku I. stupně

1. ročník

viz výstupy 4. a 5. ročníku I. stupně

2. ročník

viz výstupy 6. ročníku I. stupně

3. ročník

viz výstupy 7. ročníku I. stupně

4. ročník

viz výstupy 1. ročníku II. stupně

Irský step

Poznámka:

Předmět Irský step mohou navštěvovat i žáci nižších ročníků podle svých individuálních zájmů a fyzických předpokladů a na doporučení učitele.

I. stupeň

Žák:

4. ročník

- pojmenuje typy stepových úderů
- provede jednotlivě tyto základní údery, ze kterých step sestává
- předvede kroky a sekvence v rytmu velmi pomalého reelu
- prezentuje kroky a sekvence také v prvním stepovém soutěžním rytmu - beginners treble/heavy jigu
- opraví chybu, u druhého tanečníka a předvede sám správně

5. ročník

- stepuje beginners treble/heavy jig a blíží se finální rychlosti, která by měla mít tempo 89
- pomalu zatančí vybrané kroky a sekvence ve druhém stepovém (celkově šestém a posledním) soutěžním rytmu - beginners hornpipe
- propojuje naučené sekvence kroků do sestavy
- vytleská zvukovou stopu, kterou by měly předvést jeho nohy, i rukama

6. ročník

- zatančí beginners hornpipe v pomalejším tempu s vysokou kvalitou úderů a přesným rytmem
- předvede beginners treble/heavy jig v požadované rychlosti 89
- dbá na precizní provedení v souladu s pravidly, která si osvojil
- odvodí správné provedení prvku či propojení dvou prvků, aniž je mu vysvětleno
- zapojuje se aktivně do tvorby sestav a choreografií

7. ročník

- předvede na výslednou rychlost, tedy 142, i beginners hornpipe
- obohacuje svůj repertoár o složitější a rychlejší sestavy v nesoutěžním stepovém rytmu – reelu
- se orientuje v problematice irského stepu a předvídá možné pokračování prvku, je-li mu předveden začátek
- předvede rychlejší a rytmicky náročnější kroky, které jsou přípravou na vyšší úroveň

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- žák předvede po krátké přípravě kterýkoli ze dvou stepových tanců úrovně beginners
- zasadí již přesněji stepové úderý do hrané skladby a tříbí úderovou techniku
- předvede naučenou část zvoleného stepového primary tance (volí se mezi prim. treble/heavy jigem a prim. hornpipem)
- využívá všechny nabyté informace a dovednosti k úspěšnému zvládnutí základů intermediate
- odhadne, kde by mohly nastat chyby, a tak se jich lépe vyvaruje

2. ročník

- zasadí do hudby jednotlivé vybrané sekvence či kroky ve spolupráci se spolužáky
- zatančí část zvoleného primary tance se správným rytmem a bez absence úderů
- předvede jednotlivě rozšiřující se soubor prvků a kroků úrovně intermediate
- přiřadí předvedený krok či sekvenci ke správnému rytmu

3. ročník

- porovná oba soutěžní stepové rytmy - treble/heavy jig a hornpipe – a definuje, čím se liší a co je pro každý z nich specifické
- ovládá správně rytmicky kroky do zvoleného stepového primary tance v pomalejším tempu případně i na pomalejší hudbu
- se orientuje v rytmu stepového reelu a zatančí i rychlé sekvence a sestavy
- propojuje osvojené prvky intermediate do předepsaných celků

4. ročník

- ovládá tanec v rytmu zvoleném v 1. ročníku/II. (častěji to bývá treble/heavy jig) a zatančí také do rytmických celků spojené kroky a sekvence druhého stepového tance
- předvede samostatně zvládnuté intermediate prvky a kroky
- respektuje kolektivní rytmus a dovede s jeho pomocí opravit vlastní nesrovnalost
- zatančí naučený materiál sebejistě i zcela sám a prezentuje svůj výkon suverénně před ostatními
- dbá na přesný rytmus a úderovou techniku

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Přípravné studium II. stupně

Žák navštěvuje pouze předměty Irský tanec a Základy tanečního umění

Viz. výstupy 1. – 3. ročníku I. stupně

1. ročník

Viz. výstupy 4. a 5. ročníku I. stupně

2. ročník

Viz. výstupy 6. ročníku I. stupně

3. ročník

Viz. výstupy 7. ročníku I. stupně

4. ročník

Viz. výstupy 1. ročníku II. stupně

Základy tanečního umění

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- demonstruje 5 základních pozic nohou, které rozlišuje klasický tanec a porovná je se základní pozicí nohou v tanci irském

2. ročník

- předvede základní pozice paží (3 + 1 přípravná)

3. ročník

- využívá přirozené dokreslení pohybů těla rukama
- předvede krátkou improvizaci a práci s rekvizitou

4. ročník

- rozliší irský, klasický a současný tanec, vysvětlí základní odlišnosti i charakteristické rysy, rozpozná od sebe na základě krátké ukázky tyto tři styly

5. ročník

- stručně vysvětlí rozdíl mezi irským stepem a stepem americkým, tzv. „tap dancem“, popíše, co mají společného a v čem se liší
- zvládá základní kroky valčíku a polky a vysvětlí rozdíl v rytmech, na které se tyto tance tančí, při poslechu tyto tance rozpozná

6. ročník

- zvládá základními kroky některého ze standardních tanců (např. valz, tango...)
- předvede držení rukou (pánské a dámské standardní držení)
- vyjmenuje všech pět druhů standardních tanců

7. ročník

- orientuje se krom standardních tanců také v tancích latinsko-amerických
- vyjmenuje všech pět druhů latinsko-amerických tanců
- předvede během krátké improvizace práci s celým tělem, s použitím osvojených technik

II. stupeň – studium navazující na I. stupeň

Žák:

1. ročník

- propojuje irsko-taneční kroky se základní prací rukou (různé druhy držení se s partnerem, ruce v bok, podtočky...)
- zvládá během svého tanečního výkonu „tradiční irské“ držení rukou v klidu, i využívání rukou tříbené mimo jiné i ceilí tanci

2. ročník

- rozvine a prohloubí své vědomosti a dovednosti v oblasti ostatních tanečních odvětví (teorie i praxe)

3. ročník

- propojuje irsko-taneční kroky s pokročilejší prací rukou
- určí dle hrající hudby taneční styl, případně přímo druh tance, který na ni má být tančen a předvede sám krátkou ukázkou, jde-li o odvětví, které bylo probráno i prakticky

4. ročník

- popíše charakteristické rysy nejrozšířenějších tanečních stylů
- předvede krátké ukázky, které disponují nejtypičtějšími prvky daného odvětví
- vysvětlí původ a historii nejrozšířenějších forem tance
- na základě dlouhodobého tříbení vkusu a citu porovná profesionální a amatérské představení

II. stupeň – studium pro začátečníky starší 14 let

Přípravné studium II. stupně

Žák navštěvuje pouze předměty Irský tanec a Základy tanečního umění
viz výstupy 1. – 3. ročníku I. stupně

1. ročník

Viz. výstupy 4. a 5. ročníku I. stupně

2. ročník

Viz. výstupy 6. ročníku I. stupně

3. ročník

Viz. výstupy 7. ročníku I. stupně

4. ročník

Viz. výstupy 1. ročníku II. stupně

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ - DRAMATICKÉHO OBORU

8.1 Přípravné studium

Přípravná dramatická výchova

Charakteristika

Studiu na literárně - dramatickém oboru předchází přípravná dramatická výchova. Hlavním obsahem práce je jednoduchá dramatická hra, založená především na cíleně volené pohybové činnosti celé skupiny. Dramatická hra je také hlavní rámcovou motivací pro doplňující hry a technická cvičení pohybová, mluvní a hudebně rytmičká.

Materiálem, s kterým v hodinách pracujeme, jsou rytmičká říkadla, krátké básničky, jednoduché pohádky i krátké situace z vlastní zkušenosti žáků.

Kritériem postupu do 1. ročníku je zvládnutí základního pravidla dramatické hry, t.j. schopnosti aktivně se zúčastnit společné hry.

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	1	1

Poznámka:

- Přípravná dramatická výchova může být rozšířena na 2 vyučovací hodiny týdně.

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Přípravná dramatická výchova	1
Dramatická průprava II. stupně	2
Přednes	1

Poznámky:

- Přípravná dramatická výchova může být rozšířena na 2 vyučovací hodiny týdně.
- Do přípravného studia II. stupně jsou zařazeni nově nastupující žáci starší 14 let, kteří nemohou být vzhledem ke svému věku zařazeni do studia I. stupně. Takto nově nastupující žáci si během přípravného studia II. stupně zvládnou osvojit objem látky prvního stupně vzhledem k vyšší psychické vyspělosti a disciplíně.
- Předmět Přednes je součástí Přípravného studia II. stupně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná dramatická výchova

Žák:

- se spontánně zapojuje do společné hry
- ve cvičeních a hrách uplatní základy pohybu v prostoru
- respektuje ostatní členy kolektivu ve společné hře

- předvede na elementární úrovni správné držení těla
- propojuje rytmická říkadla a básničky s jejich pohybovým vyjádřením

Přípravné studium II. stupně – studium pro začátečníky starší 14 let

Dramatická průprava II. stupně

- v dramatické etudě vyjádří vlastní námět
- fixuje tvar dramatické etudy
- vyjádří daný hudební námět formou dramatické pohybové improvizace
- předvede jednoduchou slovní improvizaci
- zahraje pohybovou etudu s předmětem
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru v ročníkovém představení
- dbá na přirozené a pravdivé jednání – podle žánru
- zhodnotí dramatické nebo literární dílo, kriticky reflektuje práci svou i druhých a sám přijímá kritiku vlastní práce
- se podílí na naplnění dramaturgického i režijního plánu dramatického tvaru

8.2 Studijní zaměření Dramatická tvorba

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	2	2	2	2	2	2	2				
Přednes			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dramatická tvorba								2	2	2	2

Poznámky:

- Výuka na I. i II. stupni probíhá ve skupinách maximálně 10 žáků v kolektivních předmětech, v předmětu Přednes ve skupině maximálně 5 žáků.
- Do skupin (v I. i II. stupni) jsou žáci zařazováni zpravidla podle věku, ale v jedné skupině mohou být i žáci různých ročníků. Navzájem si pomáhají a zkušenější žáci mohou být příkladem a inspirací pro žáky nové.
- Do vyučovacího předmětu Přednes je možné zařadit i talentované žáky 1. a 2. ročníku I. stupně, pokud to umožňuje kapacita skupiny.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Dramatická průprava

Charakteristika

Hlavním obsahem předmětu je komplexní tvořivá dramatická činnost vycházející z dětské dramatické hry, založené především na tvořivé improvizaci. Zahrnuje všechny složky dramatického

projevu včetně práce s improvizovanou loutkou, a integruje základní prvky průpravných činností pohybových, mluvních i hudebně rytmičných.

S ohledem na věk a ročník žáků se rozvíjí od spontánního dětského dramatického projevu k vytvoření schopnosti samostatně, osobitě, přirozeně a přitom kultivovaně se vyjadřovat v sociální i umělecké komunikaci dramatickým (pohybovým, mluvním) projevem. Zahrnuje i pohybovou a mluvní přípravu zaměřenou k rozvoji technických i výrazových dovedností. Základním metodickým principem je dramatická hra, která integruje průpravné činnosti a učí žáky tvořivě přistupovat k zadané předloze.

Nedílnou součástí předmětu je pak příprava společného veřejného vystoupení (obvykle v závěru školního roku). Tato práce umožňuje žákům v uceleném tvaru prakticky uplatnit a ověřit si dovednosti získané ve vyučovacím procesu a výsledek zveřejnit. Práce na přípravě představení učí žáky podřizovat se zájmu celku a vede členy kolektivu k vzájemné odpovědnosti.

Součástí předmětu jsou i činnosti spadající do oblasti recepce a reflexe diskuse o shlédnutých představeních, etudách i improvizacích i o výkonech vlastních.

I. stupeň

Žák:

1. ročník:

- uplatní zásady správného držení těla
- v jednoduchých artikulačních cvičeních a říkadlech využívá rytmičnost a melodičnost řeči
- v jednoduché pohybové dramatické hře vnímá své partnery v prostoru a reaguje na ně
- předvede jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem
- předvede jednoduchou partnerskou hru se zástupnou rekvizitou
- využívá možnost hry s předměty jako s loutkami, aplikuje základní princip jejich „oživování“

2. ročník

- v krátké etudě zahraje jednoduchý dramatický děj: uvědomuje si svou roli a úkol v příběhu
- vytvoří jednoduchou improvizovanou loutku a v etudě s ní uplatní základní principy jejího oživování včetně zvuku
- ve cvičeních koordinuje jednoduchý rytmický pohyb se zvukem
- v hlasových cvičeních použije prodloužený výdech a základy dechové opory
- výše pojmenované dovednosti využívá při přípravě společného veřejného vystoupení

3. ročník

- v jednoduchých etudách přizpůsobí své jednání změně zadaných okolností
- předvede jednoduchou zadanou etudu nebo dramatizaci a zachová její formu i při výměně rolí
- předvede ve cvičeních hru s předmětem
- v pohybových cvičeních vědomě použije napětí a uvolnění a změnu dynamiky
- ve skupinové spolupráci vymyslí děj krátké etudy a po krátké domluvě ho zahraje

4. ročník

- v kolektivní improvizaci zahraje jednoduchou dramatickou situaci s možností rozhodnout svým jednáním její řešení
- ve cvičeních použije základní principy stavby jednoduchého dramatického tvaru
- v etudách naváže kontakt s partnerem a vyjádří vztah k němu
- zahraje dialog s předmětem jako partnerem

5. ročník

- v dramatické etudě vyjádří vlastní námět
- fixuje tvar dramatické etudy
- vyjádří daný hudební námět formou dramatické pohybové improvizace
- předvede jednoduchou slovní improvizaci
- zahraje pohybovou etudu s předmětem
- využívá zkušenosti a poznatky získané v přípravných improvizčních cvičeních při přípravě představení

6. ročník

- vědomě uplatní v pohybových improvizacích na daný hudební námět prostorové, rytmické a dynamické cítění
- pomocí jednoduché náznakové rekvizity vstupuje do rolí a vystupuje z nich
- přispívá vlastními nápady k realizaci společného představení
- podílí se na realizaci výtvarného řešení představení (scéna, kostýmy)

7. ročník

- dbá na přirozené a pravdivé jednání – podle žánru
- zpracuje písemně etudu nebo improvizaci a realizuje ji
- kriticky zhodnotí dramatické nebo literární dílo a sám akceptuje kritiku své vlastní práce
- podílí se na naplnění dramaturgického i režijního plánu dramatického tvaru
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru v absolventském představení

Přednes

Charakteristika

Pro výuku předmětu přednes, který vyžaduje individuální práci s žáky, se ročník dělí na menší skupiny (2 – 5 žáků). Hlavním obsahem je práce na textu prózy, poezie apod. Předpokladem práce je volba přiměřeného textu z hlediska myšlenkových i uměleckých kvalit, které se žáci při hlubším seznamování s literaturou učí rozeznávat a hodnotit. Při výuce je dbáno na kulturu mluvního projevu, na využití technických dovedností, i na vědomé a tvořivé uplatňování základních výrazových prvků přednesu, které si žáci postupně osvojují, aby mohli přirozeně a kultivovaně sdělovat myšlenky zvoleného textu.

I. stupeň

Žák:

3. ročník

- ve cvičeních aplikuje správnou výslovnost vokálů
- při přednesu krátkého literárního textu vnímá diváka jako partnera (adresáta sdělení)

4. ročník

- v mluveném projevu uplatní správné technické návyky: dechovou oporu a rezonanci v masce
- s pomocí učitele si sám vybere text k individuálnímu přednesu
- při přednesu vybraného textu zaujme a vyjádří osobní vztah k tématu zvolené literární předlohy

5. ročník

- samostatně vede mluvní rozcvičku
- při přednesu literárního textu využívá vyjádření jednoduchého podtextu
- v individuálním přednesu aplikuje základní výrazové prvky přednesu (významový přízvuk, pauzu, intonaci, tempo, rytmus a dynamiku)

6. ročník

- při přednesu vyjádří myšlenku autorova textu a obohatí ji o vlastní interpretační postoj
- vědomě využívá základní výrazové prvky přednesu (viz 5. ročník) na náročnějších textech

7. ročník

- sám si vybere vhodnou předlohu textu pro individuální přednes
- a tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje

II. stupeň

Dramatická tvorba

Charakteristika

Výuka probíhá ve skupinách (max. 10 žáků), v nichž mohou být žáci všech ročníků II. stupně. Její osou je příprava kolektivního vystoupení – představení, při níž se žáci seznamují s různými fázemi tvůrčího procesu: od výběru předlohy, přes tvorbu scénáře, rozbor díla, vytváření situací a postav, využívání nejrozličnějších výrazových prostředků, využití hudby, scénografie, až po konečný divadelní tvar, který žáci předvedou publiku. V průběhu 4letého cyklu by se žáci měli setkávat s různými žánry: komedie, parodie, vlastní tvorba, večer poezie, kabaret, atd. a na základě toho se učit pracovat s různými styly, stylizací i nadsázkou.

V hodinách je podle potřeby věnován větší důraz a čas improvizaci, ve které žáci vycházejí ze svých okamžitých pocitů a nápadů. Zpružňují svoji představitost a pohotovost. Učí se reagovat na okamžité podněty určované zadáním (tématem, situací, použitými rekvizitami, hudbou) i partnery. Žáci se

procvičují jak v improvizaci pohybové, tak v improvizaci s textem. V některých případech si mohou ve skupinách domluvit hlavní body, děj i pointu.

Některé improvizace mohou být následně rozvíjeny i částečně fixovány pro veřejné vystoupení. Je možné využívat techniky a disciplíny používané v Improvizační lize (soutěži družstev v improvizaci).

Žák:

1. ročník

- ve společném představení vytvoří svoji postavu - roli s tím, že se soustřeďuje i na její vnitřní život
- chápe úkol své postavy ve stavbě představení a ten vysvětlí
- předvede práci s prostorovými vztahy na jevišti
- vystihne atmosféru vycházející z hudby a přenesení ji na diváka
- spontánně reaguje na podněty vnesené do improvizované hry partnerem
- tvořivým způsobem zpracuje zadání krátkých improvizovaných etud
- v pohybové improvizaci vyjádří charakter a atmosféru hudby

2. ročník

- při ztvárnění role využívá rozdílů mezi vlastní psychikou a psychikou postavy
- rozliší různé umělecké žánry
- zpracuje osnovu příběhu formou živých obrazů
- vědomě využívá stylizaci a nadsázku v práci na roli ve společném představení
- do skupinové improvizace vnáší vlastní nápady, které mění směr děje
- v pohybových improvizacích nonverbálně vyjádří krátký hudební motiv

3. ročník

- vytvoří divadelní postavu jak prostředky vnitřní herecké techniky (snahou vžít se do psychologie postavy), tak pomocí vnějších divadelních prostředků
- zhodnotí dramatické nebo literární dílo, včetně způsobu jeho provedení
- zpracuje vlastní námět v krátké propracované etudě
- v improvizovaných scénkách dodržuje zadaný žánr
- pracuje s tempem, změnou tempa, délkou a načasováním jednotlivých akcí ve společné improvizaci

4. ročník

- vědomě používá *základní divadelní prostředky*, vytváří charakter postavy s využitím stylizace v daném žánru
- vědomě uplatní zákonitosti výstavby dramatického tvaru
- se aktivně podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scéna, hudba, výběr vhodných rekvizit atd...)
- reaguje na kritiku své vlastní práce a zhodnotí práci druhých
- směřuje k vypointování improvizované etudy
- ve skupině zpracuje krátkou hudební předlohu ve vypointované divadelní etudě

Přednes

Charakteristika

Žáci individuálně nebo v menších skupinách dále rozvíjejí schopnosti tvořivé interpretace textové předlohy (poezie, prózy, úryvků z divadelních her). K práci se základními výrazovými prvky přednesu jako jsou významový přízvuk, pauza, intonace, tempo, rytmus a dynamika, se přidává i práce se stylizací a nadsázkou. Ale především snaha o osobité vyjádření vlastních pocitů a názorů. V úryvcích z divadelních her (monology a dialogy) pak k tomu přistupuje i práce na postavě: charakter postavy, její vnitřní svět, motivace, situace, ve které se ocitá.

Žáci, kterým je bližší mimoslovní vyjádření, mohou v tomto předmětu pracovat i na pantomimických či nonverbálních sólových etudách

V rámci tohoto předmětu může probíhat i příprava talentovaných žáků k přijímacím zkouškám na umělecké školy.

Žák:

1. ročník

- uplatní dovednosti získané na I. stupni v předmětu Přednes na myšlenkově náročnějších textech
- jako interpret zaujme a vyjádří stanovisko k obsahu sdělovaného textu

2. ročník

- si samostatně dramaturgicky upraví vybraný text pro sólový přednes s ohledem na své osobité pojetí textové předlohy

3. ročník

- pracuje s žánrem a stylizací textu
- vyjádří ironii i nadsázku obsaženou v textové předloze

4. ročník

- samostatně vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu a osobitým způsobem ji realizuje

9 STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Společné pro všechny obory

ZUŠ jsou svým zaměřením převážně určeny dětem a mladistvým. Přesto je umožněno zájemcům starším 18 let zde studovat. Je důležité upozornit, že žák, který NOVĚ nastupuje do ZUŠ po 18. roce života, nemá nárok na dotaci od státu a platí školné v plné výši.

Potřeby a zájmy těchto žáků jsou velmi individuální, proto jejich učitel pro ně vypracuje individuální vzdělávací plán vždy na období jednoho školního roku, který schválí ředitel školy. Maximální doba studia pro dospělé jsou čtyři roky.

10 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

V souladu s platnou legislativou (Vyhláška č. 73/2005 Sb.) mají možnost navštěvovat naši ZUŠ žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – žáci se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

Při přijímací talentové zkoušce je rodič či zákonný zástupce povinen na postižení nebo znevýhodnění upozornit. Pokud žák prokáže schopnosti potřebné ke studiu některého z vyučovaných oborů, je zařazen do výuky.

Míra závažnosti postižení či znevýhodnění je v první řadě konzultována s rodiči, dále je možnost se obrátit na školská poradenská zařízení (pedagogicko - psychologické poradny, speciálně pedagogická centra), lze konzultovat se ZŠ, kterou takový žák navštěvuje.

Na základě vyjádření školského poradenského zařízení škola vypracuje pro žáka individuální vzdělávací plán vždy na jeden školní rok. Tento individuální plán vypracuje učitel daného žáka a je schválen ředitelem školy. V tomto ohledu je potřeba vzít v úvahu druh a závažnost postižení či znevýhodnění a tomu přizpůsobit studijní nároky. Tento individuální plán je součástí dokumentace žáka.

Handicapovaným žákům, kteří nejsou diagnostikováni školským poradenským zařízením, může škola po konzultaci s rodiči (zákonnými zástupci) vytvořit tzv. speciální studijní plán vždy na jeden rok. Tento speciální plán vypracuje učitel handicapovaného žáka a schvaluje ho ředitel. Studijní podmínky jsou přizpůsobené handicapu žáka. Tento speciální plán je součástí žákovy dokumentace.

Naše škola bohužel nemá bezbariérový přístup. Jinak jsme otevřeni vzdělávání postižených žáků, nabízíme citlivý a individuální přístup. Také naše ZUŠ může přispět k sociální integraci postižených dětí a nabídnout jim poznat svět umění, což obohatí jejich život.

11 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Podle vyhlášky č.73/2005 Sb. je naše škola připravena vzdělávat žáky mimořádně nadané. Takový žák je takto diagnostikován pedagogicko psychologickou poradnou nebo speciálním pedagogickým centrem. Škola mu na základě tohoto vyšetření vypracuje individuální plán, který bude odpovídat jeho schopnostem. Tento individuální plán vypracuje učitel daného žáka, schválí ředitel a má platnost jednoho školního roku.

Jestliže žák prokáže během studia na ZUŠ nadprůměrné studijní výsledky v uměleckém oboru, a není diagnostikován školským poradenským zařízením, může škola nabídnout takovému žákovi tzv. speciální studijní plán (jedna z forem může být studium s navýšením hodinových dotací). Nadprůměrné studijní výsledky bývají nejprve identifikovány jeho pedagogem, kvalitu jeho produkce posoudí pedagogický sbor na základě prezentace výsledků (koncerty, soutěže, výstavy, představení, přehlídky, zkoušky). Dále je možnost konzultace s fundovaným odborníkem daného oboru ze škol vyššího vzdělávacího typu (např. konzervatoře). Tento speciální plán vypracuje učitel daného žáka, schválí ředitel. Má platnost jednoho školního roku. Na základě tohoto speciálního plánu žák postupuje v daném oboru rychlejším tempem a jsou na něho kladeny vyšší nároky, co se týká kvality i kvantity produkce. Jestliže žák nesplní svůj speciální studijní plán, může pokračovat ve studiu dle nároků uvedených ve výstupech po ročnících.

Jestliže se žák rozhodne pokračovat ve studiu daného oboru na střední či vysoké škole uměleckého nebo pedagogického charakteru, má možnost po dobu přípravy na přijímací zkoušku studovat na naší ZUŠ s navýšeným počtem vyučovacích hodin. Studijní plán takových hodin vypracuje učitel s ohledem na to, o jakou školu se jedná. Studium s navýšeným počtem vyučovacích hodin schvaluje ředitel školy.

12 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

12.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Hodnocení uměleckých výkonů či uměleckých děl má svoje specifika, která jsou daná tím, že ne vše v této oblasti můžeme exaktně změřit či vyjádřit přesnou matematickou hodnotou. Přesto zde jako škola uvádíme způsoby hodnocení, které poskytují žákům zpětnou vazbu a které informují rodiče a zákonné zástupce o výsledcích vzdělávání jejich dětí v uměleckých oborech.

Smyslem a cílem studia na ZUŠ není jen výuka a klasifikace, nýbrž komplexní výchova k tomu, aby z jedince vyrostl kultivovaný člověk vybaven správnou hodnotovou orientací pro osobní i profesní život.

Zásady hodnocení

- žák je s dostatečným časovým předstihem informován za co bude hodnocen a je mu poskytnut dostatek času na přípravu

- objektivně hodnotit danou činnost, konkrétně poukázat na pozitiva a negativa. Pozitiva vyzdvihnout, motivovat tím žáka k další práci
- případné nedostatky s žákem probrat formou přátelské diskuse a dát konkrétní návod k jejich odstranění - „chybami se člověk učí“.
- vždy brát v potaz individuální osobnost každého žáka, jeho schopnosti a možnosti v daném časovém období

Způsob hodnocení

Hodnocení vychází z osnov vyučovacích předmětů, které jsou uvedeny formou ročníkových výstupů v jednotlivých studijních zaměřeních.

Učitel sleduje práci žáka soustavně **v průběhu** celého školního roku. Zadává žákovi přiměřené úkoly, kontroluje jeho domácí přípravu a sleduje jeho aktivitu a přístup k práci v hodině. Žák je hodnocen svým učitelem průběžně. Hodnocení může být slovní nebo písemné. V individuální výuce je žák hodnocen minimálně jednou za měsíc známkou, kterou učitel zaznamená do třídní knihy a žákovské knížky. V kolektivní výuce je žák hodnocen jednou za měsíc známkou, kterou učitel zaznamená do třídní knihy – viz níže charakteristika klasifikačních stupňů.

Vždy bereme v potaz momentální období vývoje žáka, klademe důraz na to, aby hodnocení mělo pozitivní a motivační charakter. Základním prvkem hodnocení je čtyřstupňová klasifikační škála. Klasifikujeme jen dostatečně probranou a procvičenou látku a bereme v potaz možné zakolísání či momentální selhání žáka pro určitou indispozici. Případné problémy žáků včas konzultujeme s jejich rodiči.

Učitel také vede žáka k hodnocení vlastního výkonu (přiměřeně k věku a vyspělosti), případně k hodnocení výkonů jiných žáků a vede s nimi na toto téma diskusi.

Zkoušky

Během studia na ZUŠ žák prochází různými druhy zkoušek, které mu poskytují zpětnou vazbu – tj. co se naučil, v čem došlo ke zlepšení, v čem nikoli a jak pokračovat dál.

- přijímací talentová zkouška – zjištění předpokladů ke studiu – hodnocení zaznamenáno v Protokolu o zkouškách. O výsledku jsou rodiče žáka informováni písemně formou dopisu.
- postupová ročníková zkouška – zjištění zvládnutí dovedností a vědomostí daného roku studia – hodnocení známkou. Kritérium pro postup do vyššího ročníku je hodnocení nejhůře stupněm uspokojivý – viz níže charakteristika klasifikačních stupňů.
- závěrečná (absolventská) zkouška – může proběhnout formou veřejného vystoupení (koncert, představení, přehlídka, výstava) nebo zkouškou před komisí – na konci I. a II. stupně studia – hodnocení známkou. Kritérium pro ukončení stupně studia je hodnocení nejhůře stupněm uspokojivý – viz níže charakteristika klasifikačních stupňů.

Zkouška z hudební nauky (teoretický předmět) probíhá formou písemného testu zpravidla dvakrát za pololetí. Průběžně jsou žáci známkováni minimálně jednou za měsíc. Tuto známku učitel zaznamená do žákovské knížky a do třídní knihy.

Podle potřeby žák může dělat dodatečnou nebo opravnou zkoušku.

Žák může ročník opakovat. Učitel v takovém případě konzultuje věc s rodiči, kolegy z daného oboru, s vedením školy.

Termíny zkoušek jsou sděleny žákům s dostatečným časovým předstihem.

Všechny druhy zkoušek (postupová, závěrečná, dodatečná, opravná) probíhají formou komisionální zkoušky – tj. před komisí minimálně tří učitelů (dle platné legislativy).

Výsledky zkoušek jsou zaznamenávány písemně do Protokolů o zkouškách a jsou archivovány.

Celkové hodnocení probíhá formou vysvědčení (pololetní, závěrečné). Hodnocení na vysvědčení je vyjádřeno čtyřstupňovou škálou:

1 – výborný, 2- chvalitebný, 3- uspokojivý, 4- neuspokojivý

Charakteristika klasifikačních stupňů:

1 – žák plní zadané úkoly, samostatně se doma připravuje, ve výuce je aktivní, projevuje zájem o daný obor

2 – žák plní zadané úkoly s drobnými nedostatky, domácí příprava je nepravdivá

3 – žák plní zadané úkoly částečně, domácí příprava je průměrná

4 – žák neplní zadané úkoly, domácí příprava je nedostatečná, neprojevuje o daný obor zájem

Celkový prospěch žáka je vyjádřen na základě průměru známek: prospěl(a) s vyznamenáním, prospěl(-a), neprospěl(-a)

- Prospěl(-a) s vyznamenáním – celkový průměr známek vyučovacích předmětů je do 1,5 včetně
- Prospěl(-a) – celkový průměr známek vyučovacích předmětů je horší než 1,5 a z žádného předmětu žák není ohodnocen stupněm 4- neuspokojivý
- Neprospěl(-a) – z jednoho z vyučovacích předmětů je ohodnocen stupněm 4- neuspokojivý

12.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

- Průběh a výsledky vzdělávání
- Hospitační činnost
- Koncerty, představení, přehlídky, výstavy, soutěže
- Zkoušky (všechny druhy) – dle Protokolů o zkouškách (archivováno)
- Prezentace a propagace školy
- Informační a komunikační systém školy
- Materiální podmínky – dle potřeb školy
- Inventarizace majetku školy (probíhá jednou za rok)
- Ekonomický chod školy – sledován průběžně a hodnocen rozbor hospodaření, které se provádějí dvakrát ročně na základě pokynů zřizovatele